

Załącznik

do Uchwały Nr....2024

Rady Powiatu w Pile

z dnia2024r.

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku

Piła, styczeń 2024 r.

ipc
instytut badawczy

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	2
2. Wnioski z diagnozy sytuacji środowiskowo-przestrzennej, społecznej i gospodarczej.....	3
2.1. Sfera środowiskowo-przestrzenna	3
1.2. Sfera społeczna	9
1.3. Sfera gospodarcza.....	16
3. Wyzwania rozwojowe powiatu pilskiego.....	22
4. Wizja, misja, cele	25
5. Priorytety i kierunki działań	29
6. System zarządzania.....	41
6.1. Wdrażanie i monitoring	41
6.2. Ramy finansowe i źródła finansowania	42
6.3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań.....	43
7. Spójność Strategii z założeniami polityk krajowych i regionalnych.....	46
7.1. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk krajowych.....	46
7.2. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk regionalnych	47
8. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	50
9. Spis rysunków, tabel i wykresów	52
10. Załączniki.....	53

1. WSTĘP

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku wytycza ścieżkę działań dla instytucji powiatowych. Strategia powstała z myślą o koordynacji i moderowaniu działań rozwojowych przez struktury organizacyjne Powiatu Pilskiego. Do szczególnych kompetencji Powiatu należy zaliczyć edukację, pomoc społeczną, opiekę zdrowotną, wsparcie kultury i aktywności społecznych, sportu i rekreacji. Powiat realizuje szereg działań administracyjnych oraz inwestycje, które wspierają aktywność gospodarczą, ekonomiczną i podnoszą potencjał do inwestowania. Szczególnie ważną rolą Powiatu jest koordynacja i wspieranie działań w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku stanowi kontynuację działań już realizowanych, wpisuje się ponadto w realizację polityki rozwoju regionalnego oraz polityk rozwoju lokalnego poszczególnych gmin, położonych w powiecie. W tym aspekcie Strategia podkreśla rolę Powiatu jako moderatora i podmiotu wspierającego rozwój.

Nadchodząca dekada niesie szereg nowych wyzwań. Władze Powiatu, wspólnie z partnerami samorządowymi, społecznymi i przedsiębiorcami chcą podtrzymać dynamikę pozytywnych przemian społeczno-gospodarczych. Wydaje się, że główną barierą dla zrównoważonego rozwoju będą zmiany demograficzne. Widoczne są one już obecnie, m. in. w rosnącej liczbie osób w wieku senioralnym. Oznacza to dostosowanie do ich potrzeb polityki społecznej oraz opieki zdrowotnej. Ponadto należy zauważyć, iż z rynku pracy odejdzie duży odsetek mieszkańców. Aby podtrzymać konkurencyjność gospodarki i jakość usług publicznych należy jeszcze intensywniej inwestować w jakość edukacji oraz tworzyć warunki do wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców.

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku powstała na bazie diagnozy w sferze środowiskowej, gospodarczej i społecznej. Jej podsumowaniem są wyzwania rozwojowe, których osiągnięcie pozwoli realizować misję powiatu – tj. podtrzymać zrównoważony rozwój.

Strategia jest dokumentem kierunkowym, tj. nie wskazuje szczegółowych rozwiązań. Opiera się na wizji, misji, celach strategicznych i priorytetach, których rozwinięciem są kierunki rozwoju.

Warto podkreślić, iż Strategia powstała z myślą o koordynacji i realizacji działań rozwojowych przez instytucje powiatowe, czyli bazuje na realnych zdolnościach wdrożeniowych. Niemniej jednak założenia Strategii wpisują się w ogólne założenia rozwoju, czego wyrazem jest system monitoringu i ewaluacji. Opiera się on na wskaźnikach produktu, przypisanych do priorytetów oraz wskaźnikach rezultatu, odnoszących się do wyzwań rozwojowych.

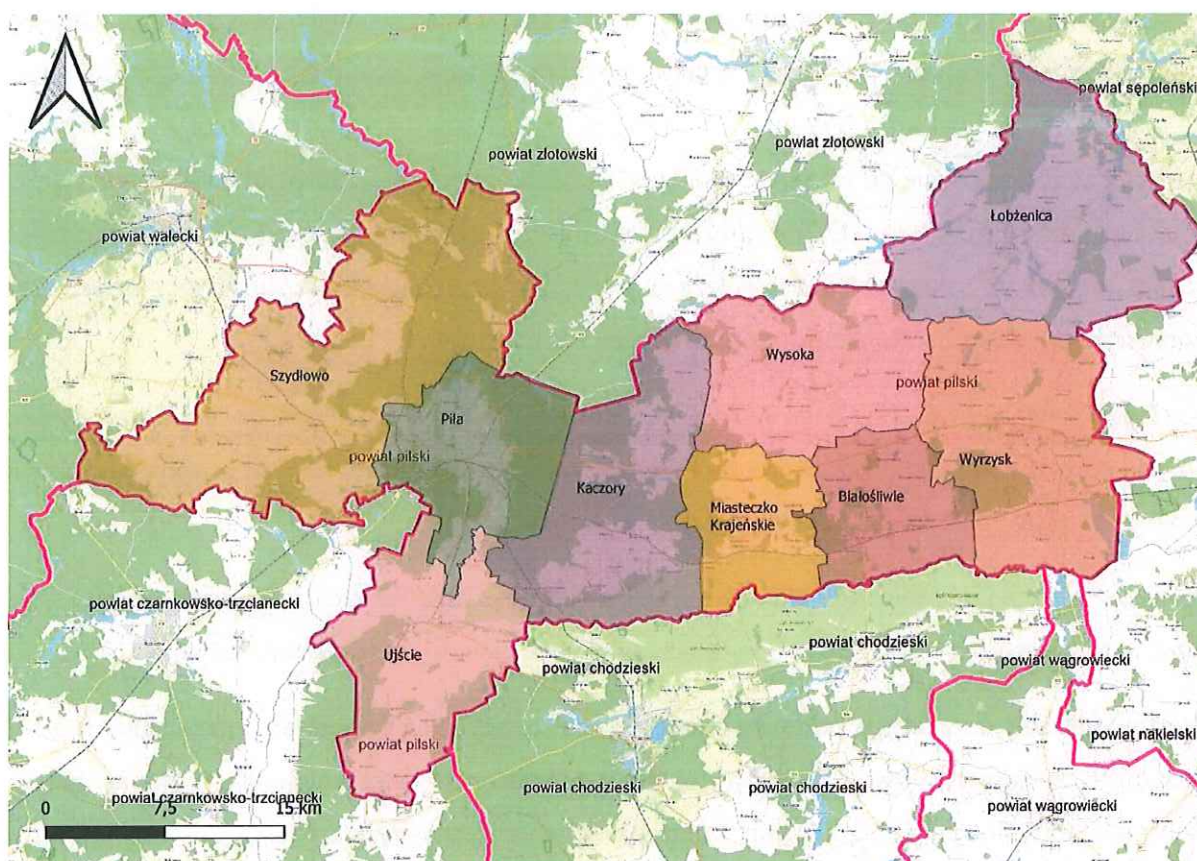
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNEJ, SPOŁECZNEJ I GOSPODARCZEJ

2.1. Sfera środowiskowo-przestrzenna

Powiat pilski leży w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Wschodnia granica powiatu stanowi fragment granicy województwa wielkopolskiego. Sąsiaduje z powiatami: od północy: złotowskim, od północnego – zachodu: waleckim – woj. zachodniopomorskie, od wschodu: sępoleńskim i nakielskim – woj. kujawsko-pomorskie, od południa: wągrowieckim, chodzieskim, czarnkowsko-trzcianeckim.

W skład powiatu pilskiego wchodzi: gmina miejska Piła, gminy miejsko – wiejskie: Kaczory, Łobżenica, Miasteczko Krajeńskie, Ujście, Wyrzysk, Wysoka, gminy wiejskie: Białosłiwie, Szydłowo.

Mapa 1. Podział administracyjny powiatu pilskiego

Źródło: opracowanie własne

Lasy w powiecie pilskim zajmują 36 445,47 ha (wg danych GUS z 2022 roku). Lesistość w powiecie (28,7%) jest wyższa od lesistości w województwie wielkopolskim (25,8%), a mniejsza niż w kraju (29,7%).

Powiat pilski w całości pokrywa się z obszarem dorzecza Noteci. W powiecie występują jeziora, szczególnie w okolicach Piły oraz na terenie gmin: Szydłowo, Kaczory oraz Łobżenica.

Głównymi rzekami są Noteć oraz Gwda. Powiat pilski występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 26, 34, 35, 42 (na podstawie podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych). Na terenie powiatu pilskiego znajdują się obszary zagrożone powodzią wzdłuż rzeki Noteć.

Prognozuje się, że w związku z dalszym rozwojem, w tym w związku z inwestycjami mieszkaniowymi oraz gospodarczymi, przestrzeń powiatu może być poddana presji na środowisko. Jest to widoczne w szczególności w sąsiedztwie Piły (presja urbanizacyjna). Przewiduje się dalszy rozwój mieszkalnictwa, m. in. ze względu na ciągle niski poziom nasycenia mieszkaniami, dalsze bogacenie się mieszkańców oraz wysoki poziom inflacji.

Pomimo zorganizowanego systemu gospodarki odpadami w poszczególnych gminach powiatu pilskiego notowano bardzo różnorodny udział odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów. Poziom w całym powiecie (36,1%) był niższy od średniej krajowej (39,9%) i średniej dla województwa wielkopolskiego (39,8%). Wg danych GUS dla 2022 roku najwyższy poziom udziału odpadów zbieranych selektywnie odnotowano w gminie Kaczory (36,5%). Najniższy poziom uczestnictwa w segregacji odpadów dotyczył gmin Łobżenica (29,5) oraz Wyrzysk (30,1%), a najwyższy osiągnięty został w gminie Szydłowo (45,7%). Powyższe oznacza konieczność dalszego rozwoju systemu gospodarki odpadami, w tym w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym oraz minimalizowanie ilości odpadów trafiających na składowiska.

W powiecie pilskim pomimo poprawy w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej w okresie od 2012 do 2022, nadal istniały miejsca, które wymagały interwencji. Odsetek mieszkańców powiatu korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2022 roku wyniósł 83,8% i był wyższy od średniej wojewódzkiej (74,1%) i krajowej (72,3%). Największe deficyty w dostępie do sieci kanalizacyjnej widoczne były w przestrzeniach gmin: Łobżenica (51,8%), Wysoka (59,0%) i Szydłowo (61,2%). Te gminy muszą w swoich planach inwestycyjnych uwzględnić potrzebę realizacji inwestycji na rzecz sieci kanalizacyjnej.

31,7% powierzchni powiatu pilskiego objętej było obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 2022 r., tj. o 4,7 punktów procentowych więcej niż w 2012 r. Wskaźnik ten był wyższy w porównaniu do województwa (22,1%), ale niższy w stosunku do kraju (32,3%). Najlepiej pod tym względem wypadła gmina Łobżenica, która praktycznie w całości objęta

była planami zagospodarowania. Jednocześnie gminy Miasteczko Krajeńskie, Szydłowo, Kaczory, Białośliwie nie przekroczyły 10% powierzchni pokrycia gminy planami zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 1. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)

Jednostka terytorialna	2012	2022	Zmiana pkt. %
POLSKA	28,0	32,3	4,3
WIELKOPOLSKIE	17,3	22,1	4,8
Powiat pilski	27,0	31,7	4,7
Piła	84,0	89,6	5,6
Białośliwie	0,5	5,7	5,2
Kaczory	1,8	6,9	5,1
Łobżenica	99,9	99,9	0
Miasteczko Krajeńskie	0,0	0,0	0
Szydłowo	0,8	0,7	-0,1
Ujście	5,9	21,2	15,3
Wyrzysk	4,0	16,4	12,4
Wysoka	38,3	39,9	1,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W powiecie pilskim ważną rolę w strukturze użytkowania gruntów pełni rolnictwo, przeważają głównie kompleksy żytnie. Znaczna część gleb należy do gleb podatnych na suszę. W związku z założeniami polityk europejskich, w tym Zielonego Ładu oczekuje się wzrostu znaczenia rolnictwa w kreowaniu procesów ekologicznych oraz prawdopodobnie spadku znaczenia w kreowaniu rozwoju ekonomicznego w przypadku mniejszych gospodarstw. Oznacza to, że dojdzie do dalszych zmian w zakresie roli i funkcji rolnictwa. Poprzednie lata ugruntowały poziom rozwoju rolnictwa, m. in. poprzez znaczne inwestycje w sprzęt techniczny, powiększanie arealu przeciętnego gospodarstwa rolnego. Europejski Zielony Ład zakłada wzmocnienie roli rolnictwa w kreowaniu polityki ekologicznej, w tym w przeciwdziałaniu utracie różnorodności biologicznej.

Powiat pilski charakteryzuje się wysokim na tle kraju udziałem powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem. 42,5% powierzchni powiatu stanowią obszary chronione.

Na terenie powiatu pilskiego występują następujące formy ochrony przyrody:¹

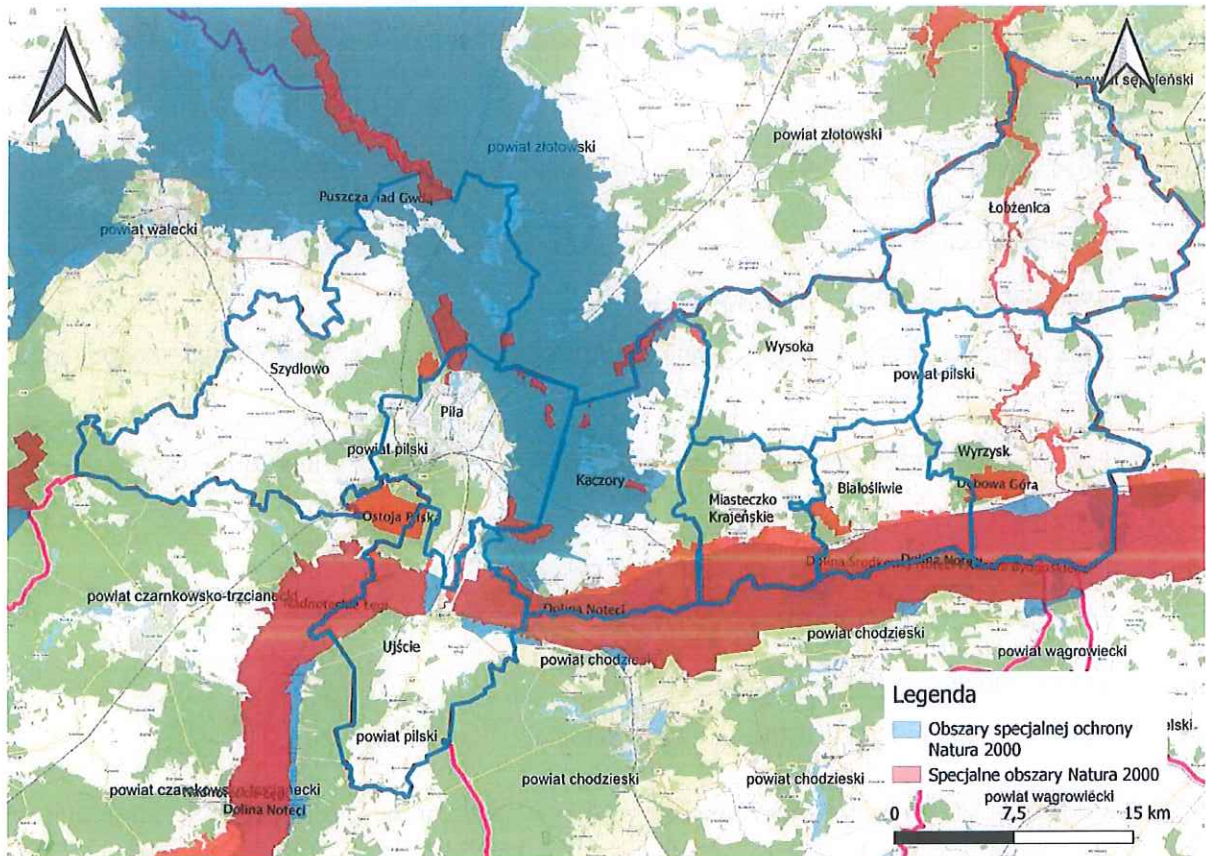
- Obszary Natura 2000,
- Rezerваты przyrody,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy,

¹ Program ochrony środowiska dla Powiatu Pilskiego na lata 2021-2025

- Pomniki przyrody,
- Użytki ekologiczne.

Uwarunkowania przyrodnicze sprzyjają rozwojowi turystyki oraz różnych form aktywnego wypoczynku i rekreacji.

Mapa 2. Obszary Natura 2000 na tle powiatu pilskiego

Źródło: opracowanie własne

W perspektywie najbliższych lat i dekad należy oczekiwać wzrostu zagrożeń wywołanych zmianami klimatu. W Polsce zmiany klimatu widoczne są w szczególności w deficycie wody, zagrożeniu suszą oraz występowaniu ekstremalnych zjawisk pogodowych. Oznacza to konieczność realizacji działań, które pozwolą przygotować i zaadaptować się do zmian klimatu, m. in. poprzez oszczędzanie wody, jej retencję, zmianę sposobu jej używania, np. obieg zamknięty.

Powiat pilski wnosi swój wkład w osiągnięcie neutralności klimatycznej, co związane jest ze zobowiązaniami międzynarodowymi. Unia Europejska oraz Polska realizować i wspierać będą działania na rzecz środowiska i klimatu. Przyczyni się to do poprawy jakości środowiska, m. in. jakości powietrza, wód powierzchniowych, sposobu prowadzenia gospodarki odpadami. Należy przy tym oczekiwać, iż nastąpi wzrost świadomości społecznej nt. wyzwań i problemów środowiskowych.

Szczególnym wymiarem polityki klimatycznej będzie odchodzenie od energetyki opartej na węglu, co związane jest m. in. z wdrażaniem Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku oraz zobowiązań międzynarodowych. Dla powiatu pilskiego oznacza to lokalną transformację, tj. odchodzenie od węgla w przypadku lokalnych źródeł ogrzewania, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój systemów produkcji energii opartych na rozwiązaniach rozproszonych (tzw. prosumenckich).

Istotnym wymiarem polityki klimatycznej będzie rozwój niskoemisyjnej komunikacji. Należy przy tym założyć, iż sprzyjać jej będą także inwestycje realizowane w kraju, w szczególności w komunikację kolejową.

Warto dodać, iż przez obszar powiatu pilskiego przebiega 7 linii kolejowych normalnotorowych:

- Linia kolejowa nr 18 Piła Główna – Wyrzysk Osiek – Nakło nad Notecią – Bydgoszcz – Toruń – Aleksandrów Kujawski – Włocławek – Kutno,
- Linia kolejowa nr 203 Tczew – Chojnice – Piła Główna – Gorzów Wielkopolski – Kostrzyn nad Odrą,
- Linia kolejowa nr 354 Poznań Główny – Oborniki Wielkopolskie – Rogoźno – Chodzież – Piła Główna,
- Linia kolejowa nr 374 Mirosław Ujski – Piła Główna,
- Linia kolejowa nr 403 Piła Północ – Ulikowo,
- Linia kolejowa nr 405 Piła Główna – Ustka,
- Linia kolejowa nr 999 Piła Główna – Piła Północ.

Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu pilskiego oznaczać będzie zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz poprawę dostępności do usług i rynku pracy. Dla powiatu pilskiego istotne znaczenie będzie mieć budowa dróg ekspresowych S10 i S11. Poprawa dostępności komunikacyjnej kraju wpłynie bezpośrednio na mobilność mieszkańców. Szybsze i sprawniejsze przemieszczanie sprzyjać będzie integracji przestrzennej, ale również wpłynie na mobilność na rynku pracy. Zwiększać się będzie potencjał konkurencji przestrzeni Polski dla działalności gospodarczych, co sprzyjać będzie wzrostowi produkcji przemysłowej (krótsze łańcuchy dostaw) oraz inwestycjom.

Swój wkład w poprawę dostępności komunikacyjnej mieć będzie Powiat Pilski. Łączna długość dróg powiatowych wynosi 418,629 km. Bezpośrednią obsługą dróg powiatowych zajmuje się Powiatowy Zarząd Dróg w Pile.

Coraz ważniejszą rolę w komunikacji w przestrzeni powiatu pilskiego odgrywają ścieżki rowerowe i drogi rowerowe. W okresie od 2012 do 2022 roku odnotowano znaczny przyrost długości ścieżek rowerowych w powiecie, z poziomu 45,9 km do 100,2 km w 2022 roku.

Tabela 2. Czynniki SWOT w sferze środowiskowo-przestrzennej

Mocne strony	Słabe strony
1. Uwarunkowania przyrodnicze i środowiskowe sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej i rekreacyjnej, w tym występowanie atrakcji turystycznych mających kluczowe znaczenie dla regionu. 2. Wysoki odsetek powierzchni powiatu objęty ochroną przyrody, wysoka lesistość, kształtujące jakość funkcji osadniczej, wpływające na wysoką bioróżnorodność obszaru. 3. Opracowane i wdrażane na terenie powiatu programy i działania w zakresie ochrony środowiska. 4. Zorganizowany system gospodarki odpadami.	1. Deficyty w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej. 2. Niski udział odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów. 3. Niski udział powierzchni powiatu objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
Szanse	Zagrożenia
1. Wsparcie z zakresu działań ekologicznych i środowiskowych, w szczególności dla rolnictwa, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. 2. Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, które wpłyną na obniżenie ilości wytwarzanych odpadów. 3. Wsparcie i rozwój odnawialnych źródeł energii oraz działań na rzecz jakości powietrza atmosferycznego, których skutkiem będzie poprawa jakości powietrza na terenie powiatu. 4. Transformacja energetyczna kraju, której przejawem będą m. in. inwestycje w odnawialne źródła energii.	1. Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju. 2. Wzrost zapotrzebowania na lokalne zasoby środowiska, w tym zasoby mineralne i wodę, co związane jest z intensywnym rozwojem inwestycyjnym kraju.

1.2. Sfera społeczna

Dane demograficzne dla powiatu pilskiego wskazują na duże wewnętrzne zróżnicowanie struktury wiekowej ludności oraz migracji. W 2022 roku powiat zamieszkały był przez 131 235 mieszkańców, natomiast w 2012 roku przez 138 406 osób. Oznacza to, że w tym okresie odnotowano spadek liczby ludności powiatu o 5,2%.

Warto zwrócić uwagę, że spadek liczby ludności dotyczył 8 z 9 gmin powiatu pilskiego. Największy spadek odnotowano w gminie Wysoka (-10,5). Wzrost ludności odnotowano w gminie Szydłowo (12,7%), położonej w sąsiedztwie Piły.

Tabela 3. Stan liczby ludności (2012/2022)

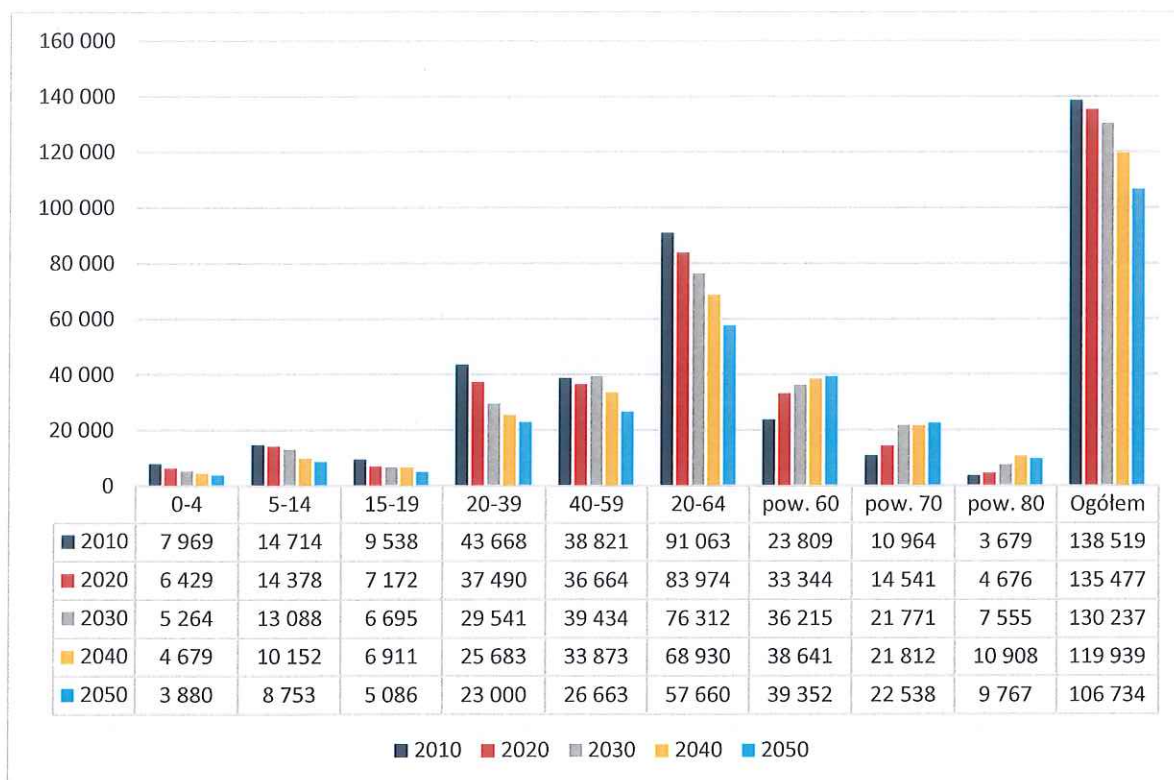
Jednostka terytorialna	2012	2022	Zmiana %
Powiat pilski	138 406	131 235	-5,2
Piła	74 930	70 624	-5,7
Białośliwie	4 966	4 566	-8,1
Kaczory	7 787	7 465	-4,1
Łobżenica	9 792	9 052	-7,6
Miasteczko Krajeńskie	3 231	3 028	-6,3
Szydłowo	8 500	9 580	12,7
Ujście	8 118	7 626	-6,1
Wyrzysk	14 226	13 189	-7,3
Wysoka	6 856	6 135	-10,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognoza demograficzna dla powiatu pilskiego, opracowana na podstawie zmian liczby ludności w okresie pomiędzy 2010 a 2020 rokiem wskazuje przede wszystkim, że zjawiska depopulacji będą się pogłębiać. Szczególnie zjawisko to nabierze na dynamice po 2030 roku, co jest związane ze starzeniem się powojennego wyżu demograficznego. Jednocześnie wraz z postępującą depopulacją zmniejszać będzie się potencjał ilościowy ludności w wieku produkcyjnym a zwiększać będzie się liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Warto dodać, iż w perspektywie 2050 roku do kategorii wieku poprodukcyjnego przejdą osoby urodzone w wyżu demograficznym lat 70 i 80-tych XX wieku.

Nastąpi dalszy ilościowy wzrost liczby ludności w wieku senioralnym, co wpłynie na sposób funkcjonowania społeczeństwa, rynku pracy, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, szeregu usług publicznych w wymiarach ponadlokalnych. Zwiększy się konkurencja o ograniczone zasoby ludzkie.

Wykres 1. Prognoza demograficzna dla powiatu pilskiego – stan ludności wg wybranych grup wieku w perspektywie 2050 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zmiany demograficzne spowodują wzrost ilościowy problemów społecznych, wśród których będą samotność, ubóstwo, choroba, niepełnosprawność. Te problemy pogłębiane będą przez spadek liczby młodych osób. Powyższe problemy wymuszą zorganizowanie nowego modelu systemu pomocy społecznej, w tym w wymiarach organizacyjnym, finansowym, przy większym włączeniu społecznym. Problemy społeczne, w tym dotyczące osoby starsze, będą barierą dla aktywności zawodowej osób, które opiekują się osobami zależnymi. Pogłębi to spadek dochodów i zjawisko ubóstwa.

Warto przy tym dodać, iż Powiat Pilski dysponuje rozwiniętym, zintegrowanym potencjałem instytucjonalnym pomocy społecznej. Zadania z obszaru pomocy społecznej w powiecie realizują: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Pile, domy pomocy społecznej, a w gminach ośrodki pomocy społecznej. Na terenie powiatu funkcjonuje pięć Domów Pomocy Społecznej o charakterze stacjonarnym, całodobowym i zasięgu ponadgminnym.

Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej powiatu skoncentrowane były na wspieraniu rodziny, organizowaniu opieki zastępczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych oraz pomocy osobom zagrożonym marginalizacją społeczną i zawodową.

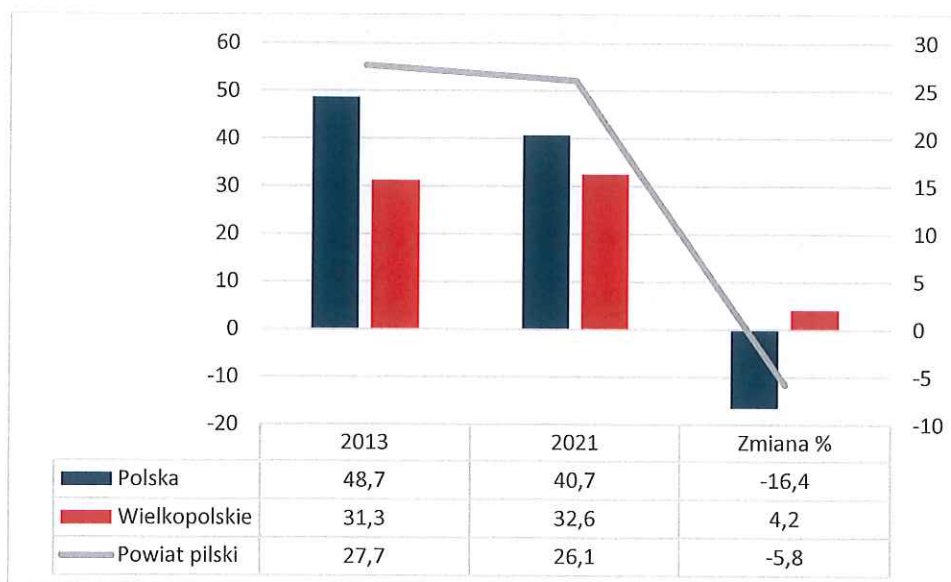
Główne problemy działalności placówek pomocy społecznej powiatu dotyczą dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, z uwagi na fakt, że są to w większości obiekty zabytkowe, problemów kadrowych, które występują praktycznie w całym kraju oraz niewystarczających środków finansowych na wykonanie koniecznych inwestycji zapewniających rozwój i unowocześnienie bazy materialnej oraz pozyskanie profesjonalnego personelu.

Opiekę zdrowotną zapewniają mieszkańcom powiatu pilskiego liczne publiczne i prywatne przychodnie oraz gabinety lekarskie. Główną placówką jest Szpital Specjalistyczny im. Stanisława Staszica w Pile – samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, którego głównym celem jest zaspokajanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców miasta Piły i Regionu Północnej Wielkopolski. Wschodnią część regionu obsługuje Szpital Powiatowy w Wyrzysku Sp. z o. o. Znaczącą placówką służby zdrowia jest także Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ars Medical Sp. z o. o. w Pile.

Wg danych GUS w 2022 r. w powiecie pilskim funkcjonowało 66 przychodni ogółem (o 11 więcej w porównaniu do 2012 r.). Na 10 tys. ludności powiatu przypadało 5 przychodni (podmiotów ambulatoryjnych), mniej niż w skali województwa (6) i kraju (6).

Wskaźnik lekarzy przypadających na 10 tys. mieszkańców w 2021 r. w powiecie pilskim (26,1) był niższy w porównaniu do danych województwa (32,6) oraz kraju (40,7).

Wykres 2. Lekarze (personel pracujący ogółem) na 10 tys. ludności w 2013 i 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Oczekuje się, że w perspektywie dekady dojdzie do wzrostu wydatków budżetu państwa na opiekę zdrowotną. W 2026 roku planuje się osiągnąć 6 proc. PKB., zaś w 2027 – 7 proc. PKB. Problem opieki zdrowotnej, w tym powiatu pilskiego, będzie przy tym dostępność kadr lekarskich.

W administracji Starostwa Powiatowego znajduje się dziesięć szkół średnich – osiem w Pile: I Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół im. Stanisława Staszica, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół przy Teatralnej, Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Ekonomicznych, Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego w Piłce Siatkowej, a także Zespół Szkół w Łobżenicy oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku. Powiat prowadzi także Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Pile, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pile, Zespół Placówek Wychowawczych w Łobżenicy, Powiatowe Centrum Edukacji w Pile oraz Młodzieżowy Dom Kultury „ISKRA” w Pile. W analizowanym okresie od 2012 r. w placówkach oświatowych realizowane były zadania związane z modernizacją ich bazy lokalowej i doposażaniem w pomoce dydaktyczne oraz doskonaleniem oferty usług. W okresie od 2012 do 2022 roku w powiecie pilskim obserwowano wzrost liczby uczniów liceów i techników, co częściowo związane z było z reformą edukacji. W 2022 roku w technikach na terenie powiatu uczyło się 3604 uczniów, w liceach 2687. Do szkół branżowych w tym czasie uczęszczało 1093 uczniów.

Piła w ciągu kilkunastu lat stała się najprężniejszym ośrodkiem akademickim północnej Wielkopolski. Mają tu swoje siedziby Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile, ośrodek zamiejscowy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wydział Gospodarki i Techniki Kolegium Nauk Stosowanych w Bydgoszczy.

W powiecie pilskim odnotowano zauważalny wzrost odsetka dzieci w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym. W okresie od 2012 do 2022 wskaźnik dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na 1 tys. dzieci wzrósł z 678 do 886. W gminach powiatu wskaźnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym był zróżnicowany, najniższy w gminie Szydłowo (528), najwyższy w Pile (1075). Oznacza to między innymi, że dzieci z terenu gminy Szydłowo korzystają z przedszkoli na terenie Piły. W pozostałych gminach powiatu wskaźnik ten był bardziej zrównoważony.

Konieczność inwestowania w edukację młodych jest jednym z kluczowych warunków dla zachowania konkurencyjności gospodarki oraz spójności społecznej. Migracje młodych oraz zwiększenie mobilności osób to jednocześnie szansa i zagrożenie dla przestrzeni powiatu pilskiego.

Na terenie powiatu pilskiego widoczny był wzrost aktywności społecznej. Wg danych GUS w 2022 roku w powiecie było łącznie 571 organizacji pozarządowych, w tym 516 stowarzyszeń i 55 fundacji. Ich liczba od 2012 roku znacząco wzrosła, kiedy to było 344 stowarzyszenia i 13 fundacji. Na 1000 mieszkańców powiatu w 2022 roku przypadały 43 organizacje pozarządowe. Była to wartość identyczna jak dla całego kraju i województwa wielkopolskiego.

Współpraca Powiatu Pilskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego realizowana jest między innymi w oparciu o roczne programy

współpracy z organizacjami pozarządowymi. Są to dokumenty programowe, określające zasady polityki realizowanej przez Powiat Pilski wobec sektora pozarządowego. Podlegają przy tym konsultacjom społecznym. Powiat Pilski udziela wsparcia organizacjom pozarządowym w formie wspierania i powierzenia realizacji zadań publicznych w ramach otwartych i transparentnych konkursów oraz w tzw. trybie małych zleceń.

Działalność kulturalna na terenie powiatu rozwija się dzięki funkcjonowaniu wielu instytucji, organizacji i placówek kulturalnych. Działają tu liczne zespoły, organizowane są ciekawe imprezy o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. Zadania powiatowych instytucji kultury skoncentrowane były w ostatnich latach na modernizacji i remontach placówek. Główne problemy działalności placówek dotyczą problemów kadrowych oraz niewystarczających środków finansowych.

Istotną rolę w krzewieniu aktywności fizycznej mieszkańców powiatu pilskiego pełnią lokalne kluby sportowe. Wg danych GUS w 2020 roku na terenie powiatu działało łącznie 67 klubów sportowych, a od 2012 roku ich liczba zwiększyła się o 6. Był to trend obserwowany również w skali województwa wielkopolskiego. Największa ilość klubów sportowych działała w Pile (33, czyli 49,3% wszystkich klubów z terenu powiatu). W analizowanym okresie pomiędzy 2012 i 2020 rokiem stwierdzono w powiecie wzrost ilości osób ćwiczących w klubach sportowych w przeliczeniu na 10 tys. ludności o 10,9%. Masowemu uprawianiu sportu w powiecie pilskim sprzyja coraz lepsza baza.

Zasoby mieszkaniowe powiatu pilskiego tworzyło w 2022 roku 18 649 budynków. Od 2012 roku odnotowano wzrost ilości budynków mieszkalnych o 11,4%. Była to dynamika mniejsza od notowanej w skali województwa wielkopolskiego (17,9%) oraz kraju (13,3%). Najwyższy przyrost budynków mieszkalnych w powiecie pilskim odnotowano w gminie Szydłowo (43,3%). Najniższy wzrost liczby budynków mieszkalnych odnotowano w gminach Białośliwie (4,7%) oraz Łobżenica (4,5%).

Tabela 4. Budynki mieszkalne ogółem w powiecie pilskim w 2012 i 2022 roku

Jednostka terytorialna	2012	2022	Zmiana %
POLSKA	6 063 721	6 869 717	13,3
WIELKOPOLSKIE	554 751	654 306	17,9
Powiat pilski	16 745	18 649	11,4
Piła	5 445	5 957	9,4
Białośliwie	1 026	1 074	4,7
Kaczory	1 648	1 820	10,4
Łobżenica	1 698	1 774	4,5
Miasteczko Krajeńskie	642	691	7,6
Szydłowo	1 638	2 347	43,3
Ujście	1 360	1 469	8,0
Wyrzysk	2 306	2 474	7,3

Wysoka	982	1 043	6,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Oczekuje się, że nastąpi dalszy rozwój mieszkalnictwa, w szczególności tzw. stref podmiejskich. Polska i przestrzeń powiatu pilskiego wciąż charakteryzuje się niskim nasyceniem mieszkaniami w stosunku do liczby ludności. W perspektywie 2030 roku należy oczekiwać dalszych inwestycji mieszkaniowych, w tym rozwoju stref podmiejskich. Wpływać to będzie na poprawę zasobów mieszkaniowych, ale też stwarzać wyzwania dla samorządów, związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej.

Szczególnie ważnym obszarem działań Powiatu Pilskiego jest poprawa dostępności. W tym zakresie w powiecie pilskim doszło do istotnych pozytywnych zmian. W 2022 i 2023 Powiat Pilski zrealizował 6 projektów polegających na zwiększeniu dostępności budynków użyteczności publicznej, zdobywając na ten cel środki zewnętrzne. Wsparcie w zakresie dostępności otrzymał także szpital specjalistyczny w Pile.

Tabela 5. Czynniki SWOT w sferze społecznej

Mocne strony	Słabe strony
1. Rosnąca aktywność organizacji pozarządowych, wspierana przez działalność samorządu lokalnego. 2. Rozwinięte zaplecze instytucjonalne kultury, realizujące szereg aktywności i działań na rzecz mieszkańców oraz rosnące zainteresowanie udziałem w kulturze wśród mieszkańców. 3. Rozwinięte zaplecze instytucjonalne sportu i rekreacji oraz rosnące zainteresowanie udziałem mieszkańców w zorganizowanej ofercie klubów sportowych. 4. Wysoki i rosnący potencjał instytucjonalny powiatowych instytucji oświatowych, które zrealizowały szereg działań modernizacyjnych w zakresie infrastruktury, podnoszenia jakości usług, rozwoju zasobów kadrowych, wymagające jednak dalszego wsparcia. 5. Rozwinięty, zintegrowany potencjał instytucjonalny systemu pomocy społecznej. 6. Poprawiający się stan i dostępność zasobów mieszkaniowych.	1. Występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych w przestrzeni powiatu, w tym zjawisko depopulacji w wybranych gminach, zmiana struktury wiekowej ludności oraz niekorzystne saldo migracji. 2. Niska dostępność do kadr opieki zdrowotnej. 3. Występujące problemy społeczne oraz zróżnicowanie skali i natężenia problemów społecznych w przestrzeni powiatu, z których znaczna część jest pochodną starzejącego się społeczeństwa.

7. Systematyczna poprawa standardów dostępności obiektów i instytucji publicznych Powiatu Pilskiego.	
Szanse	Zagrożenia
1. Zmiana priorytetów polityki społecznej kraju, ukierunkowana na politykę senioralną. 2. Rozwój rozwiązań związanych z cyfryzacją w instytucjach publicznych. 3. Modernizacja systemu opieki zdrowotnej i zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną w budżecie kraju, co przyczyni się do poprawy dostępności i jakości usług medycznych.	1. Brak zaspokojenia ambicji rozwoju zawodowego, w szczególności młodych osób, skutkujące odpływem migracyjnym do innych lokalizacji w przestrzeni kraju oraz za granicę. 2. Zjawiska ograniczające aktywność ekonomiczną mieszkańców, związane m. in. ze starzeniem się społeczeństwa, potrzebą pogodzenia opieki nad osobami zależnymi, przy jednoczesnym kurczeniu się liczby ludności w wieku produkcyjnym, odpływem migracyjnym młodych. 3. Prognozowana luka kadrowa, związana z odchodzeniem wyżu demograficznego na emerytury.

1.3. Sfera gospodarcza

Powiat pilski stwarza możliwości rozwoju różnych gałęzi gospodarki, w tym czystych ekologicznie. Na inwestorów czekają tereny o funkcji przemysłowej, usługowej i handlowej. Największym ośrodkiem gospodarczym powiatu jest miasto Piła. Dominują tu branże: elektroniczna, elektryczna i poligraficzna. Najwięcej przedsiębiorstw zajmuje się handlem i naprawami pojazdów, obsługą nieruchomości i firm oraz transportem i łącznością. W mieście działa prawie 60 spółek z kapitałem zagranicznym. Dużą dynamikę wzrostu gospodarczego w ostatnich latach odnotowują wszystkie miasta i gminy, a Kaczory (do 2021 roku gmina wiejska), gdzie ulokowały się liczne firmy ze swoim potencjałem gospodarczym należały do czołówki gmin wiejskich w Polsce pod względem liczby miejsc pracy. Do największych firm na terenie powiatu należą: Signify Poland sp. z o.o. (dawniej Philips Lighting), Exalo Drilling (wcześniej przedsiębiorstwo Poszukiwania Nafty i Gazu NAFTA), Zakład Rolniczo-Przemysłowy „Farmutil HS”.

W okresie od 2012 do 2022 roku w powiecie pilskim odnotowano wzrost wskaźnika pomiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców o 22,4%. Była to dynamika niższa od notowanej w skali kraju (28,2%) oraz województwa wielkopolskiego (25,4%). Miejscem koncentracji potencjału gospodarczego i przedsiębiorczości powiatu była gmina Piła (1280 podmiotów na 10 tys.) oraz gmina Szydłowo (1239). Najniższe wartości wskaźnika nasycenia podmiotami w REGON odnotowano w gminie Łobżenica (673). Największy przyrost podmiotów gospodarczych w analizowanym okresie od 2012 do 2022 roku odnotowano w gminie Miasteczko Krajeńskie (57%) oraz Wysoka (63,0%).

Tabela 6. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w 2012 i 2022 roku

Jednostka terytorialna	2012	2022	Zmiana %
POLSKA	1 032	1 323	28,2
WIELKOPOLSKIE	1 121	1 406	25,4
Powiat pilski	899	1 100	22,4
Piła	1 130	1 280	13,3
Białośliwie	558	863	54,7
Kaczory	611	920	50,6
Łobżenica	475	673	41,7
Miasteczko Krajeńskie	551	865	57,0
Szydłowo	900	1 239	37,7
Ujście	726	948	30,6
Wyrzysk	651	835	28,3
Wysoka	433	706	63,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Drugą, obok przemysłu, dziedziną gospodarki w powiecie jest rolnictwo. Użytki rolne zajmują ok. 75 800 ha. Działają tu kilka tysięcy gospodarstw oraz kilkadziesiąt przedsiębiorstw rolnych, gospodarujących na dużym areale. W produkcji rolnej dominują uprawa zbóż oraz hodowla trzody chlewnej i mleczarstwo. W dolinie Noteci rozwija się uprawa warzyw. Dość duże znaczenie ma także sadownictwo (gmina Białośliwie jest znaczącym ośrodkiem sadowniczym w Wielkopolsce) oraz hodowla ryb.

Przemysł spożywczy i przetwórstwo na terenie powiatu są reprezentowane przez liczne, spełniające wymogi unijne ubojnie, masarnie i zakłady. Największym przedsiębiorstwem w tej branży jest Zakład Rolniczo-Przemysłowy „Farmutil HS” w Śmiłowie.

Znaczną powierzchnię powiatu zajmują lasy, stąd ważna dla tego regionu jest gospodarka leśna. W Kalinie pod Piłą ma swoją siedzibę Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, która administruje lasami na powierzchni ok. 346 km², leżącymi na terenie 4 województw i 14 powiatów. Lasy powiatu piłskiego znajdują się głównie w gestii Nadleśnictw Zdrojowa Góra i Kaczory.

Przewiduje się dalszy rozwój przemysłu 4.0 i gospodarki o obiegu zamkniętym. Dynamiczne przeobrażenia w wymiarze gospodarczym związane będą m. in. z rozwojem cyfryzacji, zwiększaniem elastyczności w produkcji, rozwojem gospodarki o obiegu zamkniętym, rozwojem sztucznej inteligencji. Gospodarkę w przestrzeni powiatu czeka również przeobrażenie wynikające z wdrażania modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zachodzące, pozytywne zmiany w wymiarze gospodarczym w kraju, województwie i na terenie powiatu, związane ze wzrostem liczby podmiotów gospodarczych, wzrostem wynagrodzeń, wspierane będą przez dalsze procesy modernizacji infrastruktury drogowej, np. rozwój dróg: ekspresowej S10 i S11. Tym samym nastąpi wzmocnienie pozycji rozwojowej powiatu i miasta Piły w układzie regionalnym, w szczególności w zakresie rozwoju innowacyjnej gospodarki, wzmocnienia pozycji ośrodka akademickiego, dające szansę na dobrą pracę oraz na zatrzymanie w regionie młodych osób. Warto podkreślić, iż w perspektywie budżetu unijnego na lata 2021-2027 przewiduje się wsparcie rozwoju innowacyjności.

Szczególnym wyzwaniem dla gospodarki będzie dostępność kadr. Wskaźnik osób pracujących na 1000 mieszkańców informuje, w którym miejscu koncentruje się aktywność zawodowa, czyli miejsca pracy. Gminy: Piła (346 pracujących na 1000), Kaczory (216) i Wysoka (184) charakteryzowały się najwyższą wartością wskaźnika osób pracujących na 1000 mieszkańców w podmiotach zatrudniających pow. 10 osób. Ogółem od 2012 r. do 2021 r. w powiecie piłskim odnotowano wzrost aktywności tego

wskaźnika o 13,3%, co było wartością niższą od średniej wojewódzkiej (18,4%) i średniej krajowej (16,1%). Dwie gminy powiatu: Białośliwie i Kaczory odnotowały spadek wartości wskaźnika.

Tabela 7. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców w powiecie pilskim w 2012 i 2021 roku

Jednostka terytorialna	2012	2021	Zmiana %
POLSKA	223	259	16,1
WIELKOPOLSKIE	245	290	18,4
Powiat pilski	226	256	13,3
Piła	304	346	13,8
Białośliwie	120	114	-5,0
Kaczory	222	216	-2,7
Łobżenica	117	136	16,2
Miasteczko Krajeńskie	109	160	46,8
Szydłowo	49	61	24,5
Ujście	157	177	12,7
Wyrzysk	127	166	30,7
Wysoka	176	184	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W powiecie pilskim pomiędzy 2012 i 2022 rokiem, podobnie jak w przestrzeni kraju i województwa wielkopolskiego, odnotowano duży spadek bezrobocia. W tym okresie udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się w powiecie z 8,3% do 2,9% i był on niższy w porównaniu do kraju (3,7%), ale wyższy w porównaniu do województwa (2,2%). Najniższe bezrobocie na koniec 2022 roku odnotowano w gminach Szydłowo (2,0%), Kaczory (2,3%), Piła (2,7%) i Miasteczko Krajeńskie (2,8%). Najwyższe było w gminach Wyrzysk (3,8%) i Wysoka (4,0%).

W perspektywie najbliższych lat przewiduje się pogłębienie problemu deficytu kadr na rynku pracy, w tym zarówno dla działalności gospodarczych, jak też usług publicznych, w tym służby zdrowia. Wpływ na to będą mieć zmiany demograficzne obserwowane w kraju i na terenie powiatu. Związane jest to m. in. z przechodzeniem do kategorii poprodukcyjnej roczników z wyzów demograficznych i wchodzeniem na rynek pracy roczników z niżów demograficznych. Wzrost liczby osób w wieku senioralnym wpłynąć będzie na wzrost liczby osób, które podejmą się opieki. Brak rozwiązań instytucjonalnych w zakresie opieki nad osobami zależnymi pogłębiać może być jedną z przyczyn odpływu osób z rynku pracy.

Deficyty kadr na rynku pracy dotyczyć będą nie tylko gospodarki, ale też szeregu usług publicznych, np. opieki zdrowotnej, edukacji, pomocy społecznej. Szans na podtrzymanie konkurencyjności gospodarki należy upatrywać w napływie migrantów do Polski, w tym obywateli państw trzecich. Polska stała się atrakcyjnym miejscem docelowym migracji dla obywateli państw trzecich, w tym z Europy Wschodniej, w szczególności z Ukrainy.

Kolejnym zagrożeniem dla stabilności ekonomicznej będzie utrzymywanie się wysokiego poziomu inflacji. Szybki wzrost gospodarczy, wzrost wynagrodzeń, a co za tym wzrost popytu na produkty i usługi, jak też pogłębiający się deficyt kadr i zasobów – sprzyjać będzie utrzymywaniu wysokiego poziomu inflacji. Inflacja może pogłębić problemy społeczne, w szczególności osób starszych, zwiększając skalę problemów związanych z ubóstwem.

Szans na rozwój gospodarczy należy upatrywać we wzroście popytu na usługi i produkty czasu wolnego. Wzrost wynagrodzeń sprzyja aktywności zakupowej i konsumpcji. Dotyczy to również oferty czasu wolnego, w tym oferty turystycznej. W powiecie pilskim istnieje dobra baza turystyczna. W samej Pile, w hotelach, motelach, pensjonatach i ośrodkach turystycznych jest ponad 1100 miejsc noclegowych o różnym standardzie. Tyle samo miejsc oferują liczne placówki rozsiane na terenie całego powiatu.

Dobre miejsca do wypoczynku spotka się na terenie całego powiatu. Najatrakcyjniejsze turystycznie są okolice: Dobrzyca, Krępska i Tarnowa w gminie Szydłowo, Kaczor, Śmiłowa i Zelgniewa w gminie Kaczory oraz teren całej gminy Łobzenica. W każdej gminie powiatu są hotele, motele lub pensjonaty, w których można posilić się i przenocować. Znakomitymi miejscami do wypoczynku są gospodarstwa agroturystyczne. Przez najatrakcyjniejsze tereny powiatu prowadzą przygotowane i oznaczone szlaki turystyczne – piesze, rowerowe i konne oraz ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne. Atrakcją są spływy kajakowe malowniczymi rzekami: Rurzycą, Piławą i Gwdą. Coraz ważniejszą rolę w komunikacji w przestrzeni powiatu pilskiego odgrywają ścieżki rowerowe (drogi rowerowe). W okresie od 2012 do 2022 roku odnotowano znaczny przyrost długości ścieżek rowerowych w powiecie, z poziomu 45,9 km do 100,2 km w 2022 roku.

W okresie od 2012 do 2022 roku jednostki samorządu terytorialnego powiatu istotnie zwiększyły swoje dochody. W 2022 roku dochody gmin powiatu pilskiego wynosiły 791,6 mln zł (wzrost o 91%).

Korzystna sytuacja ekonomiczna kraju, regionu i powiatu miała wpływ również na wzrost dochodów budżetów powiatu, które w okresie od 2012 do 2022 roku wzrosły o 60%, co było wartością niższą od wzrostu notowanego w skali województwa wielkopolskiego (75,5%) i kraju (73,2%).

Należy mieć na uwadze, że zdolności finansowania działań rozwojowych Powiatu Pilskiego są ograniczone przez regulacje prawne kształtowane na poziomie krajowym. Pomimo tego Powiat Pilski z sukcesem pozyskuje zewnętrzne środki na realizację tych działań.

Tabela 8. Czynniki SWOT w sferze gospodarczej

Mocne strony	Słabe strony
1. Wzrost zainteresowania młodych osób kształceniem zawodowym, widoczne	1. Zróżnicowanie rozwoju ekonomicznego przestrzeni powiatu, widoczne w dochodach własnych gmin.

w liczbie osób uczących się w technikach. 2. Systematyczna poprawa stanu i standardu dróg oraz rozwój dróg i ścieżek rowerowych w przestrzeni powiatu. 3. Istniejący stan i uwarunkowania rozwoju funkcji turystycznej, w tym walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe. 4. Rozwinięty potencjał instytucjonalny zarządzania powiatem, w tym doświadczenie w zakresie realizacji projektów finansowych ze środków zewnętrznych. 5. Istniejące partnerstwa ponadlokalne, umożliwiające współpracę i realizację działań rozwojowych m. in. ze środków unijnych.	
Szanse	Zagrożenia
1. Zachodzące, pozytywne zmiany w wymiarze gospodarczym w kraju, województwie wielkopolskim i na terenie powiatu, związane ze wzrostem liczby podmiotów gospodarczych, wzrostem wynagrodzeń – wspierane przez dalsze procesy modernizacji infrastruktury drogowej, np. rozwój dróg ekspresowych S10 i S11. 2. Wzmocnienie pozycji rozwojowej Piły w układzie regionalnym, w szczególności w zakresie rozwoju innowacyjnej gospodarki, wzmocnienia pozycji ośrodka akademickiego, dające szansę na dobrą pracę oraz na zatrzymanie w regionie młodych osób. 3. Realizacja skoordynowanych działań rozwojowych w wymiarach funkcjonalnych, umożliwiające lepsze wykorzystanie atutów przestrzennych, gospodarczych, np. w wymiarze turystycznym. 4. Dostęp do środków na dalszy rozwój i modernizację kraju oraz regionu w ramach funduszy europejskich na lata 2021-2027.	1. Duże oczekiwania ludności odnośnie wzrostu wynagrodzeń, które kształtować będzie decyzje dot. zatrudnienia, aktywności zawodowej, w szczególności osób młodych. 2. Inflacja, która wpłynie będzie na spadek wartości dochodów, w szczególności bardziej odczuwalna w przypadku regionów i grup społecznych o niższych wynagrodzeniach. 3. Pogorszenie sytuacji na rynku pracy, między innymi ze względu na napływ migrantów. 4. Ograniczenia finansowania zadań i działalności powiatów poprzez regulacje prawne.

5. Napływ migrantów do Polski, w tym obywateli państw trzecich, który wspierać będzie konkurencyjność rynku pracy.6. Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki, który sprzyjać będzie konkurencyjności usług czasu wolnego na terenie powiatu pilskiego.7. Dalszy rozwój i wzrost innowacyjności i wsparcie dla przedsiębiorców w tym zakresie, pozwalające zachować i wzmocnić konkurencyjność gospodarki kraju.	

3. WYZWANIA ROZWOJOWE POWIATU PILSKIEGO

Syntezę zjawisk i czynników rozwojowych, w tym problemów, barier oraz potencjałów Powiatu Pilskiego i szans rozwojowych ujęto w postaci analizy SWOT oraz rozwinięto w postaci analizy SWOT/TOWS. Ostatnim etapem podsumowania diagnostycznego było sformułowanie wyzwań rozwojowych w perspektywie strategicznej.

Najważniejsze ustalenia z analizy SWOT poddano wewnętrznej konfrontacji w postaci analizy SWOT/TOWS. Analiza SWOT/TOWS służy identyfikacji sytuacji strategicznej powiatu pilskiego i stanowi punkt wyjścia do zdefiniowania wyzwań rozwoju.

Rysunek 1. Ćwiartki SWOT/TOWS

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono podsumowanie analizy SWOT/TOWS. W podsumowaniu uwzględniono najważniejsze powiązania czynników SWOT.

Z analizy SWOT/TOWS płyną następujące wnioski:

Do kluczowych czynników rozwoju powiatu należy zaliczyć:

- Atrakcyjność inwestycyjna powiatu pilskiego oraz potencjał gospodarczy, w tym dostępne tereny inwestycyjne w korzystnej lokalizacji drogowej, przy poprawiającej się dostępności komunikacyjnej.
- Wysoki i rosnący potencjał instytucjonalny powiatowych instytucji oświatowych, które zrealizowały szereg działań modernizacyjnych w zakresie infrastruktury, podnoszenia jakości usług, rozwoju zasobów kadrowych, wymagające jednak dalszego wsparcia.
- Wysoki potencjał instytucjonalny służb pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz rosnąca aktywność społeczna, w kontekście rosnących potrzeb starzejącego się społeczeństwa.
- Uwarunkowania przyrodnicze i środowiskowe sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej i rekreacyjnej, przy jednoczesnym wzroście popytu na usługi czasu wolnego, umożliwiające rozwój gospodarczy i wzmocnienie funkcji osadniczej.
- Potencjał instytucjonalny zarządzania powiatem, w tym doświadczenie w zakresie realizacji projektów finansowych ze środków zewnętrznych oraz istniejące partnerstwa ponadlokalne, umożliwiające współpracę i realizację działań rozwojowych m. in. ze środków unijnych, ważne w kontekście możliwości pozyskiwania wsparcia rozwojowego.

Do kluczowych barier rozwoju powiatu należy zaliczyć:

- Występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych w przestrzeni powiatu, w tym zjawiska depopulacji w wybranych gminach, zmiana struktury wiekowej ludności oraz niekorzystne saldo migracji, kształtujące dostępność kadr na rynku pracy, w tym np. dostępność kadr opieki zdrowotnej, edukacji, pomocy społecznej, pogłębiane przez odpływ migracyjny młodych osób.
- Występujące problemy społeczne oraz zróżnicowanie skali i natężenia problemów społecznych w przestrzeni powiatu, z których znaczna część jest pochodną starzejącego się społeczeństwa, oznaczające konieczność dostosowania i rozwijania systemu pomocy i opieki społecznej oraz zdrowotnej.
- Zmiany klimatu i negatywne skutki dla społeczności, środowiska i gospodarki, w tym szczególnie związane z deficytem wody oraz konieczność dostosowania się do wymogów środowiskowych związanych z polityką klimatyczną.

Podsumowując sytuację strategiczną powiatu pilskiego warto zauważyć, iż mocne strony powiatu są jednocześnie mocno powiązane z zagrożeniami, które są przede wszystkim pochodną zjawisk demograficznych w kraju. Z jednej strony przewiduje się, że Polska będzie krajem rozwijającym się gospodarczo, co wpłycie również na sytuację ekonomiczną przedsiębiorców i mieszkańców powiatu pilskiego. Powiat pilski docelowo wzmocni swoją atrakcyjność inwestycyjną m. in. dzięki rozbudowie dróg ekspresowych. Na te zjawiska i czynniki należy jednocześnie nałożyć sytuację

demograficzną, w tym odpływ kadr z rynku pracy. Może to w znacznym stopniu zaburzyć konkurencyjność gospodarki powiatu oraz wpłynąć na jakość usług publicznych. Wzmocnieniu wymagać będzie także system pomocy społecznej i opieki zdrowotnej.

Kolejne wyzwania związane są z wymiarem środowiskowym. Związane są one w szczególności z kryzysem klimatycznym.

Mając na uwadze analizę SWOT/TOWS zdefiniowano łącznie 10 wyzwań rozwojowych, które co do zasady są przekrojowe. Ich osiągnięcie pozwoli realizować zrównoważoną oraz spójną przestrzennie politykę rozwoju. Przekrojowym dla wszystkich wyzwań jest wymiar społeczny, co wynika przede wszystkim z konieczności dostosowania się do zmian wywołanych depopulacją, starzeniem się społeczeństwa i odpływem kadr z rynku pracy.

Tabela 9. Wyzwania rozwoju Powiatu Pilskiego oraz ich komplementarność

Wyzwanie rozwojowe	Wymiar środowiskowy	Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy
1. Nowoczesny system edukacji, który będzie impulsem do wzmocnienia atrakcyjności i konkurencyjności rynku pracy.			
2. Aktywni mieszkańcy na rynku pracy, podtrzymujący konkurencyjność gospodarki i usług publicznych.			
3. System pomocy społecznej, ukierunkowany w szczególności na potrzeby starzejącego się społeczeństwa.			
4. Dostępny dla mieszkańców system opieki zdrowotnej.			
5. Otwarte, dostępne i nowoczesne instytucje publiczne.			
6. Zintegrowana promocja gospodarcza i turystyczna powiatu pilskiego.			
7. Zintegrowany i sprawny system zapewniający bezpieczeństwo publiczne i środowiskowe.			
8. Dostosowana do wyzwań klimatycznych przestrzeń oraz instytucje publiczne powiatu pilskiego.			
9. Rozwinięty i spójny przestrzennie, funkcjonalny system komunikacji.			
10. Rozwinięta oferta czasu wolnego, wspierająca aktywność mieszkańców.			

4. WIZJA, MISJA, CELE

Wizja w strukturze Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku jest wyobrażeniem przyszłości, opisem przyszłych przemian, jakie zajdą w przestrzeni powiatu, zarówno w odniesieniu do jego funkcji, mieszkańców oraz kluczowych czynników, zapewniających sukces rozwoju.

Określając przyszłą wizję rozwoju ważne jest realne określenie możliwości dokonania zmian i kreowania rozwoju. Ma to szczególne znaczenie w kontekście działań realizowanych z poziomu Powiatu Pilskiego jako instytucji. Jednocześnie w definiowaniu założeń polityki rozwoju lokalnego ważne jest postrzeganie szerszego kontekstu przemian społeczno-gospodarczych oraz przestrzenno-środowiskowych.

Wizja Powiatu Pilskiego w perspektywie 2030 roku

Powiat Pilski to konkurencyjna w skali kraju przestrzeń do życia i działalności gospodarczej.

Powiat charakteryzuje się nowoczesnym systemem edukacji, który daje szansę na dobry start młodym mieszkańcom oraz przyczynia się do budowy konkurencyjnej gospodarki.

Mieszkańcy powiatu są osobami aktywnymi ekonomicznie i społecznie. Instytucje powiatu wspierają rozwój rynku pracy.

Ważną rolę w rozwoju lokalnym pełnią organizacje społeczne, które Powiat wspiera.

Powiat dysponuje profesjonalnym systemem pomocy społecznej oraz dobrą jakością opieki zdrowotnej. Instytucje Powiatu są otwarte, nowoczesne i dostępne dla mieszkańców.

Powiat Pilski pełni rolę moderatora rozwoju lokalnego. Integruje działania we współpracy z partnerami samorządowymi, społecznymi i gospodarczymi. Szczególne kompetencje dotyczą wymiaru bezpieczeństwa publicznego. Powiat wspiera rozwój gospodarczy, w tym turystykę, usługi czasu wolnego oraz rolnictwo. Wnosi wkład w rozwój lokalny poprzez inwestycje komunikacyjne oraz wspieranie bezpieczeństwa publicznego.

Misja oznacza fundamentalną przyczynę istnienia. Zasadniczo misja składa się z dwóch podstawowych elementów. Pierwszym jest nadrzędna ideologia, fundament istnienia, który raz zdefiniowany nie powinien być zmieniany. Drugi element to wartości, jakimi się dany podmiot, w tym przypadku powiat, będzie się kierować, przy realizacji swoich celów.

Misja Powiatu Pilskiego

Wzmocnienie potencjału gospodarczego, przyrodniczego i społecznego powiatu na rzecz zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia jego mieszkańców.

Rozwinięciem struktury postulatywnej Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku są cele strategiczne oraz priorytety. Cele strategiczne definiują najważniejsze dążenia zarządzających Powiatem, wynikają wprost z wizji oraz misji Powiatu. Odnoszą się również do wyzwań rozwojowych. W tym kontekście postulaty rozwojowe podzielono na trzy wzajemnie uzupełniające się obszary strategiczne, które dodatkowo uwzględniają możliwości realizacyjne instytucji powiatowych:

- **Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych,**
- **Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego,**
- **Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu.**

Hierarchiczną strukturę celów uzupełniają priorytety. Wskazują one kluczowe dla przyszłego rozwoju Powiatu Pilskiego zagadnienia, które jednocześnie należą do jego obszarów kompetencji. **Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku opracowana została przede wszystkim dla instytucji powiatowych, wskazując im właściwy i pożądany kierunek działań, wpisujący się jednocześnie w oczekiwane w regionie cele rozwojowe.**

Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych

W celu zwraca się uwagę na wyzwania odnoszące się do tworzenia szans rozwoju młodym mieszkańcom i jednocześnie zapewniania konkurencyjności gospodarki. Docelowo zatrzymanie młodych osób w przestrzeni powiatu budować będzie spójność społeczną oraz zapewni zrównoważony rozwój. Ponadto cel zwraca uwagę na konieczność podtrzymania i zwiększania aktywności na rynku pracy. Związane jest to z odpływem kadr z rynku pracy. Podtrzymanie aktywności zawodowej wpływać będzie na konkurencyjność gospodarki oraz jakość i dostępność usług publicznych.

Mając na uwadze powyższe zdefiniowano następujące priorytety:

- 1.1. Nowoczesny system edukacji,**
- 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy.**

Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego

W celu podkreśla się wspierającą i moderującą rolę Powiatu Pilskiego w realizacji działań rozwojowych. Powiat może wносить swój wkład w realizację polityk ważnych dla rozwoju całej przestrzeni powiatu, w tym, dzięki swoim kompetencjom, stać się moderatorem działań, które wymagają koordynacji ponadlokalnej. Takie podejście wpisuje się w założenia polityki rozwoju regionalnego.

Kompetencje Powiatu umożliwiają realizację działań wspierających rozwój gospodarczy. Możliwe to będzie m. in. poprzez promocję gospodarczą oraz turystyczną. Powiat może wspierać konkurencyjność gospodarczą oraz dostępność do rynku pracy poprzez działania inwestycyjne w zakresie dróg i systemów komunikacyjnych, którymi zarządza. Ważnym zadaniem Powiatu jest zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.

Mając na uwadze powyższe zdefiniowano następujące priorytety:

2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego,

2.2. Funkcjonalny system komunikacji,

2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa.

Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu

Powiat Piłski dysponuje szczególnymi kompetencjami w zakresie działań społecznych. Związane są one z pomocą społeczną, opieką zdrowotną, kulturą. Szczególnym, przekrojowym wyzwaniem jest dostosowanie się do zmian demograficznych, w tym zjawiska starzejącego się społeczeństwa. W tym zakresie działania realizowane będą przez system pomocy społecznej oraz opieki zdrowotnej. Powiat dążyć będzie do wspierania aktywności społecznej mieszkańców, w tym poprzez działalność instytucji kultury oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi. Instytucje powiatowe dążyć będą do zapewnienia standardów dostępności. Wyzwaniem przyszłości jest przy tym dostosowanie się do zmian wywołanych kryzysem klimatycznym.

Mając na uwadze powyższe zdefiniowano następujące priorytety:

3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej,

3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna,

3.3. Aktywna wspólnota lokalna,

3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne,

3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu.

Tabela 10. Powiązania celów rozwoju i priorytetów z wyzwaniami rozwojowymi

Cele strategiczne	Priorytety rozwoju	Wyzwania rozwojowe								
		1. Nowoczesny system edukacji, który będzie impulsem do wzmacniania atrakcyjności i konkurencyjności rynku pracy	2. Aktywni mieszkańcy na rynku pracy, podtrzymujący konkurencyjność gospodarki i usług publicznych	3. System pomocy społecznej, ukierunkowany w szczególności na potrzeby starzejącego się społeczeństwa	4. Dostępny dla mieszkańców system opieki zdrowotnej	5. Otwarte, dostępne i nowoczesne instytucje publiczne	6. Zintegrowana promocja gospodarcza i turystyczna powiatu pilskiego	7. Zintegrowany i sprawny system zapewniający bezpieczeństwo publiczne i środowiskowe	8. Dostosowana do wyzwań klimatycznych przestrzeń oraz instytucje publiczne powiatu pilskiego	9. Rozwinięty i spójny przestrzennie, funkcjonalny system komunikacji
Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych	1.1. Nowoczesny system edukacji	+	(+)		(+)				(+)	
	1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy	(+)	+	(+)	(+)				(+)	
Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego	2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego				(+)	+			(+)	+
	2.2. Funkcjonalny system komunikacji	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	+	(+)
	2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa			(+)	(+)				(+)	
Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu	3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej		(+)	+	(+)	+			(+)	(+)
	3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna		(+)	+	(+)	+			(+)	(+)
	3.3. Aktywna wspólnota lokalna			(+)	(+)				(+)	+
	3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne	(+)	(+)	(+)	(+)	+			(+)	(+)
	3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu									(+)

Źródło: opracowanie własne, gdzie + oznacza powiązania bezpośrednie, (+) – powiązania pośrednie

5. PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych

Priorytet 1.1. Nowoczesny system edukacji

Powiat Pilski dążyć będzie do dalszego wzmocnienia systemu edukacji. Kompetencje Powiatu są szczególnie związane z kształceniem ponadpodstawowym, w tym zawodowym. Tym samym Powiat wnosi wkład w kształtowanie kadr gospodarki oraz wspiera rozwój zawodowy młodych osób. W ostatnich latach Powiat wspierał rozwój infrastruktury oświatowej. W tym miejscu warto zauważyć, iż w Pile dzięki realizacji projektów finansowanego z funduszy europejskich, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 i Osi priorytetowej 9 „Infrastruktura dla kapitału ludzkiego”, zrealizowany został projekt pod nazwą „CENTRUM INNOWACJI TECHNOLOGICZNYCH W PILE - przebudowa i rozbudowa Powiatowego Centrum Edukacji w Pile w celu rozwoju kształcenia zawodowego w Powiecie Pilskim i regionie”. Całkowita wartość projektu realizowanego w latach 2021-2023 wyniosła prawie 30 mln zł, z czego wkład funduszy europejskich wynosił 23,5 mln zł. Celem projektu jest poprawa warunków kształcenia zawodowego na obszarze powiatu pilskiego i regionu poprzez rozwój infrastruktury Powiatowego Centrum Edukacji w Pile. Projekt otwiera nowy rozdział w funkcjonowaniu edukacji zawodowej na terenie powiatu pilskiego.

Działania związane ze wsparciem kształcenia zawodowego będą kontynuowane, w szczególności mając na uwadze rozwój nowych technologii. Szkoły modernizowane będą w zakresie wyposażenia i pomocy dydaktycznych oraz nowoczesnego sprzętu komputerowego i audiowizualnego.

Szczególnym zasobem systemu kształcenia na terenie powiatu pilskiego są kadry. Zjawiska demograficzne dotyczą również wymiaru edukacji. W przypadku kształcenia zawodowego szczególnym problemem jest niska zdolność przyciągania praktyków z biznesu. Powiat Pilski dążyć będzie do wspierania wiedzy i umiejętności kadr oświaty. Tworzyć będzie zachęty do podjęcia pracy przez praktyków biznesu.

Ważne dla zrównoważonego rozwoju systemu edukacji jest dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz tworzenie szans młodym osobom na karierę zawodową. Dlatego ważnym kontekstem kształcenia jest współpraca z przedsiębiorcami. Powiat Pilski dążyć będzie do intensyfikacji istniejącej już współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami w zakresie kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu oraz rozwijać będzie nowe kierunki kształcenia.

Powiat Pilski promować będzie kształcenie zawodowe, wskazując jakie ścieżki i kierunki rozwoju zawodowego i osobistego umożliwi wybór danego zawodu.

Priorytet 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy

Zmiany demograficzne wymuszają podjęcie działań, które podtrzymają konkurencyjność rynku pracy, w tym również usług publicznych w powiecie pilskim. Powiat prowadzić będzie działania w odniesieniu do osób, które mają szczególne problemy na rynku pracy, w tym do grup o niskiej aktywności zawodowej. Zakłada się prowadzenie działań na rzecz podnoszenia kompetencji m. in. bezrobotnych po 50. roku życia, długotrwale bezrobotnych o niskich kwalifikacjach. Działania skierowane do bezrobotnych powinny charakteryzować się kompleksowością, tj. uwzględniać różne czynniki, które utrudniają podjęcie aktywności zawodowej. Możliwe jest również wspieranie dłuższych staży zawodowych, które pozwolą lepiej przygotować się do wyzwań i potrzeb rynku pracy oraz zapewnią stałe zatrudnienie po stażu. Ważne będzie doksztalanie kierunkowe osób bezrobotnych, w szczególności w zawodach dających największą szansę na lokalnym rynku pracy, w tym w zawodach deficytowych. Formą wsparcia aktywności ekonomicznej mieszkańców będą również dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy ze środków krajowych i unijnych.

Tabela 11. Priorytety i kierunki działań w celu 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych

Priorytet	Działania
1.1. Nowoczesny system edukacji	1. Współpraca z partnerami zagranicznymi w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. 2. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie kształcenia. 3. Podnoszenie wiedzy i kompetencji nauczycieli i kadr kształcenia zawodowego, m. in. poprzez seminaria z elementami warsztatowymi. 4. Wsparcie praktyk dla nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego, w tym w formie płatnej, w celu podnoszenia kompetencji zawodowych. 5. Stworzenie zachęt do podjęcia pracy szkole przez praktyków z biznesu i przemysłu. 6. Dostosowanie oferty edukacyjnej (formy prowadzenia zajęć, materiałów, zajęć dodatkowych) do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Priorytet	Działania
	7. Intensyfikacja współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami w zakresie kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, w szczególności w zakresie kształcenia przyszłych kadr dla gospodarki, tworzenia przyszłościowych kierunków kształcenia z uwzględnieniem zagadnień ekologicznych. 8. Tworzenie zachęt w zakresie współpracy nauczycieli oraz przedsiębiorców w kwestii możliwości odbywania przez uczniów praktyk zawodowych, a także oferty zatrudnienia po ukończeniu szkoły. 9. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego poprzez zakup pomocy dydaktycznych oraz doposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, sal lekcyjnych w sprzęt komputerowy i audiowizualny. 10. Systematyczne kształcenie i doskonalenie kadry pedagogicznej. 11. Zwiększanie nakładów na kształcenie zawodowe, w tym na finansowanie kursów doskonalących dla nauczycieli kształcenia praktycznego oraz dla uczniów, podnoszących kwalifikacje na rynku pracy. 12. Rozwój szkolnictwa poprzez wprowadzanie nowych kierunków kształcenia oraz poszerzanie oferty edukacyjnej. 13. Pozyskiwanie środków zewnętrznych z przeznaczeniem na rozwój bazy dydaktycznej, w tym na zwiększenie jej dostępności dla uczniów o specjalnych potrzebach. 14. Promocja kształcenia zawodowego, w tym poprzez cyklicznie targi edukacyjne, drzwi otwarte w szkołach, organizowanie spotkań przedsiębiorców z uczniami.
1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy	1. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców poprzez udzielanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy ze środków krajowych i unijnych. 2. Podnoszenie kompetencji zawodowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, szczególnie bezrobotnych po 50. roku życia, długotrwale bezrobotnych o niskich kwalifikacjach.

Priorytet	Działania
	3. Pozyskiwanie wsparcia finansowego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników.
	4. Pozyskiwanie wsparcia z Unii Europejskiej na realizację projektów dotyczących aktywizacji zawodowej.
	5. Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.
	6. Wspieranie dłuższych staży zawodowych, w tym gwarantujących stałe zatrudnienie.
	7. Doksztalcanie kierunkowe osób bezrobotnych w najbardziej potrzebnych na lokalnym rynku pracy zawodach.
	8. Wspieranie aktywności zawodowej osób starszych, np. w formie szkoleń, kursów, wsparcia nabywania nowych umiejętności.

Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego

2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego

Rola Powiatu Pilskiego w zakresie wsparcia rozwoju gospodarczego jest ograniczona. Powiat nie posiada swoich terenów inwestycyjnych, ma ograniczone możliwości rozwoju infrastruktury. Atutem Powiatu jest jednak jego ponadlokalna rola względem samorządów gminnych. Szczególnie kompetencje Powiatu Pilskiego, poparte doświadczeniem, dotyczą promocji gospodarczej i turystycznej. Powiat kontynuować będzie działania z zakresu zintegrowanej promocji turystycznej całego powiatu pilskiego, w tym dążyć będzie do wzmocnienia marki ponadlokalnej „Krajny”. Wspierać będzie przedsiębiorców poprzez organizację targów gospodarczych i turystycznych. Dążyć będzie do wzmocnienia potencjału turystyki ukierunkowanej na seniorów oraz lokalnej atrakcji turystycznej, którą jest Wyrzyska Kolejka Powiatowa. Powiat wzmocni funkcjonalność i atrakcyjność stosowanych narzędzi promocji, w tym istniejącej platformy biznes.powiat.pila.pl.

2.2. Funkcjonalny system komunikacji

Powiat Pilski wspierać będzie rozwój zrównoważonego transportu i systemu komunikacji. Szczególnie ważną dla układu ponadlokalnego jest inwestycja obwodnicy północnej powiatu pilskiego. Obwodnica

skróci dojazd z Łobzenicy i Wysokiej do Piły, z pominięciem ruchliwej drogi krajowej nr 10. Obwodnica przebiegać będzie na terenie gmin: Piła, Kaczory, Krajenka (powiat złotowski), Wysoka, Łobzenica, Wyrzysk. Całkowita długość to blisko 50 km. Wzdłuż obwodnicy przewidywana jest budowa ścieżek rowerowych. Powiat realizować będzie inwestycje w zakresie modernizacji istniejących dróg powiatowych, dążąc przy tym do rozwoju ścieżek rowerowych i chodników. Wspierać będzie rozwój zintegrowanego transportu publicznego. Inwestycje w wymiar komunikacji wspierać będą atrakcyjność inwestycyjną, dostęp do rynku pracy oraz usług publicznych.

2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa

Rola Powiatu Pilskiego w zakresie wspierania i moderowania rozwoju dotyczy również wymiaru bezpieczeństwa publicznego. Powiat Pilski wspierać będzie instytucje zapewniające bezpieczeństwo publiczne mieszkańcom, w tym Policję, Państwowe i Ochotnicze Straże Pożarne. Wsparcie dotyczyć będzie m. in. wyposażenia, sprzętu specjalistycznego i pojazdów. Powiat wspierać będzie rozwój monitoringu. Realizując działania z zakresu inwestycji drogowych dążyć będzie do poprawy bezpieczeństwa. Szczególnie dotyczy to ochrony pieszych, dlatego zakłada się m. in. doświetlanie przejść dla pieszych. Powiat wspierać będzie kształcenie w klasach mundurowych, stanowiących przyszłe zaplecze kadr służb publicznych.

Ważnym zagadnieniem związanym z bezpieczeństwem będzie edukacja ekologiczna. Powiat dążyć będzie do upowszechnienia zachowań takich jak właściwa gospodarka odpadami, ochrona powietrza, wód, zachowanie bioróżnorodności, czy też wspierać będzie właściwe przygotowanie się do zmian klimatycznych.

Tabela 12. Priorytety i kierunki działań w celu 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego

Priorytet	Działania
2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego	1. Zintegrowana promocja turystyczna w ujęciu funkcjonalnym całego powiatu pilskiego, w tym regionu turystycznego „Krajny”, uwzględniająca potencjał przyrodniczy powiatu pilskiego.
	2. Organizacja targów gospodarczych i turystycznych.
	3. Wspieranie rozwoju turystyki senioralnej.
	4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty wspierające zintegrowany rozwój gospodarczy i turystyczny.
	5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyskiej.
	6. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności platformy promocji gospodarczej biznes.powiat.pila.pl .

Priorytet	Działania
	7. Prowadzenie promocji gospodarczej powiatu i przedsiębiorstw za granicą, np. poprzez misje gospodarcze.
2.2. Funkcjonalny system komunikacji	1. Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych. 4. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji drogowych.
2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa	1. Wspieranie Policji, PSP oraz OSP w zakupach wyposażenia, sprzętu specjalistycznego, pojazdów, zapewniających bezpieczeństwo publiczne. 2. Wspieranie i rozbudowa systemu monitoringu. 3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym, w tym poprzez doświetlanie przejść dla pieszych. 4. Wspieranie kształcenia w klasach mundurowych. 5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 6. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych. 7. Prowadzenie działań informacyjnych i wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie rozwoju alternatywnych źródeł energii i przedsięwzięć zmierzających do ochrony powietrza.

Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu

3.2. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej

System pomocy społecznej Powiatu Pilskiego musi zmierzyć się z wyzwaniami starzejącego się społeczeństwa. Oznacza to konieczność organizacji zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych, w tym zapewnienia opieki wytchnieniowej (dzienna/nocna stacjonarna w miejscu zamieszkania osoby wymagającej takiego wsparcia), usług asystenckich, usług opiekuńczych. W związku z rosnącymi potrzebami konieczne będzie wsparcie opiekunów osób niesamodzielnych, p.. poprzez stosowne szkolenia i doradztwo. Organizacja kompleksowego wsparcia i realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej związana będzie z utworzeniem Centrum Usług Społecznych. Rozwiązanie to bazować będzie na istniejącej już infrastrukturze. Ważne będzie tworzenie mieszkań chronionych – wspieranych i treningowych, które zapewnią odpowiedni standard pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym. W politykę senioralną wpisywać będą się działania prowadzenia i modernizacji dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora oraz zatrudnianie asystentów osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. Zakłada się również poszerzenie asortymentu wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Powiat Pilski aktywnie pozyskiwać będzie wsparcie zewnętrzne na wdrożenie założeń polityki senioralnej. Powiat kontynuować będzie działania z zakresu wsparcia i rozwoju placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz intensyfikować działania na rzecz pozyskiwania nowych rodzin zastępczych.

3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna

Dalszy rozwój i wzmocnienie opieki zdrowotnej to szczególnie priorytet, nie tylko w kontekście starzejącego się społeczeństwa. Problemy powiatu związane są w szczególności z deficytem kadr lekarskich oraz dostępnością wybranych specjalizacji. Powiat Pilski dążyć będzie do wzmocnienia dostępności do leczenia zdrowia psychicznego. W tym celu zakłada się dalsze wspieranie Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz utworzenie placówki dla dorosłych. Rozwój wsparcia psychologicznego dotyczyć będzie zwiększania dostępności pomocy psychologicznej w szkołach powiatu.

Powiat Pilski dążyć będzie do zwiększenia zasobów kadr medycznych. Zakłada się przeprowadzenie kompleksowej analizy sytuacji personelu pomocniczego placówek medycznych oraz wdrażanie rozwiązań umożliwiających pozyskiwanie doświadczonych specjalistów i lekarzy.

Powiat Pilecki nadal wspierać będzie placówki opieki zdrowotnej w zakresie wyposażenia w sprzęt oraz prowadzić będzie modernizację szpitali oraz placówek medycznych. W tym celu pozyskiwać będzie środki zewnętrzne. Władze powiatu dążyć będą do profesjonalnego zarządzania szpitalami i placówkami medycznymi w oparciu o kadry menadżerskie.

3.3. Aktywna wspólnota lokalna

Powiat Pilecki wspierać będzie aktywność mieszkańców. Zakłada się dalsze wsparcie działalności organizacji pozarządowych, które są coraz ważniejszym partnerem w realizacji działań rozwojowych. Powiat wspierać będzie również kluby sportowe i grupy nieformalne. Dążyć będzie do zwiększenia dostępności klubów seniora oraz wspierać będzie ich działalność. Prowadzić będzie kampanie upowszechniające zdrowy styl życia.

Powiat wspierać będzie rozwój infrastruktury społecznej sprzyjającej aktywności mieszkańców. Dotyczyć to będzie bazy sportowo-rekreacyjnej, jak też kulturalnej. Wspierać będzie przy tym organizację koncertów, inscenizacji teatralnych, organizowanych m.in. przez Młodzieżowy Dom Kultury „Iskra” w Pile, w tym tworzenie możliwości rozwoju talentów wśród dzieci i młodzieży. Wspierać będzie również aktywność sportową i współzawodnictwo dzieci i młodzieży, m.in. poprzez rozgrywki sportowe, turnieje oraz prowadzić będzie działania na rzecz zwiększenia aktywności sportowej wśród osób starszych.

3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne

Realizacja szeregu działań ujętych w Strategii wymaga profesjonalnego podejścia i posiadania odpowiednich zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętowych. Powiat wspierać będzie potencjał kadr oraz dążyć będzie do wzmocnienia zasobów lokalowych, sprzętowych i technicznych. Rozwijać będzie e-usługi oraz dążyć do wprowadzenia elektronicznego systemu obiegu dokumentów obejmujących maksymalnie dużą liczbę instytucji powiatowych.

Powiat realizować będzie szereg działań w swoich instytucjach, które poprawią szeroko rozumianą dostępność. Zakłada się prowadzenie dalszej modernizacji oddziałów szpitalnych pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz kontynuację modernizacji obiektów użyteczności publicznej pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu

Powiat Pilecki posiada ograniczone zdolności realizacji polityk klimatycznych. Niemniej jednak Powiat zarządza szeregiem obiektów i przestrzeni. Tym samym może wносить swój wkład w realizację założeń

polityk klimatycznych, w tym dążyć do przystosowania do zmian klimatycznych. Dla realizacji tych celów zakłada się prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym poprzez tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz łąk kwietnych; rozwijanie niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pilskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej, a także modernizację infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE oraz zwiększanie ilości urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów). Powiat dążyć będzie do pozyskiwania środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach.

Tabela 13. Priorytety i kierunki działań w celu 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu

Priorytet	Działania
3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej	1. Organizacja zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych, w tym opieki wytchnieniowej (dzienna/nocna stacjonarna w miejscu zamieszkania osoby wymagającej takiego wsparcia), usług asystenckich, usług opiekuńczych. 2. Wsparcia opiekunów osób niesamodzielnych poprzez organizowanie szkoleń i poradnictwa. 3. Organizacja Centrum Usług Społecznych z wykorzystaniem już istniejącej infrastruktury. 4. Tworzenie mieszkań chronionych – wspieranych i treningowych. 5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora. 6. Tworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego. 7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty aktywizacji seniorów. 8. Zatrudnianie asystentów osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych w odpowiedzi na rosnące potrzeby w tym zakresie. 9. Intensyfikacja działań na rzecz pozyskiwania nowych rodzin zastępczych. 10. Poszerzenie asortymentu wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Priorytet	Działania
3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna	1. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych, w tym zwiększenie dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych oraz rehabilitacyjnych zwłaszcza dedykowanych osobom starszym, usprawnienie obsługi pacjentów SOR pilskiego szpitala. 2. Zwiększenie dostępności do usług Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w tym usług logopedycznych, zajęć dodatkowych. 3. Wsparcie działalności Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży. 4. Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych. 5. Rozwój wsparcia psychologicznego dla młodzieży poprzez zatrudnienie psychologa w każdej szkole. 6. Kompleksowa analiza sytuacji personelu pomocniczego placówek medycznych. 7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na zakup sprzętu oraz modernizację budynków. 8. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych. 9. Pozyskiwanie doświadczonych specjalistów, lekarzy. 10. Poszerzenie oferty specjalistów dla dzieci i młodzieży w ramach NFZ. 11. Profesjonalne zarządzanie szpitalami i placówkami medycznymi w oparciu o kadry menadżerskie.
3.3. Aktywna wspólnota lokalna	1. Wsparcie organizacji pozarządowych, drużyn sportowych i grup nieformalnych, w tym prowadzenie cyklicznych konsultacji z organizacjami społecznymi z terenu powiatu pilskiego. 2. Zwiększenie dostępności i wsparcie działalność klubów seniora. 3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na tworzenie i rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej. 4. Promocja zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie edukacyjne. 5. Wspieranie organizacji koncertów, inscenizacji teatralnych, organizowanych m.in. przez Młodzieżowy Dom Kultury, w tym tworzenie możliwości rozwoju talentów wśród dzieci i młodzieży.

Priorytet	Działania
	6. Rozwój oferty konkursów, rozgrywek sportowych, turniejów dla dzieci i młodzieży. 7. Wspieranie rozwoju sportu zawodowego. 8. Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia aktywności sportowej wśród osób starszych. 9. Zwiększenie dostępności do zajęć dodatkowych dla dzieci, w tym z niepełnosprawnościami.
3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne	1. Wspieranie rozwoju kadr samorządu powiatowego. 2. Rozwój bazy i wyposażenia obiektów Powiatu Pilskiego. 3. Rozwój e-usług Powiatu Pilskiego. 4. Wprowadzenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów obejmujących maksymalnie dużą liczbę instytucji powiatowych. 5. Prowadzenie dalszej modernizacji oddziałów szpitalnych pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych. 6. Prowadzenie dalszej modernizacji obiektów użyteczności publicznej pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych. 7. Poprawa jakości obsługi mieszkańców w ramach usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne na terenie powiatu pilskiego.
3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu	1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz łąk kwietnych. 2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pilskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej. 3. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE. 4. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. 5. Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów).

Priorytet	Działania
	6. Prowadzenie edukacji i działań pilotażowych na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami opartej na zasadach 5R.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA

6.1. Wdrażanie i monitoring

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku jest dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki działań, które sukcesywnie powinny być wdrażane. Jest dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 oraz strategii gmin z terenu powiatu, tj. stanowi uzupełnienie i rozwinięcie założeń rozwoju obszaru powiatu pilskiego, które realizowane są przez instytucje powiatowe. Spójność planowania na poziomie regionalnym i lokalnym jest kluczowa dla powodzenia realizacji zamierzeń rozwojowych w powiecie pilskim.

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku jest dokumentem, który powinien być realizowany ponad podziałami politycznymi, angażując wszelkie możliwe zasoby i środki. Ukierunkowany jest na podnoszenie jakości życia mieszkańców, budowanie trwałych przewag konkurencyjnych. Opracowany został z myślą o integrowaniu i wspieraniu działań rozwojowych przez struktury organizacyjne Powiatu. Strategia bazuje na diagnozie społeczno-gospodarczej i uwzględnia uwarunkowania przestrzenne rozwoju powiatu.

Kluczowym aspektem zarządzania realizacją Strategii Rozwoju Powiatu jest system wdrażania i monitoringu, który opierać będzie się na strukturze organizacyjnej i instytucjonalnej.

Do podmiotów wdrażających Strategię należeć będzie:

- Rada Powiatu w Pile – pełniąca bieżący nadzór nad realizacją Strategii,
- Zarząd Powiatu w Pile – podejmujący bieżące decyzje realizacyjne, przygotowujący materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady, prowadzący działania informacyjno-promocyjne,
- Koordynator Strategii, gromadzący dokumentację związaną z pracami nad Strategią oraz informacje określające postępy w jej realizacji w formie sprawozdań z wykonania Strategii (przygotowywane co 2 lata),
- Podmioty realizujące poszczególne zadania opisane w strategii, wykonujące przyjęte zadania i opracowujące sprawozdania dotyczące tych zadań dla Koordynatora Strategii.

Monitorowanie realizacji Strategii polegać będzie na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w Strategii kierunkami (przypisanie inwestycji/projektu do poszczególnych kierunków działań). Uzupełnieniem monitoringu opierającego się na produktach będzie analiza wskaźnikowa, odnosząca się do wyzwań rozwoju. Monitoring produktowy

będzie realizowany w odstępach dwuletnich, monitoring w zakresie wskaźników odnoszących się do wyzwań (wskaźników rezultatu) realizowany będzie w ramach ewaluacji śródkresowej i końcowej.

System monitoringu stanowić będzie podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań rozwojowych Powiatu Pilskiego.

6.2. Ramy finansowe i źródła finansowania

Potencjalne źródła finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku będą:

- środki budżetu Powiatu;
- środki Unii Europejskiej – fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym:
 - Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027,
 - Erasmus,
 - Krajowy Plan Odbudowy,
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego,
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
 - Programy Interreg (Europejskiej Współpracy Terytorialnej),
 - Inicjatywy Ministerstwa Funduszy i Rozwoju Regionalnego – Centrum Wsparcia Doradczego;
- inne fundusze zewnętrzne – np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania, w tym:
 - Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i inne programy z przeznaczeniem na kulturę,
 - Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład,
 - Program Inwestycji Lokalnych,
 - Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
 - Programy Ministra Sportu;

- środki budżetu samorządu województwa – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania;
- środki budżetów gmin – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania;
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe;
- środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

6.3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań

System monitoringu stworzony został z myślą o obserwacji zmian zachodzących w przestrzeni powiatu pilskiego, które można powiązać z zakresem prowadzonej interwencji publicznej.

System monitoringu opiera się na następujących danych:

- **Wskaźniki produktu** – odnoszące się do kierunków działań. Jest to swoista lista sprawdzająca, odnosząca się do działań, projektów, inwestycji, przedsięwzięć, które podejmowane będą przez lub z inicjatywy Powiatu Pilskiego, które można przypisać do poszczególnych kierunków działań Strategii. Lista wskaźników produktu umożliwi faktyczne śledzenie postępów realizacji Strategii. Punktem wyjścia będą dane dla 2024 roku. Kluczowe dla pomiaru w oparciu o wskaźniki produktu będzie zorganizowanie systemu pozyskiwania danych pochodzących z rozproszonego systemu. Jednocześnie przy doborze wskaźników kierowano się zasadą możliwości pozyskania danych przez zasoby powiatu. Większość wskaźników to faktycznie dane i informacje nt. realizowanych inwestycji i projektów przez Powiat. Dane pochodzą z różnych komórek organizacyjnych, jednostek organizacyjnych i instytucji, dlatego ważne jest zbudowanie wewnętrznego systemu komunikacji.
- **Wskaźniki rezultatu** – odnoszące się do wyzwań rozwojowych i oceniające oczekiwane efekty realizacji Strategii, analizowane na etapie oceny śródkresowej, tj. w 2026 roku oraz na etapie oceny końcowej, tj. w 2030 roku.

Tabela 14. Ocena rezultatów realizacji Strategii

Rezultat	Oczekiwany trend	Wskaźniki lub sposoby oceny
Rozwój przedsiębiorczości	Wzrost	▪ Wskaźnik liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w relacji do liczby mieszkańców.

Rezultat	Oczekiwany trend	Wskaźniki lub sposoby oceny
Podtrzymanie konkurencyjności gospodarki powiatu poprzez zapewnienie kadr na rynku pracy	Dalszy wzrost aktywności gospodarczej.	▪ Wskaźnik liczby podmiotów w REGON, ▪ Wskaźniki bezrobocia wśród osób młodych, ▪ Wskaźniki długotrwałego bezrobocia, ▪ Ocena jakościowa rynku pracy (raporty/ informacje PUP).
Wzrost liczby osób korzystających z oferty turystycznej	Wzrost	▪ Wskaźnik liczby osób korzystających z noclegów w relacji do liczby mieszkańców.
Efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych	Utrzymanie obecnej dynamiki	▪ Ilość przyznanych dotacji ze środków unijnych w relacji do poprzedniego okresu finansowania z UE
Ochrona środowiska	Poprawa lub zachowanie dobrego stanu środowiska	▪ Dane nt. stanu środowiska prezentowane w rocznych ocenach stanu środowiska w województwie wielkopolskim.
Rozwój odnawialnych źródeł energii	Wzrost	▪ Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu OZE (dane dot. instytucji powiatowych).
Podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy	Wzrost	▪ Liczba przedsiębiorców współpracujących ze szkołami powiatu przy realizacji programów kształcenia.
Zwiększenie dostępności do usług opieki zdrowotnej	Wzrost	▪ Wskaźnik kadr medycznych w relacji do liczby mieszkańców.
Rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej	Wzrost	▪ Liczba usług opiekuńczych, ▪ Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.
Poprawa jakości i dostępności usług publicznych	Wzrost	▪ Liczba e-usług. ▪ Liczba instytucji powiatu z poprawionym dostępem.

Tabela 15. Wskaźniki produktu

Wskaźnik	Źródło
Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych	
Priorytet 1.1. Nowoczesny system edukacji	
Liczba kierunków kształcenia realizowana na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy	▪ Wydział Oświaty
Liczba szkół współpracujących z przedsiębiorcami	▪ Wydział Oświaty
Priorytet 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy	
Liczba wspartych pracodawców	▪ Powiatowy Urząd Pracy
Liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczych	▪ Powiatowy Urząd Pracy

Wskaźnik	Źródło
Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego	
Priorytet 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego	
Liczba zrealizowanych kampanii i działań promujących ofertę turystyczną oraz gospodarczą	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Priorytet 2.2. Funkcjonalny system komunikacji	
Długość wspartych dróg powiatowych (budowy, przebudowy, modernizacje, remonty)	▪ Powiatowy Zarząd Dróg
Priorytet 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa	
Wartość wsparcia udzielonego Policji, PSP, OSP przez Powiat Piłski	▪ Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa
Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu	
Priorytet 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej	
Liczba wspartej infrastruktury pomocy społecznej	▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Priorytet 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna	
Liczba szkół powiatu z dostępem do pomocy psychologicznej	▪ Wydział Oświaty/ Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa
Liczba wspartej infrastruktury opieki zdrowotnej	▪ Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa
Priorytet 3.3. Aktywna wspólnota lokalna	
Liczba wspartych obiektów infrastruktury społecznej Powiatu (sport, rekreacja, kultura)	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Liczba wspartych organizacji pozarządowych przez Powiat Piłski	▪ Biuro Starosty
Priorytet 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne	
Wielkość pozyskanych zewnętrznych środków finansowych przez Powiat Piłski	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Liczba wspartych obiektów i przestrzeni publicznych Powiatu w zakresie dostępności	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Liczba utworzonych e-usług	▪ Wydział Informatyki
Priorytet 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu	
Liczba wspartych obiektów Powiatu z zakresu ochrony środowiska (w tym OZE, termomodernizacja)	▪ Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

7. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z ZAŁOŻENIAMI POLITYK KRAJOWYCH I REGIONALNYCH

7.1. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk krajowych

Tabela 16. Spójność założeń Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku w odniesieniu do priorytetów
Cel szczegółowy 1 – Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji
Cel szczegółowy 2 – Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym. 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji
Cel szczegółowy 3 – Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem. 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej

3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.	3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.	3.3. Aktywna wspólnota lokalna
	3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne
	3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu

Źródło: Opracowanie własne

7.2. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk regionalnych

Tabela 17. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku w odniesieniu do priorytetów
CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji
CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy
CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy
CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	
CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu

	3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna 3.3. Aktywna wspólnota lokalna
CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna 3.3. Aktywna wspólnota lokalna 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne
CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna 3.3. Aktywna wspólnota lokalna
CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	
CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa
CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu
CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu

	3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu
CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	
CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne
CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa

Źródło: opracowanie własne

8. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Celem prognozy oddziaływania na środowisko było ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza miała również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień Strategii oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Oceniając wpływ projektowanego dokumentu na środowisko istotne było przedstawienie stanu środowiska na terenie powiatu pilskiego. Informacja ta stanowi bowiem swoisty punkt odniesienia. Ocenic należy bowiem, czy stan ten ulegnie zmianie wskutek realizacji założeń Strategii.

Oceniając stan środowiska na terenie powiatu pilskiego należy zwrócić uwagę na problemy chwilowego złego stanu powietrza, który spowodowany jest przez sektor komunalno-bytowy i częściowo przez transport. Do problemów lokalnych należy zaliczyć także kwestie hałasu generowanego przez transport. Istotnym problemem jest zły stan wód powierzchniowych.

Na terenie powiatu pilskiego występują powierzchniowe formy ochrony przyrody, które są miejscem ważnym dla bioróżnorodności. Zlokalizowane są one między innymi na obszarach leśnych oraz wzdłuż dolin rzecznych. Częściowo pełnią przy tym funkcje społeczne, są ważnym miejscem ze względu na turystykę i rekreację.

Należy stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć ujętych w Strategii z dużym lub umiarkowanym prawdopodobieństwem spowoduje oddziaływania na środowisko, zarówno pozytywne jak też negatywne. Przeważać będą przy tym pozytywne skutki.

Wybrane działania Strategii charakteryzować się będą różnym rodzajem oddziaływań oraz różną skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są również działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dotyczą przebudowy i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej zarządzanej przez Powiat Pilski.

Większość negatywnych oddziaływań na środowisko, które prognozuje się w związku z realizacją Strategii, będzie miało charakter czasowy, ograniczony do trwania inwestycji. Zasięg oddziaływań na środowisko będzie miał w większości lokalny charakter. Należy zwrócić uwagę, że tylko część działań może być realizowana na obszarach chronionych lub w ich sąsiedztwie. Dotyczy to przede wszystkim działań związanych z przebudową i modernizacją dróg biegnących przez Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy. We wschodniej części powiatu pilskiego przebudowane i modernizowane drogi przebiegać będą przez Obszar chronionego krajobrazu Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie. W odniesieniu do obszarów Natura 2000 projektowana obwodnica Powiatu Pilskiego przebiegać będzie przez następujące: Puszcza nad Gwdą PLB300012, Ostoja Pilska PLH300045 (w bliskim sąsiedztwie), Dolina Łobżonki PLH300040. W związku z tym nie można wykluczyć, iż nie dojdzie do negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną. Realizacja inwestycji drogowych związanych z przebudową i modernizacją dróg oraz późniejsze funkcjonowanie dróg o zwiększonym ruchu negatywnie wpływa na zwierzęta. Głównym czynnikiem negatywnego oddziaływania dróg na zwierzęta jest hałas generowany przez poruszające się samochody.

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku generować będzie pozytywny wpływ na środowisko. Za najważniejsze wyzwania w zakresie środowiskowym w powiecie pilskim należy uznać

kwestie związane z ochroną i aktywną adaptacją do zmian klimatycznych, ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem walorów przyrodniczych rozwojem zrównoważonej, niskoemisyjnej mobilności.

Działania, realizowane w ramach Strategii, przyczyniać będą się do zachowania bioróżnorodności oraz zmniejszania negatywnej presji na środowisko i przyrodę. Ważnym zagadnieniem dla rozwoju powiatu pilskiego jest rozwój niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu.

Mając na względzie fakt, iż dokument Strategii jest na tym etapie bardzo ogólnym planem trudno przedstawić jakie działania podjąć aby ograniczyć negatywny wpływ na środowisko. Te kwestie muszą być zasadniczo rozstrzygnięte na etapie pozwoleń środowiskowych przed realizacją inwestycji. Niemniej można wskazać pewne ogólne sformułowania odnoszące się do zasad projektowania przedsięwzięć, między innymi takich jak: dobór właściwej lokalizacji, wybór metod ograniczania negatywnych wpływów powstałej infrastruktury na różnorodność biologiczną (np. gniazda ptaków, siedliska nietoperzy, etc.), prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych, odpowiednie zabezpieczenie terenów budowy, stosowanie zasad BHP.

Należy stwierdzić, że propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami, mając na uwadze stopień szczegółowości przedstawiony w Strategii. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

Ogólna ocena zakresu działań przewidzianych do realizacji w Strategii jest pozytywna z perspektywy korzyści dla środowiska. Realizacja założeń Strategii oznacza faktycznie wykorzystanie szans na przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz środowiskowego. Strategia jest narzędziem koniecznym do tego, aby Powiat Pilski mógł sięgać po fundusze zewnętrzne.

W przypadku wpływu ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko proponuje się prowadzenie analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień.

9. SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Mapa 1. Podział administracyjny powiatu pilskiego.....	3
Mapa 2. Obszary Natura 2000 na tle powiatu pilskiego.....	6
Tabela 1. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%).....	5
Tabela 2. Czynniki SWOT w sferze środowiskowo-przestrzennej	8
Tabela 3. Stan liczby ludności (2012/2022)	9
Tabela 4. Budynki mieszkalne ogółem w powiecie pilskim w 2012 i 2022 roku	13
Tabela 5. Czynniki SWOT w sferze społecznej	14
Tabela 6. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w 2012 i 2022 roku.....	16
Tabela 7. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców w powiecie pilskim w 2012 i 2021 roku	18
Tabela 8. Czynniki SWOT w sferze gospodarczej.....	19
Tabela 9. Wyzwania rozwoju Powiatu Pilskiego oraz ich komplementarność	24
Tabela 10. Powiązania celów rozwoju i priorytetów z wyzwaniami rozwojowymi.....	28
Tabela 11. Priorytety i kierunki działań w celu 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych.....	30
Tabela 12. Priorytety i kierunki działań w celu 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego	33
Tabela 13. Priorytety i kierunki działań w celu 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu	37
Tabela 14. Ocena rezultatów realizacji Strategii	43
Tabela 15. Wskaźniki produktu.....	44
Tabela 16. Spójność założeń Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku.....	46
Tabela 17. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku.....	47
Tabela 18. Syntetyczna ocena stanu wdrażania założeń Strategii w odniesieniu do działań.....	55
Tabela 19. Syntetyczna ocena wskaźników produktu	61
Wykres 1. Prognoza demograficzna dla powiatu pilskiego – stan ludności wg wybranych grup wieku w perspektywie 2050 roku	10
Wykres 2. Lekarze (personel pracujący ogółem) na 10 tys. ludności w 2013 i 2021 roku	11

I. Wzór sprawozdania z realizacji Strategii

1. Streszczenie sprawozdania.

2. Cel i zakres sprawozdania.

3. Treść sprawozdania.

3.1. Zakres podjętej przez Powiat interwencji.

- Cele i priorytety – stopień realizacji założeń wg oceny zakresu realizacji (działań) i ich wdrażania wraz z uzasadnieniem.
- Kierunki działań i projekty realizacyjne wraz z syntetyczną oceną produktów oraz uzasadnieniem braku realizacji wybranych działań.

3.2. Problemy i wyzwania dla realizacji Strategii w kolejnym roku.

- Ocena skuteczności realizowanych i planowanych działań wraz z propozycją modyfikacji i usprawnienia ich realizacji.
- Ocena skuteczności systemu monitoringu.

II. Wzór raportu z ewaluacji Strategii

1. Streszczenie raportu.

2. Cele i zakres badania.

3. Wyniki badania ewaluacyjnego.

3.1. Sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie powiatu pilskiego – wg wskaźników rezultatu.

3.2. Zakres podjętej przez Powiat interwencji w ujęciu wieloletnim (dane dla okresu 2024-2026 w przypadku ewaluacji śródkresowej oraz dla okresu 2024-2030 dla ewaluacji końcowej).

- Cele i priorytety – stopień realizacji założeń wg oceny zakresu realizacji (działań) i ich wdrażania, wraz z uzasadnieniem.
- Kierunki działań i projekty realizacyjne wraz z syntetyczną oceną produktów oraz uzasadnieniem braku realizacji wybranych działań.

3.3. Problemy i wyzwania dla realizacji Strategii w kolejnym okresie.

- Ocena skuteczności realizowanych i planowanych działań wraz z propozycją modyfikacji i usprawnienia ich realizacji.
- Ocena skuteczności systemu monitoringu.

III. Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku

Tabela 18. Syntetyczna ocena stanu wdrażania założeń Strategii w odniesieniu do działań

Priorytety	Odpowiedzialność za realizację	Działania	Działania realizowane	Brak realizacji	Uzasadnienie dla braku realizacji
1.1. Nowoczesny system edukacji	Wydział Oświaty	1. Współpraca z partnerami zagranicznymi w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. 2. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie kształcenia. 3. Podnoszenie wiedzy i kompetencji nauczycieli i kadr kształcenia zawodowego, m. in. poprzez seminaria z elementami warsztatowymi. 4. Wsparcie praktyk dla nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego, w tym w formie płatnej, w celu podnoszenia kompetencji zawodowych. 5. Stworzenie zachęt do podjęcia pracy w szkole przez praktyków z biznesu i przemysłu. 6. Dostosowanie oferty edukacyjnej (formy prowadzenia zajęć, materiały, zajęcia dodatkowe) do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 7. Intensyfikacja współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami w zakresie kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, w szczególności w zakresie kształcenia przyszłych kadr dla gospodarki, tworzenia przyszłościowych kierunków kształcenia z uwzględnieniem zagadnień ekologicznych. 8. Tworzenie zachęt w zakresie współpracy nauczycieli oraz przedsiębiorców w kwestii możliwości odbywania przez uczniów praktyk zawodowych, a także oferty zatrudnienia po ukończeniu szkoły. 9. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego poprzez zakup pomocy dydaktycznych oraz doposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, sal lekcyjnych w sprzęt komputerowy i audiowizualny. 10. Systematyczne kształcenie i doskonalenie kadry pedagogicznej. 11. Zwiększenie nakładów na kształcenie zawodowe, w tym na finansowanie kursów doskonalących dla nauczycieli kształcenia praktycznego oraz dla uczniów, podnoszących kwalifikacje na rynku pracy.			

Priorytety	Odpowiedzialność za realizację	Działania	Działanie realizowane	Brak realizacji	Uzasadnienie dla braku realizacji
		12. Rozwój szkolnictwa poprzez wprowadzanie nowych kierunków kształcenia oraz poszerzanie oferty edukacyjnej. 13. Pozyskiwanie środków zewnętrznych z przeznaczeniem na rozwój bazy dydaktycznej, w tym na zwiększenie jej dostępności dla uczniów o specjalnych potrzebach. 14. Promocja kształcenia zawodowego, w tym poprzez cyklicznie targi edukacyjne oraz drzwi otwarte w szkołach, organizowanie spotkań przedsiębiorców z uczniami.			
1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy	1. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców poprzez udzielanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy ze środków krajowych i unijnych. 2. Podnoszenie kompetencji zawodowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, szczególnie bezrobotnych po 50. roku życia, długotrwale bezrobotnych o niskich kwalifikacjach. 3. Pozyskiwanie wsparcia finansowego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników. 4. Pozyskiwanie wsparcia z Unii Europejskiej na realizację projektów dotyczących aktywizacji zawodowej. 5. Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. 6. Wspieranie dłuższych staży zawodowych, w tym gwarantujących stałe zatrudnienie. 7. Dokształcanie kierunkowe osób bezrobotnych w zawodach najbardziej potrzebnych na lokalnym rynku pracy. 8. Wspieranie aktywności zawodowej osób starszych, np. w formie szkoleń, kursów, wsparcia nabywania nowych umiejętności.			
2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i	Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju	1. Zintegrowana promocja turystyczna w ujęciu funkcjonalnym całego powiatu piłskiego, w tym regionu turystycznego „Krajny”, uwzględniająca potencjał przyrodniczy powiatu piłskiego. 2. Organizacja targów gospodarczych i turystycznych. 3. Wspieranie rozwoju turystyki senioralnej. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty wspierające zintegrowany rozwój gospodarzy i turystyczny.			

Priorytety	Odpowiedzialność za realizację	Działania	Działanie realizowane	Brak realizacji	Uzasadnienie dla braku realizacji
oferta czasu wolnego		5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyckiej. 6. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności platformy promocji gospodarczej biznes.powiat.pila.pl. 7. Prowadzenie promocji gospodarczej powiatu i przedsiębiorstw za granicą, np. poprzez misje gospodarcze. 1. Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiejstowych. 4. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji drogowych.			
2.2. Funkcjonalny system komunikacji	Powiatowy Zarząd Dróg/ Wydział Komunikacji/ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju	1. Wspieranie Policji, PSP oraz OSP w zakupach wyposażenia, sprzętu specjalistycznego, pojazdów, zapewniających bezpieczeństwo publiczne. 2. Wspieranie i rozbudowa systemu monitoringu. 3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym, w tym poprzez doświetlanie przejść dla pieszych. 4. Wspieranie kształcenia w klasach mundurowych. 5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 6. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych. 7. Prowadzenie działań informacyjnych i wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie rozwoju alternatywnych źródeł energii i przedsięwzięć zmierzających do ochrony powietrza.			
2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa	Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa/ Powiatowy Zarząd Dróg/ Wydział Oświaty/ Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa	1. Organizacja zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych, w tym opieki wytchnieniowej (dzienna/nocna stacjonarna			

Priorytety	Odpowiedzialność za realizację	Działania	Działanie realizowane	Brak realizacji	Uzasadnienie dla braku realizacji
3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej	Centrum Pomocy Rodzinie	w miejscu zamieszkania osoby wymagającej takiego wsparcia), usług asystenckich, usług opiekuńczych.			
		2. Wsparcia opiekunów osób niesamodzielnych poprzez organizowanie szkoleń i poradnictwa.			
		3. Organizacja Centrum Usług Społecznych z wykorzystaniem już istniejącej infrastruktury.			
		4. Tworzenie mieszkań chronionych – wspieranych i treningowych.			
		5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora.			
		6. Tworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.			
		7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty aktywizacji seniorów.			
		8. Zatrudnianie asystentów osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych w odpowiedzi na rosnące potrzeby w tym zakresie.			
		9. Intensyfikacja działań na rzecz pozyskiwania nowych rodzin zastępczych.			
		10. Poszerzenie asortymentu wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.			
3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna	Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa/Wydział Oświaty/Szpitalne Powiatowe	1. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych, w tym zwiększenie dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych oraz rehabilitacyjnych dedykowanych osobom starszym, usprawnienie obsługi pacjentów SOR pilskiego szpitala.			
		2. Zwiększenie dostępności do usług Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w tym usług logopedycznych, zajęć dodatkowych.			
		3. Wsparcie działalności Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży.			
		4. Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych.			
		5. Rozwój wsparcia psychologicznego dla młodzieży poprzez zatrudnienie psychologa w każdej szkole.			
		6. Kompleksowa analiza sytuacji personelu pomocniczego placówek medycznych.			
		7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na zakup sprzętu oraz modernizację budynków.			

Priorytety	Odpowiedzialność za realizację	Działania	Działania realizowane	Brak realizacji	Uzasadnienie dla braku realizacji
		8. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych. 9. Pozyskiwanie doświadczonych specjalistów, lekarzy. 10. Poszerzenie oferty specjalistów dla dzieci i młodzieży w ramach NFZ. 11. Profesjonalne zarządzanie szpitalami i placówkami medycznymi w oparciu o kadry menadżerskie.			
3.3. Aktywne i wspólnota lokalna	Biuro Starosty/ Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1. Wsparcie organizacji pozarządowych, drużyn sportowych i grup nieformalnych. 2. Zwiększenie dostępności i wsparcie działalność klubów seniora. 3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na tworzenie oraz rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej. 4. Promocja zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie edukacyjne. 5. Wspieranie organizacji koncertów, inscenizacji teatralnych, organizowanych m.in. przez Młodzieżowy Dom Kultury „Iskra” w Pile, w tym tworzenie możliwości rozwoju talentów wśród dzieci i młodzieży. 6. Rozwój oferty konkursów, rozgrywek sportowych, turniejów dla dzieci i młodzieży. 7. Wspieranie rozwoju sportu zawodowego. 8. Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia aktywności sportowej wśród osób starszych. 9. Zwiększenie dostępności do zajęć dodatkowych dla dzieci, w tym z niepełnosprawnościami.			
3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne	Biuro Kadr i Plac/ Wydział Administracyjny/Wydział Informatyki/ Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa	1. Wspieranie rozwoju kadr samorządu powiatowego. 2. Rozwój bazy i wyposażenia obiektów Powiatu Piłskiego. 3. Rozwój e-usług Powiatu Piłskiego. 4. Wprowadzenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów obejmujących maksymalnie dużą liczbę jednostek/ instytucji powiatowych. 5. Prowadzenie dalszej modernizacji oddziałów szpitalnych pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.			

Priorytety	Odpowiedzialność za realizację	Działania	Działanie realizowane	Brak realizacji	Uzasadnienie dla braku realizacji
3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa	6. Prowadzenie dalszej modernizacji obiektów użyteczności publicznej pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. 7. Poprawa jakości obsługi mieszkańców w ramach usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne na terenie powiatu pilskiego. 1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, matych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz łąk kwietnych. 2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pilskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej. 3. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE. 4. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. 5. Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów). 6. Prowadzenie edukacji i działań pilotażowych na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami opartej na zasadach 5R.			

Tabela 19. Syntetyczne ocena wskaźników produktu

Wskaźnik	Źródło	Jednostka	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych									
Priorytet 1.1. Nowoczesny system edukacji									
Liczba kierunków kształcenia realizowana na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy	Wydział Oświaty	szt.							
Liczba szkół współpracujących z przedsiębiorcami	Wydział Oświaty	szt.							
Priorytet 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy									
Liczba wspartych pracodawców	Powiatowy Urząd Pracy	szt.							
Liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczych	Powiatowy Urząd Pracy	zł							
Cel 2. Modernizacja i wspieranie rozwoju lokalnego									
Priorytet 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego									
Liczba zrealizowanych kampanii i działań promujących ofertę turystyczną oraz gospodarczą	Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju	szt.							
Priorytet 2.2. Funkcjonalny system komunikacji									
Długość wspartych dróg powiatowych (budowy, przebudowy, modernizacje, remonty)	Powiatowy Zarząd Dróg	km							
Priorytet 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa									
Wartość wsparcia udzielonego Policji, PSP, OSP przez Powiat Piłski	Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa	zł							
Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu									
Priorytet 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej									
Liczba wspartej infrastruktury pomocy społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	szt.							
Priorytet 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna									

Wskaźnik	Źródło	Jednostka	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Liczba szkół powiatu z dostępem do pomocy psychologicznej	Wydział Oświaty	szt.							
Liczba wspartej infrastruktury opieki zdrowotnej	Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa	szt.							
Priorytet 3.3. Aktywna wspólnota lokalna									
Liczba wspartych obiektów infrastruktury sportowej Powiatu (sport, rekreacja, kultura)	Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju	szt.							
Liczba wspartych organizacji pozarządowych przez Powiat Piłski	Biuro Starosty	szt.							
Priorytet 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne									
Wielkość pozyskanych zewnętrznych środków finansowych przez Powiat Piłski	Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju	zł							
Liczba wspartych obiektów i przestrzeni publicznych Powiatu w zakresie dostępności	Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju	szt.							
Liczba utworzonych e-usług	Wydział Informatyki	szt.							
Priorytet 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu									
Liczba wspartych obiektów Powiatu z zakresu ochrony środowiska (OZE, termomodernizacja)	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa	szt.							

**Prognoza oddziaływania
na środowisko
Strategii Rozwoju Powiatu
Pilskiego do 2030 roku**

Piła, styczeń 2024 r.

Zamawiający:

Powiat Pilski
aleja Niepodległości 33/35
64-920 Piła

Wykonawca:

Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o. z Wrocławia

Autor opracowania: mgr inż. Marek Karłowski

Podpis autora Prognozy:

Spis treści

1. Podstawa formalno-prawna	5
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	12
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	19
4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	20
5. Analiza oddziaływania na środowisko	23
5.1 Istniejący stan środowiska	23
5.1.1. Położenie, sieć osadnicza, struktura funkcjonalno-przestrzenna.....	23
5.1.2. Klimat	24
5.1.3 Gleby	24
5.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne	24
5.1.5. Powietrze atmosferyczne	34
5.1.6. Klimat akustyczny	38
5.1.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	41
5.1.8. Gospodarka odpadami.....	42
5.1.9. Obszarowa ochrona przyrody, szata roślin, świat zwierzęcy.....	44
5.1.10. Dziedzictwo kulturowe i ochrona krajobrazu	49
5.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	51
5.3 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	52
5.3.1 Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu	52
5.3.2 Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.....	53
5.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	54
5.4.1 Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.....	54
5.4.2 Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska	55
5.5 Charakterystyka planowanych przedsięwzięć	56
5.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	70

5.7 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	75
5.7.1 Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko w odniesieniu do poszczególnych zadań	76
5.7.2 Podsumowanie oddziaływania na środowisko	85
5.8 Analiza oddziaływania na środowisko realizacji strategii	87
5.8.1 Czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko	87
5.8.2 Wpływ realizacji zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na jego wybrane komponenty oraz proponowane działania kompensacyjne.....	93
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	103
7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	104
8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	107
9. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	108
10. Literatura i materiały źródłowe	110
11. Spis map, rysunków i tabel	112

1. Podstawa formalno-prawna

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094, z późn. zm.), zwanej dalej OOŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Strategia Rozwoju Powiatu Piłskiego do 2030 roku (dalej Strategia) jest dokumentem strategicznym obejmującym swoim zasięgiem przestrzeń powiatu piłskiego, położonego w województwie wielkopolskim.

Celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ust.2 i art.52 ust.1.i 2 ustawy OOŚ i zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu.

W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 21 września 2023 roku (WOO-III.411.359.2023.MM.1) uzgodnił zakres Prognozy:

W prognozie należy określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, tzn. ocenić wpływ planowanych

działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu należy przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Również w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań lub oddziaływań pozytywnych na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. W przypadkach gdy organ opracowujący projekt dokumentu nie posiada szczegółowych informacji na temat parametrów technicznych i rozwiązań technologicznych planowanych na danym obszarze przedsięwzięć, ocena oddziaływania na środowisko powinna mieć charakter prognostyczny, wskazywać możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia, przede wszystkim najbardziej niekorzystne dla środowiska. Pomocne w takiej sytuacji może być korzystanie z informacji dotyczących inwestycji o podobnym charakterze i skali [R. Bednarek (red.), *Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym*, Poznań 2012, s. 50]. Natomiast w odniesieniu do działań zaplanowanych w projekcie dokumentu, dla których wskazano nazwę lub przybliżoną lokalizację, ocena powinna uwzględniać lokalne warunki środowiskowe. W prognozie proszę także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

W prognozie proszę określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należy obszar opracowania zgodnie z art. 87 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.). Informuję, że na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska została opublikowana „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2022”. Sporządzając prognozę i projektowany dokument proszę uwzględnić działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954), w szczególności dotyczące ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, zachęt finansowych na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, inwentaryzacji źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin, kontroli realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obniżenia emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach, w gminach miejsko-wiejskich, ochrony i zwiększania udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich, edukacji ekologicznej, zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektowanym dokumentem oraz przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu. W prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywana zmiana klimatu (mikroklimatu) wpłynie na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat wskazane jest

uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Sporządzając projekt dokumentu i prognozę proszę również uwzględnić możliwość realizacji działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, uwzględniających m.in. ochronę struktur przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury na terenach zabudowanych i jego skutkom, zwiększenie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

W prognozie należy również określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

W prognozie należy określić aktualny stan klimatu akustycznego na obszarze objętym projektowanym dokumentem, tzn. określić wpływ istniejących szlaków komunikacyjnych oraz innych przedsięwzięć będących źródłem hałasu na klimat akustyczny. W celu prawidłowej oceny wpływu szlaków komunikacyjnych na klimat akustyczny proszę uwzględnić natężenie ruchu na tych szlakach oraz w przypadku dróg udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów. Prognoza powinna również określać potencjalne zmiany stanu klimatu akustycznego w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu oraz wskazać działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego.

W prognozie należy określić aktualny stan środowiska gruntowo – wodnego na obszarze objętym projektowanym dokumentem, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych, na których nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi proszę uwzględnić m.in. informacje dostępne na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, a także określić czynniki wpływające na ww. komponenty środowiska. W prognozie należy opisać warunki hydrogeologiczne oraz przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń projektu dokumentu na środowisko gruntowo-wodne. W projekcie dokumentu i w prognozie proszę określić zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem.

W prognozie należy wskazać jednolite części wód (JCW), w granicach których położony jest obszar objęty projektowanym dokumentem, określić ich stan oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na jakość gleby i ziemi, a także na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

W projekcie dokumentu należy zawrzeć odpowiednie zapisy dotyczące lokalizacji obszaru opracowania w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych. W prognozie proszę przeanalizować zgodność ustaleń projektu dokumentu z przepisami dotyczącymi stref ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem

nakazów obowiązujących na terenach ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenach ochrony pośredniej.

W prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić skumulowane oddziaływanie przedsięwzięć, wynikających z realizacji ustaleń projektu dokumentu, na poszczególne komponenty środowiska.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W prognozie należy ocenić walory przyrodnicze obszaru objętego projektowanym dokumentem, w szczególności proszę wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie.

W prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu dokumentu na cele ochrony obszarów zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania, objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336), tj. na cele ochrony obszarów chronionego krajobrazu: „Dolina Noteci”, „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”, „Dolina Łobżonki i Bory Kujawskie”, na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000: Puszcza nad Gwdą PLB300012, Nadnoteckie Łęgi PLB300003, Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001, Dolina Noteci PLH300004, Struga Białośliwka PLH300054, Dębowa Góra PLH300055, Ostoja Pilska PLH300045, Dolina Łobżonki PLH300040, Dolina Rurzyca PLH300017, ich integralność i spójność sieci, na cele ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Góra Dąbrowa”, na cele ochrony rezerwatów przyrody: „Kuźnik”, „Nietoperze w Starym Browarze”, „Torfowisko Kaczory”, „Smolary”, „Wielkopolska Dolina Rurzyca”, „Zielona Góra”, na cele ochrony użytków ekologicznych, na rośliny, grzyby i zwierzęta (w tym na gatunki chronione), a także na różnorodność biologiczną. W prognozie należy przeanalizować wpływ realizacji ustaleń projektu dokumentu na główne tendencje w zakresie zmiany klimatu i różnorodności biologicznej oraz wpływające na nie czynniki. W prognozie proszę także zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele ochrony ww. obszarów chronionego krajobrazu, na cele i przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci, na cele ochrony ww. zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, na cele ochrony ww. rezerwatów przyrody, na cele ochrony użytków ekologicznych, na rośliny, grzyby i zwierzęta (w tym na gatunki chronione), a także na różnorodność biologiczną, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu dokumentu.

W prognozie należy przeanalizować zgodność zapisów projektu dokumentu z planami zadań ochronnych obowiązującymi dla obszarów Natura 2000. Informuję, że lista obszarów Natura 2000, dla których obowiązują plany zadań ochronnych znajduje się na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu (<https://www.gov.pl/web/rdos-poznan/wykaz-planow-zadan-ochronnych-dla-obszarow-natura-2000>).

W przypadku prac termomodernizacji budynków lub prac związanych z montażem instalacji fotowoltaicznych na dachach budynków informuję, że stanowią one potencjalne siedlisko chronionych

gatunków ptaków, w tym m.in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W prognozie proszę przeanalizować zgodność planowanych działań z zakazami obowiązującymi w odniesieniu do zwierząt chronionych, wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

W przypadku inwestycji związanych z lokalizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania. Ponadto informuję, że drzewa oraz krzewy wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą użytą na budowie, np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji. Powyższe informacje proszę uwzględnić w prognozie.

W przypadku prac związanych z zasobami wodnymi w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska oraz zadrzewienia nadwodne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

W przypadku planowania inwestycji polegających na lokalizacji farm fotowoltaicznych, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane oddziaływanie tych inwestycji na środowisko przyrodnicze. Szczególnie należy wziąć pod uwagę oddziaływanie na florę (kwestia zajęcia dużej powierzchni, fragmentacji siedliska) oraz na faunę, w tym oddziaływanie na ptaki (efekt „tafli wody”, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk) i inne zwierzęta lądowe (przeszkoda migracyjna, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk). Ponadto, w prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na

celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, mogących być skutkiem realizacji ww. inwestycji.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem z dnia 4 września 2023 roku (DN-NS.9011.946.2023) uzgodnił zakres Prognozy.

Prognoza oddziaływania na środowisko winna być sporządzona w zakresie, o którym mowa w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 Ustawy. Ponadto prognoza powinna odnosić się do pełnej wersji projektowanego dokumentu i obejmować wszystkie potencjalnie planowane działania mogące znacząco oddziaływać na środowisko (zdrowie ludzi) zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji. Stosownie do brzmienia art. 3 ust. 2 Ustawy należy podkreślić, że ilekroć w Ustawie jest mowa o oddziaływaniu na środowisko, rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku wytycza ścieżkę działań dla instytucji powiatowych. Strategia powstała z myślą o koordynacji i moderowaniu działań rozwojowych przez struktury organizacyjne Powiatu Pilskiego. Do szczególnych kompetencji Powiatu należy zaliczyć edukację, pomoc społeczną, opiekę zdrowotną, wsparcie kultur i, aktywności społecznych, sportu i rekreacji. Powiat realizuje szereg działań administracyjnych oraz inwestycje, które wspierają aktywność gospodarczą, ekonomiczną i podnoszą potencjał do inwestowania. Szczególnie ważną rolą powiatu jest koordynacja i wspieranie działań w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku stanowi kontynuację działań już realizowanych, wpisuje się ponadto w realizację polityki rozwoju regionalnego oraz polityk rozwoju lokalnego poszczególnych gmin, położonych w powiecie. W tym aspekcie Strategia podkreśla rolę Powiatu jako moderatora i podmiotu wspierającego rozwój.

Strategia jest dokumentem kierunkowym, tj. nie wskazuje szczegółowych rozwiązań. Opiera się na wizji, misji, celach strategicznych i priorytetach, których rozwinięciem są kierunki rozwoju.

Część postulatyczna dokumentu składa się z wizji, misji, celów, priorytetów i kierunków działań.

Wizja Powiatu Pilskiego w perspektywie 2030 roku

Powiat Pilski to konkurencyjna w skali kraju przestrzeń do życia i działalności gospodarczej.

Powiat charakteryzuje się nowoczesnym systemem edukacji, które daje szansę na dobry start młodym mieszkańcom oraz przyczynia się do budowy konkurencyjnej gospodarki.

Mieszkańcy powiatu są osobami aktywnymi ekonomicznie i społecznie. Instytucje powiatu wspierają rozwój rynku pracy.

Ważną rolę w rozwoju lokalnym pełnią organizacje społeczne, które Powiat wspiera.

Powiat dysponuje profesjonalnym systemem pomocy społecznej oraz dobrą jakością opieki zdrowotnej. Instytucje Powiatu są otwarte, nowoczesne i dostępne dla mieszkańców.

Powiat Pilski pełni rolę moderatora rozwoju lokalnego. Integruje działania we współpracy z partnerami samorządowymi, społecznymi i gospodarczymi. Szczególne kompetencje dotyczą wymiaru bezpieczeństwa publicznego. Powiat wspiera również rozwój gospodarczy, w tym turystykę, usługi czasu wolnego oraz rolnictwo. Wnosi wkład w rozwój lokalny poprzez inwestycje komunikacyjne oraz wspieranie bezpieczeństwa publicznego.

Misja Powiatu Pilskiego

Wzmocnienie potencjału gospodarczego, przyrodniczego i społecznego powiatu na rzecz zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia jego mieszkańców.

Rozwinięciem struktury postulatycznej Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku są cele strategiczne oraz priorytety. Cele strategiczne definiują najważniejsze dążenia zarządzających

Powiatem, wynikają wprost z wizji oraz misji Powiatu. Odnoszą się również do wyzwań rozwojowych. W tym kontekście postulaty rozwojowe podzielono na trzy wzajemnie uzupełniające się obszary strategiczne, które dodatkowo uwzględniają możliwości realizacyjne instytucji powiatowych:

- Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych,
- Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego,
- Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu.

Hierarchiczną strukturę celów uzupełniają priorytety. Wskazują one kluczowe dla przyszłego rozwoju Powiatu Pilskiego zagadnienia, które jednocześnie należą do jego obszarów kompetencji. Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku opracowana została przede wszystkim dla instytucji powiatowych, wskazując im właściwy i pożądany kierunek działań, wpisujący się jednocześnie w oczekiwane w regionie cele rozwojowe.

Powyższe oznacza to, że analiza ram oddziaływania na środowisko, jakie przenoszą za sobą ustalenia Strategii opierać się będzie na analizie treści zapisów odnoszących się do kierunków działań.

TABELA 1. PRIORYTETY I DZIAŁANIA UJĘTE W STRATEGII ROZWOJU POWIATU PILSKIEGO DO 2030 ROKU

Priorytet	Działanie
1.1. Nowoczesny system edukacji	1. Współpraca z partnerami zagranicznymi w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. 2. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie kształcenia. 3. Podnoszenie wiedzy i kompetencji nauczycieli i kadr kształcenia zawodowego, m. in. poprzez seminaria z elementami warsztatowymi. 4. Wsparcie praktyk dla nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego, w tym w formie płatnej, w celu podnoszenia kompetencji zawodowych. 5. Stworzenie zachęt do podjęcia pracy szkole przez praktyków z biznesu i przemysłu. 6. Dostosowanie oferty edukacyjnej (formy prowadzenia zajęć, materiały, zajęcia dodatkowe) do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 7. Intensyfikacja współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami w zakresie kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, w szczególności w zakresie kształcenia przyszłych kadr dla gospodarki, tworzenia przyszłościowych kierunków kształcenia z uwzględnieniem zagadnień ekologicznych. 8. Tworzenie zachęt w zakresie współpracy nauczycieli oraz przedsiębiorców w kwestii możliwości odbywania przez uczniów praktyk zawodowych, a także oferty zatrudnienia po ukończeniu szkoły. 9. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego poprzez zakup pomocy dydaktycznych oraz doposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, sal lekcyjnych w sprzęt komputerowy i audiowizualny. 10. Systematyczne kształcenie i doskonalenie kadry pedagogicznej. 11. Zwiększanie nakładów na kształcenie zawodowe, w tym na finansowanie kursów doskonalących dla nauczycieli kształcenia

	praktycznego oraz dla uczniów, podnoszących kwalifikacje na rynku pracy. 12. Rozwój szkolnictwa poprzez wprowadzanie nowych kierunków kształcenia oraz poszerzanie oferty edukacyjnej. 13. Pozyskiwanie środków zewnętrznych z przeznaczeniem na rozwój bazy dydaktycznej. 14. Promocja kształcenia zawodowego, w tym poprzez cyklicznie targi edukacyjne, drzwi otwarte w szkołach, organizowanie spotkań przedsiębiorców z uczniami.
1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy	1. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców poprzez udzielanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy ze środków krajowych i unijnych. 2. Podnoszenie kompetencji zawodowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, szczególnie bezrobotnych po 50. roku życia, długotrwale bezrobotnych o niskich kwalifikacjach. 3. Pozyskiwanie wsparcia finansowego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników. 4. Pozyskiwanie wsparcia z Unii Europejskiej na realizację projektów dotyczących aktywizacji zawodowej. 5. Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. 6. Wspieranie dłuższych staży zawodowych, w tym gwarantujących stałe zatrudnienie. 7. Doksztalcanie kierunkowe osób bezrobotnych w najbardziej potrzebnych na lokalnym rynku pracy zawodach. 8. Wspieranie aktywności zawodowej osób starszych, np. w formie szkoleń, kursów, wsparcia nabywania nowych umiejętności.
2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego	1. Zintegrowana promocja turystyczna w ujęciu funkcjonalnym całego powiatu pilskiego, w tym regionu turystycznego „Krajny”, uwzględniająca potencjał przyrodniczy powiatu pilskiego. 2. Organizacja targów gospodarczych i turystycznych. 3. Wspieranie rozwoju turystyki senioralnej. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty wspierające zintegrowany rozwój gospodarczy i turystyczny. 5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyskiej. 6. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności platformy promocji gospodarczej biznes.powiat.pila.pl. 7. Prowadzenie promocji gospodarczej powiatu i przedsiębiorstw za granicą, np. poprzez misje gospodarcze.
2.2. Funkcjonalny system komunikacji	1. Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych. 4. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji drogowych.

2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa	1. Wspieranie Policji, PSP oraz OSP w zakupach wyposażenia, sprzętu specjalistycznego, pojazdów, zapewniających bezpieczeństwo publiczne. 2. Wspieranie i rozbudowa systemu monitoringu. 3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym, w tym poprzez doświetlanie przejść dla pieszych. 4. Wspieranie kształcenia w klasach mundurowych. 5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 6. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych. 7. Prowadzenie działań informacyjnych i wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie rozwoju alternatywnych źródeł energii i przedsięwzięć zmierzających do ochrony powietrza.
3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej	1. Organizacja zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych, w tym opieka wytchnieniowa (dzienna/nocna stacjonarna w miejscu zamieszkania osoby wymagającej takiego wsparcia), usługi asystenckie, usługi opiekuńcze. 2. Wsparcia opiekunów osób niesamodzielnych poprzez organizowanie szkoleń i poradnictwa. 3. Organizacja Centrum Usług Społecznych z wykorzystaniem już istniejącej infrastruktury. 4. Tworzenie mieszkań chronionych – wspieranych i treningowych. 5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora. 6. Tworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego. 7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty aktywizacji seniorów. 8. Zatrudnianie asystentów osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych w odpowiedzi na rosnące potrzeby w tym zakresie. 9. Intensyfikacja działań na rzecz pozyskiwania nowych rodzin zastępczych. 10. Poszerzenie asortymentu wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna	1. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych, w tym zwiększenie dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych oraz rehabilitacyjnych, w tym dedykowanych osobom starszym, usprawnienie obsługi pacjentów SOR pilskiego szpitala. 2. Zwiększenie dostępności do usług Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w tym usług logopedycznych, zajęć dodatkowych. 3. Wsparcie działalności Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży. 4. Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych. 5. Rozwój wsparcia psychologicznego dla młodzieży poprzez zatrudnienie psychologa w każdej szkole. 6. Kompleksowa analiza sytuacji personelu pomocniczego placówek medycznych. 7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na zakup sprzętu oraz modernizację budynków. 8. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych.

	9. Pozyskiwanie doświadczonych specjalistów, lekarzy. 10. Poszerzenie oferty specjalistów dla dzieci i młodzieży w ramach NFZ. 11. Profesjonalne zarządzanie szpitalami i placówkami medycznymi w oparciu o kadry menadżerskie.
3.3. Aktywna wspólnota lokalna	1. Wsparcie organizacji pozarządowych, drużyn sportowych i grup nieformalnych, w tym prowadzenie cyklicznych konsultacji z organizacjami społecznymi z terenu powiatu pilskiego. 2. Zwiększenie dostępności i wsparcie działalność klubów seniora. 3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na tworzenie i rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej. 4. Promocja zdrowego stylu życia, .in.. poprzez kampanie edukacyjne. 5. Wspieranie organizacji koncertów, inscenizacji teatralnych, organizowan.in.m.in. przez Młodzieżowy Dom Kultury, w tym tworzenie możliwości rozwoju talentów wśród dzieci i młodzieży. 6. Rozwój oferty konkursów, rozgrywek sportowych, turniejów dla dzieci i młodzieży. 7. Wspieranie rozwoju sportu zawodowego. 8. Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia aktywności sportowej wśród osób starszych. 9. Zwiększenie dostępności do zajęć dodatkowych dla dzieci, w tym z niepełnosprawnościami.
3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne	1. Wspieranie rozwoju kadr samorządu powiatowego. 2. Rozwój bazy i wyposażenia obiektów Powiatu Pilskiego. 3. Rozwój e-usług Powiatu Pilskiego. 4. Wprowadzenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów obejmujących maksymalnie dużą liczbę instytucji powiatowych. 5. Prowadzenie dalszej modernizacji oddziałów szpitalnych pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych. 6. Prowadzenie dalszej modernizacji obiektów użyteczności publicznej pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych. 7. Poprawa jakości obsługi mieszkańców w ramach usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne na terenie powiatu pilskiego.
3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu	1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerków oraz łąk kwiatnych. 2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pilskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej. 3. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE. 4. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. 5. Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów). 6. Prowadzenie edukacji i działań pilotażowych na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami opartej na zasadach 5R.

ŹRÓDŁO: STRATEGIA ROZWOJU POWIAT PILSKIEGO DO 2030 ROKU

SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ORAZ STRATEGII ROZWOJU POWIATU PILSKIEGO DO 2030 ROKU

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku w odniesieniu do priorytetów
CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji
CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy
CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.1. Nowoczesny system edukacji 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy
CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	
CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna 3.3. Aktywna wspólnota lokalna
CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna 3.3. Aktywna wspólnota lokalna 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne
CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna 3.3. Aktywna wspólnota lokalna
CEL STRATEGICZNY 3.	

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	
CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa
CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu
CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu
CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	
CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne
CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego 2.2. Funkcjonalny system komunikacji 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa

ŹRÓDŁO: STRATEGIA ROZWOJU POWIAT PIŁSKIEGO DO 2030 ROKU

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Zgodnie z artykułem 52 ust. 1 ustawy OOŚ informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku obejmuje zestaw celów oraz podporządkowane priorytety i działania. Analizując oddziaływania na środowisko dokonano przeglądu działań, czyli najbardziej szczegółowych zapisów dokumentu. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem o dużym stopniu ogólności. Nie zawiera informacji nt. sposobu wdrażania działań, zastosowanych metod, etc. Wskazuje przy tym lokalizację niektórych działań.

Ocenę oddziaływania przeprowadzono zgodnie z artykułem 51 ust. 2 ustawy OOŚ. W prognozie zawarto wszystkie elementy, jakie powinna zawierać wg Ustawodawcy.

Kluczowym elementem Prognozy jest odpowiedź na pytanie: czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?

Poszczególne projekty ujęte w Strategii przeanalizowano pod kątem wpływu i oddziaływania na „ustawowe” elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Dokonano analizy prawdopodobieństwa występowania oddziaływań na środowisko, czas trwania, zasięg, częstotliwości, odwracalność, a także prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych i prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Oceniono stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć, a także powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach. Dokonano analizy przydatności w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Oceniono powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

Każdy z kierunków działań oceniany został pod kątem występowania oddziaływań bezpośrednich, np. wynikających z charakteru prac inwestycyjnych, jak również oddziaływań pośrednich – długoterminowych, wynikających z charakteru danego przedsięwzięcia.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

System monitoringu postanowień Strategii Powiatu Pilskiego do 2030 roku zaprezentowany został w rozdziale pod tytułem 6. SYSTEM ZARZĄDZANIA. W tym rozdziale przedstawiono między innymi zasady prowadzenia monitoringu oraz określono wstępny zakres wskaźników.

Wskazano, że monitorowanie realizacji Strategii polegać będzie na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w strategii kierunkami/ działaniami (przypisanie inwestycji/ projektu do poszczególnych kierunków działań). Uzupełnieniem monitoringu opierającego się na produktach będzie analiza wskaźnikowa, odnosząca się do wyzwań rozwoju. Monitoring produktowy będzie realizowany w odstępach rocznych, monitoring w zakresie wskaźników odnoszących się do wyzwań (wskaźników rezultatu) realizowany będzie w ramach ewaluacji śródkresowej i końcowej.

System monitoringu stanowić będzie podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań rozwojowych Powiatu Pilskiego.

W systemie monitoringu wskazano przy tym wskaźniki odpowiadające działaniom, które ukierunkowane będą na ochronę środowisk.

TABELA 2. OCENA REZULTATÓW REALIZACJI STRATEGII

Rezultat	Oczekiwany trend	Wskaźniki lub sposoby oceny
Rozwój przedsiębiorczości	Wzrost	▪ Wskaźnik liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w relacji do liczby mieszkańców.
Podtrzymanie konkurencyjności gospodarki powiatu poprzez zapewnienie kadr na rynku pracy	Dalszy wzrost aktywności gospodarczej	▪ Wskaźnik liczby podmiotów w REGON,▪ Wskaźniki bezrobocia wśród osób młodych,▪ Wskaźniki długotrwałego bezrobocia,▪ Ocena jakościowa rynku pracy (raporty/ informacje PUP).
Wzrost liczby osób korzystających z oferty turystycznej	Wzrost	▪ Wskaźnik liczby osób korzystających z noclegów w relacji do liczby mieszkańców.
Efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych	Utrzymanie obecnej dynamiki	▪ Ilość przyznanych dotacji ze środków unijnych w realizacji do poprzedniego okresu finansowania z UE

Ochrona środowiska	Poprawa lub zachowanie dobrego stanu środowiska	▪ Dane nt. stanu środowiska prezentowane w rocznych ocenach stanu środowiska w województwie wielkopolskim.
Rozwój odnawialnych źródeł energii	Wzrost	▪ Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu OZE (dane dot. instytucji powiatowych).
Zmniejszenie emisji CO ₂	Spadek	▪ Syntetyczna informacja nt. spadku emisji CO ₂ w wyniku inwestycji zrealizowanych w obiektach powiatowych.
Podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy	Wzrost	▪ Liczba przedsiębiorców współpracujących ze szkołami powiatu przy realizacji programów kształcenia.
Zwiększenie dostępności do usług opieki zdrowotnej	Wzrost	▪ Wskaźnik kadr medycznych w relacji do liczby mieszkańców.
Rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej	Wzrost	▪ Liczba usług opiekuńczych, ▪ Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.
Poprawa jakości i dostępności usług publicznych	Wzrost	▪ Liczba e-usług. ▪ Liczba instytucji powiatu z poprawionym dostępem.

ŹRÓDŁO: STRATEGIA ROZWOJU POWIAT PILSKIEGO DO 2030 ROKU

TABELA 3. WSKAŹNIKI PRODUKTU

Wskaźnik	Źródło
Cel 1. Kadry dla rynku pracy oraz usług publicznych	
Priorytet 1.1. Nowoczesny system edukacji	
Liczba kierunków kształcenia realizowana na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy	▪ Wydział Oświaty
Liczba szkół współpracujących z przedsiębiorcami	▪ Wydział Oświaty
Priorytet 1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy	
Liczba wspartych pracodawców	▪ Powiatowy Urząd Pracy
Liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczych	▪ Powiatowy Urząd Pracy
Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju lokalnego	
Priorytet 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego	
Liczba zrealizowanych kampanii i działań promujących ofertę turystyczną oraz gospodarczą	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Priorytet 2.2. Funkcjonalny system komunikacji	
Długość wspartych dróg powiatowych (budowy, przebudowy, modernizacje, remonty)	▪ Powiatowy Zarząd Dróg
Priorytet 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa	
Wartość wsparcia udzielonego Policji, PSP, OSP przez Powiat Pilski	▪ Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa

Wskaźnik	Źródło
Cel 3. Dostosowane do wyzwań, dostępne i nowoczesne instytucje powiatu	
Priorytet 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej	
Liczba wspartej infrastruktury pomocy społecznej	▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Priorytet 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna	
Liczba szkół powiatu z dostępem do pomocy psychologicznej	▪ Wydział Oświaty/Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa
Liczba wspartej infrastruktury opieki zdrowotnej	▪ Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa
Priorytet 3.3. Aktywna wspólnota lokalna	
Liczba wspartych obiektów infrastruktury społecznej Powiatu (sport, rekreacja, kultura)	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Liczba wspartych organizacji pozarządowych przez Powiat Pilski	▪ Biuro Starosty
Priorytet 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne	
Wielkość pozyskanych zewnętrznych środków finansowych przez Powiat Pilski	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Liczba wspartych obiektów i przestrzeni publicznych Powiatu w zakresie dostępności	▪ Wydział Funduszy Pomocowych i Rozwoju
Liczba utworzonych e-usług	▪ Wydział Informatyki
Priorytet 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu	
Liczba wspartych obiektów Powiatu z zakresu ochrony środowiska (OZE, termomodernizacja)	▪ Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

ŹRÓDŁO: STRATEGIA ROZWOJU POWIAT PILSKIEGO DO 2030 ROKU

W przypadku wpływu ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko proponuje się **prowadzenie analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień**. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego Strategią. Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Programu na środowisko prowadzony był w cyklu rocznym, podobnie jak to przyjęto przy monitoringu całości Strategii.

5. Analiza oddziaływania na środowisko

5.1 Istniejący stan środowiska

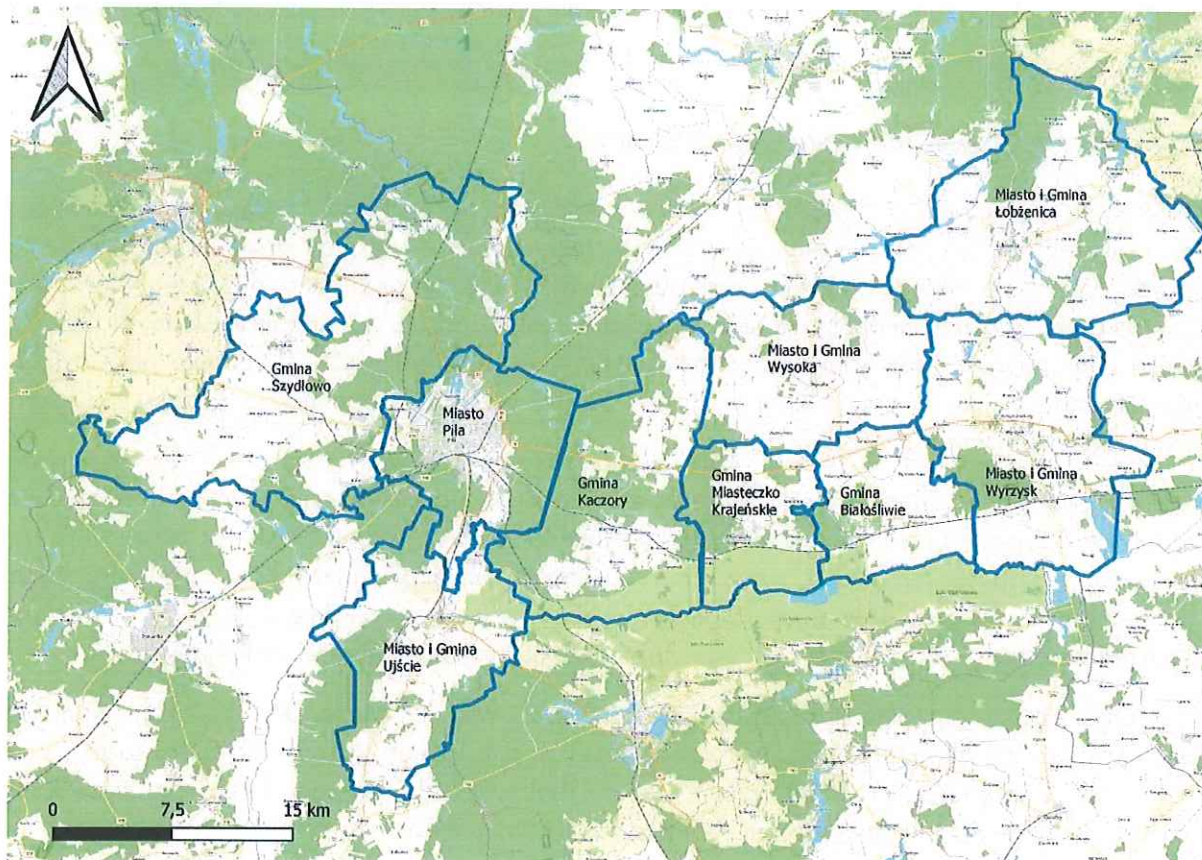
5.1.1. Położenie, sieć osadnicza, struktura funkcjonalno-przestrzenna

Powiat pilski leży w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Wschodnia granica Powiatu stanowi fragment granicy województwa wielkopolskiego. W przeszłości rzeka Noteć – stanowiąca we wschodniej części granicę południową Powiatu – stanowiła granicę między Wielkopolską a Pomorzem.

Sąsiaduje z powiatami: od północy: złotowskim, od północnego – zachodu: waleckim - woj. zachodniopomorskie, od wschodu: sępoleńskim i nakielskim – woj. kujawsko pomorskie, od południa: wągrowieckim, chodzieskim, czarnkowsko-trzcianeckim.

W skład powiatu pilskiego wchodzi: gmina miejska Piła, gminy miejsko – wiejskie: Kaczory, Łobżenica, Miasteczko Krajeńskie, Ujście, Wyrzysk, Wysoka, gminy wiejskie: Białośliwie, Szydłowo.

MAPA 1. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU PILSKIEGO

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

5.1.2. Klimat

Klimat w rejonie powiatu pilskiego zasadniczo nie odbiega od klimatu obszaru Polski, wykazując typowe dla kraju cechy klimatu przejściowego. Charakteryzuje się znacznym udziałem cech klimatu oceanicznego: mniejsze amplitudy temperatur, wczesna wiosna i lato, stosunkowo krótka zima. Ze względu jednak na położenie gminy w północno-zachodniej części Polski zaznacza się silniej odczuwany wpływ cech morskich, będących wynikiem oddziaływania Morza Bałtyckiego (większe zachmurzenie, malejące amplitudy temperatury powietrza, chłodniejsze lato).

5.1.3 Gleby

Na terenie powiatu pilskiego około 75 % stanowią gleby klas średnich – III a – gleby orne dobre, III b – gleby średnio dobre, IV a – gleby orne średniej jakości i IV b – gleby orne średniej jakości (gorsze). Pozostałe to: V- gleby orne słabe, VI – gleby najstabsze, VIRZ – gleby pod zalesianiami. Nie występują gleby klasy I (gleby orne najlepsze) i II (gleby orne bardzo dobre).

Przydatność rolnicza określają kompleksy, będące typami siedliskowymi rolniczej powierzchni produkcyjnej, z którymi związany jest odpowiedni dobór roślin uprawnych. Dla powiatu pilskiego są to głównie kompleksy żytnie. Znaczna część gleb na terenie powiatu należy do gleb podatnych na suszę.¹

5.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Powiat pilski w całości pokrywa się z obszarem dorzecza Noteci. Wyraźnie zaznaczają się tu rozległe pola sandrowe, porozcinane dolinami rzecznyymi Gwda i Łobżonki oraz obniżenie pradoliny Noteci. Znaczną część powierzchni obejmują lasy. Jedynym w swoim rodzaju jest krajobraz Doliny Noteci. Ze wzgórz morenowych, które ciągną się wzdłuż doliny, jak na dłoni widać jej prawie płaskie dno, poprzerywane ciekami i zbiornikami wodnymi, różnej wielkości wydmami, a przede wszystkim niekończące się łąki oraz pastwiska.

Malowniczą rzeką jest również Gwda, która przecina zachodnią część powiatu (m.in. przepływa przez środek Piły) i wpada do Noteci w Ujściu. Gwda płynie przez rozległy kompleks leśny (obszar Puszcza nad Gwdą o powierzchni 72,7 tys. ha na terenie dwóch województw: wielkopolskiego i zachodniopomorskiego), obejmujący w większości bory sosnowe, a na dnie i zboczach dolin – lasy liściaste i mieszane. Rzeźba terenu jest silnie urozmaicona, co nadaje mu walory krajobrazowe.

Na terenie powiatu spotkać tu można jeziora typu rynnowego – Wapieńskie (128 ha), Rudnickie (Hamry, 23,26 ha), dla których charakterystyczne są wąskie kształty, strome brzegi i urozmaicona rzeźba dna. Występują tu również jeziora moreny czołowej – Stobieńskie (12,82 ha), Piaszczyste (6,48 ha), Skrzatusz (11,88 ha) oraz małe jeziora: Kuźnik Duży, Mały i Kuźniczek.

¹ Program ochrony środowiska dla Powiatu Pilskiego na lata 2021-2025

Szczególnie zasobne w jeziora są okolice Piły i tereny gmin: Szydłowo, Kaczory oraz Łobżenica. Największymi jeziorami w powiecie są: Sławianowskie (324 ha), Stryjewe (151 ha), większe to Falmierowskie (53 ha) i Ostrowite (47 ha). Są to jeziora przepływowe, stanowiące naturalne zbiorniki retencyjne dla sieci rzecznej. Odgrywające ważną rolę w gospodarce wodnej. Niedaleko Osieka nad Notecią istnieje jeden z największych w kraju kompleksów stawów hodowlanych – Stawy Ostrówek – o powierzchni przekraczającej 300 ha.²

Celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. W odniesieniu do wód powierzchniowych cele te są następujące:

- nie pogarszanie stanu wód, osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi oraz substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego,
- zaprzestanie, stopniowe eliminowanie lub ograniczanie emisji substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego,
- spełnienie wymagań szczególnych w odniesieniu do obszarów chronionych (np. obszary chronione przyrody, kąpieliska), tj. jest osiągnięcia norm i celów ustanowionych dla obszarów chronionych.

Zgodnie z obowiązującym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), na terenie powiatu pilskiego położone są zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (PLRW) i podziemnych (PLGW).

Stan jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu pilskiego charakteryzował się złą oceną. Część z badanych JCWP zagrożona była nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Plan gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- Dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym – utrzymanie tego stanu/potencjału.
- Dla naturalnych części wód (NAT) – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
- Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód (SCZW) – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.³

TABELA 4. OCENA STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE POWIATU PILSKIEGO

Lp.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Stan wód	Wyznaczone cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
1	Falmierowskie	LW10484	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
2	Stryjewskie	LW10492	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona

² <https://www.powiat.pila.pl>, stan na 2021-11-25

³ Za: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Lp.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Stan wód	Wyznaczone cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
3	Wielkie	LW10656	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
4	Wapieńskie	LW10662	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
5	Kocunia od wypływu z jez. Sławianowskiego do ujścia	RW6000018868699	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
6	Kanał Romanowski	RW6000018874	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
7	Flinta	RW60001718689	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
8	Kcynka	RW600017188529	Zły	dobry stan ekologiczny. dobry stan chemiczny	Zagrożona
9	Rokitka	RW6000181883949	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
10	Dopływ spod Kruszek	RW600018188436	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
11	Dopływ spod Gromadna	RW600018188438	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
12	Lubcza	RW600018188449	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
13	Kanał Młotkowski	RW60001818846	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
14	Dopływ z Jeziorek Kosztowskich	RW600018188472	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
15	Lubawka	RW6000181884894	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
16	Dopływ z Auguścina	RW6000181884896	-	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
17	Białośliwka do Dopływu spod Grabówna	RW600018188546	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
18	Białośliwka od Dopływu spod Grabówna do ujścia	RW600018188549	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
19	Pękawnica	RW60001818865949	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
20	Dopływ spod Dubina	RW60001818866896		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
21	Strużnica	RW6000181886889		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
22	Ruda	RW600018188692	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
23	Dopływ z jez. Wapieńskiego	RW600018188694		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
24	Krępica	RW600018188729	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
25	Łomnica	RW600018188732	Zły	dobry stan ekologiczny	Zagrożona

Lp.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Stan wód	Wyznaczone cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
				dobry stan chemiczny	
26	Łobżonka od Jelonki do Orli	RW600020188479	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
27	Orla od Jez. Witosławskiego do ujścia	RW6000201884899		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
28	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	RW60002018866899		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
29	Piława od Zb. Nadarzyckiego do ujścia	RW600020188669	Zły	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekupię istotnego - Piława od ujścia do ujścia Dobrzycy, dobry stan chemiczny	Niezagrożona
30	Głomia od dopł. z jez. Zaleskiego do ujścia	RW6000201886899		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
31	Radacznica	RW6000201886990		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
32	Gwda od Piławy do ujścia	RW6000201886999	Zły	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekupię istotnego - Gwda w obrębie JCWP, dobry stan chemiczny	Zagrożona
33	Noteć od Gwdy do Kanału Romanowskiego	RW600021188739		dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekupię istotnego - Noteć w obrębie JCWP. dobry stan chemiczny	Zagrożona
34	Łobżonka od Orli do ujścia	RW60002418849	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
35	Noteć od Kanału Bydgoskiego do Kcynki	RW600024188519	Zły	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekupię istotnego - Noteć w obrębie JCWP, dobry stan chemiczny	Zagrożona
36	Noteć od Kcynki do Gwdy	RW60002418859	Zły	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekupię istotnego - Noteć w obrębie JCWP, dobry stan chemiczny	Zagrożona
37	Orla od Jeziora Więcborskiego do wypływu z Jez. Witosławskiego	RW600025188487	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona

Lp.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Stan wód	Wyznaczone cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
38	Rurzyca	RW6000251886592	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Niezagrożona
39	Kocunia do jez. Sławianowskiego	RW60002518868679	Zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Zagrożona
40	Gwda od zapory Zb. Ptusza do Piławy	RW6000201886599	Zły	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekut istotnego - Gwda w obrębie JCWP, dobry stan chemiczny	Zagrożona

ŹRÓDŁO: OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK I ZBIORNIKÓW ZAPOROWYCH W LATACH 2016-2021 NA PODSTAWIE MONITORINGU – TABELA, GIOŚ

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone, szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako obszary wymagające ochrony, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę. Piła położona jest w zasięgu są trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

TABELA 5. GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH W ZASIĘGU POWIATU PILSKIEGO

Nazwa	Lokalizacja (powiaty)	Charakterystyka
GZWP nr 125 Wałcz - Piła	Drawski, wałecki, choszczeński, pilski, złotowski, czarnkowsko-trzcieński, strzelecko-drezdenecki	Zbiornik międzymorenowy Wałcz–Piła jest położony w południowej części Pojezierza Pomorskiego i częściowo wkracza w obręb Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej. GZWP nr 125 jest zbudowany z szeregu warstw wodonośnych w obrębie utworów czwartorzędowych związanych z osadami fluwiogłacjalnymi wysoczyzn morenowych, sandrowymi oraz aluwialnymi. Zbiornik dysponuje obecnie rezerwami zasobowymi zarówno w odniesieniu do aktualnej wielkości poboru (zasoby są wykorzystane w 8,2%), jak i do sumy maksymalnych poborów zgodnych z pozwoleniami wodnoprawnymi (11,9%). Na większości obszaru GZWP nr 125 wody podziemne są dobrej jakości (klasa II) i cechują się stałością składu chemicznego. Wody I klasy jakości występują na ok. 20% powierzchni obszaru omawianego zbiornika. Wody III klasy jakości występują lokalnie (ok. 10%), w północnej, centralnej i południowej części zbiornika. Lokalnie odnotowano przekroczenie normy dla wód pitnych w zakresie związków żelaza i manganu. Zbiornik znajduje się przeważnie w obrębie stosunkowo dobrze izolowanych od powierzchni terenu utworów piaszczystych, jednak na niektórych obszarach (rejon sandru Drawy i sandru Gwdy) izolacja od powierzchni terenu nie występuje. W związku z tym na terenie zbiornika wydzielono obszary o różnicowanym stopniu zagrożenia: średnio, mało i bardzo mało podatne zajmujące 65% całkowitej powierzchni zbiornika, chronione

Nazwa	Lokalizacja (powiaty)	Charakterystyka
		hydrodynamicznie zajmujące 11% powierzchni i bardzo podatne zajmujące 24% powierzchni. Listę proponowanych zakazów, nakazów i zaleceń ukierunkowano na ochronę wód dwutorowo, pod kątem obszaru obejmującego teren zurbanizowany Piły oraz obszaru obejmującego tereny leśne i rolne, gdzie nie ma miast o skoncentrowanej zabudowie i skupisk obiektów będących potencjalnymi i stwierdzonymi ogniskami zanieczyszczeń.
GZWP nr 127 Subzbiornik Złotów– Piła–Strzelce Krajeńskie	Złotowski, pilski, czarnkowsko-trzcianecki, chodzieski, człuchowski, wałecki, strzelecko-drezdeński, sępoleński	GZWP nr 127 jest położony w południowej części Pomorza w rejonie miasta Złotów. Podstawowy poziom wodonośny zbiornika ma charakter porowy. Zbudowany jest z utworów piaszczystych i żwirowe neogenu (miocenu). Osady neogenu często są zaburzone gładitektonicznie, a miejscami porozcinane głębokimi dolinami czwartorzędowymi. Zasilanie wód podziemnych GZWP nr 127 następuje przede wszystkim na drodze infiltracji opadów atmosferycznych oraz z niżej występujących poziomów paleogeńskich i jurajskich w obrębie zbiornika. Stan chemiczny wód poziomu miocenijskiego oceniono jako dobry. Na obszarze zbiornika i w jego otoczeniu najczęściej są spotykane wody dobrej jakości zaliczone do klasy II, charakteryzujące się podwyższonymi stężeniami wskaźników fizyczno-chemicznych, głównie wodorowęglanów, wapnia, żelaza i manganu, spowodowanymi naturalnymi procesami zachodzącymi w wodach podziemnych. Wymagają one jedynie prostego uzdatniania. Na całym obszarze GZWP nr 127 dominują tereny bardzo mało podatne na zanieczyszczenia, na których czas przesączania przekracza 50 lat oraz obszary chronione hydrodynamicznie przed dopływem zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Stąd biorąc pod uwagę zagospodarowanie terenu oraz bardzo małą podatność na zanieczyszczenia, dla GZWP nr 127 nie wyznaczono obszaru ochronnego. Teren zbiornika stanowią głównie obszary użytkowane rolniczo, w niewielkim stopniu zurbanizowane. Lista proponowanych zakazów, nakazów i zaleceń dotyczy ochrony wód podziemnych na terenie niewielkich (2,5 km) obszarów w dolinach rzek Łobżonki i Orle.
GZWP nr 133 Zbiornik międzymorenowy Młotkowo	Pilski, nakielski	Na terenie GZWP nr 133 rozpoznano piętra wodonośne w osadach neogenu i czwartorzędu. Piętro neogenijskie składa się głównie piasków miocenijskich formacji brunatno węglowej drobno- i bardzo drobnoziarnistej, często z pyłem węgla brunatnego, licznymi przewarstwieniami ilów i mułków. Miąższość warstw jest bardzo zróżnicowana i waha się od kilkunastu do ok. 60 m.

Nazwa	Lokalizacja (powiaty)	Charakterystyka
		Na większości obszaru GZWP nr 133 (85%), występują wody podziemne typu HCO₃-Ca, o dobrej jakości (klasa II) charakteryzujące się stabilnym stanem chemicznym i nie wykazujące śladów zanieczyszczeń antropogenicznych. Na pozostałej części obszaru występują wody zadowalającej jakości (klasa III) wymagające prostego procesu uzdatniania. Na terenie GZWP nr 133 wydzielono obszary o różnym stopniu podatności na migrację zanieczyszczeń. Największą powierzchnię 112,2 km² (98%) stanowią obszary o małej lub bardzo małej podatności na zanieczyszczenie.
GZWP nr 138 Pradolina Toruń– Eberswalde	Gorzowski, strzelecko- drezdeński, czarnkowsko- trzcianecki, pilski, chodzieski, wągrowiecki, nakielski, bydgoski ziemski, żniński, inowrocławski	Zbiornik tworzy czwartorzędowy, różnowiekowy, poligenetyczny zespół warstw (poziomów) wodonośnych od zlodowaceń południowopolskich po holocen. Występuje w obniżeniu podłoża neogeńskiego, ogólnie o kierunku równoleżnikowym, zgodnym ze współczesną doliną Noteci. Teren zbiornika jest słabo zagospodarowany, przeważa zagospodarowanie rolnicze i leśne. W miejscowościach zlokalizowanych w obrębie zbiornika znajdują się pojedyncze zakłady przemysłowe. Na obszarach, w których przewiduje się pobór wód podziemnych, zalecenia dla dodatkowej ochrony tych wód są związane z antropopresją i dotyczą przede wszystkim gospodarki rolnej. Przeważająca część zbiornika jest pozbawiona izolacji lub jest to izolacja słaba. Zdecydowana część zbiornika to tereny o bardzo wysokiej podatności. Skutkiem tego jest wysokie zagrożenie i w wielu miejscach słaba jakość wód związana z migracją wód zanieczyszczonych w wyniku procesów geogenicznych w centralnej części zbiornika. Jakość wód jest zróżnicowana. Wody klasy II i III występują zwykle w obrębie tarasów wysokich pradoliny i na wysoczyznach, wody klasy IV i V na obszarach torfowisk oraz w rejonach zabudowy i intensywnego rolnictwa – najczęściej ma to miejsce w centralnej części zbiornika. W rejonie między Piłą, Ujściem i Chodzieżą oraz w rejonie Szubina zaobserwowano ascenzję wód słonych. Ze względu na niekorzystne procesy hydrochemiczne w strefach zatorfionych i zurbanizowanych, ujęcia wód powinny być lokalizowane w obrębie tarasów wysokich pradoliny i przy krawędziach wysoczyzn.

ŹRÓDŁO: GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH W POLSCE, PAŃSTWOWY INSTYTUT GEOLOGICZNY, PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY, WARSZAWA 2017 ROK

Powiat pilski występuje w obrębie jednolitych części wód podziemnych nr 26, 34, 35, 42 (na podstawie podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Stan wód podziemnych na terenie powiatu określono w większości jako zadowalający. W dwóch punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie gminy Białośliwie oraz Kaczory stan wód podziemnych określono jako niezadowalający.

W odniesieniu do wód podziemnych cele ochrony można syntetycznie przedstawić w następujący sposób:

- niepogorszenie stanu wód oraz zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- osiągnięcie (utrzymanie) dobrego stanu wód podziemnych oraz zapewnienie równowagi między poborami a zasilaniem,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężeń zanieczyszczeń antropogenicznych,
- skład chemiczny i poziom wód podziemnych muszą zapewnić, że cele środowiskowe ekosystemów lądowych bezpośrednio zależnych od wód podziemnych zostaną osiągnięte.

TABELA 6. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE POWIATU PIŁSKIEGO

Nazwa	Lokalizacja	Charakterystyka
PLGW600026	Powiaty: Województwo zachodniopomorskie: szczecinecki, drawski, wałecki, koszaliński; Województwo pomorskie: człuchowski, bytowski; Województwo wielkopolskie: złotowski, pilski, czarnkowsko-trzcianecki.	Stan wód: klasa jakościowa II, Niezagrożona niesięgnięciem celów środowiskowych.
PLGW600034	Powiaty: Województwo zachodniopomorskie: myśliborski, choszczeński, wałecki; Województwo lubuskie: strzelecko-drezdenecki, gorzowski, międzyrzecki; Województwo wielkopolskie: międzychodzki, czarnkowsko-trzcianecki, szamotulski, pilski, chodzieski.	Stan wód: klasa jakościowa II, Zagrożona niesięgnięciem celów środowiskowych. Przyczyna: Zagrożenie wód podziemnych wynikające z obecności zanieczyszczeń odrolniczych związanych ze stosowaniem nawozów, środków ochrony roślin i hodowlą powodującą lokalnie przekroczenia stężeń progowych azotanów.
PLGW600035	Powiaty: Województwo kujawsko-pomorskie: bydgoski, nakielski, sępoleński; Województwo pomorskie: człuchowski; Województwo wielkopolskie: Chodzieski, pilski, wągrowiecki, złotowski.	Stan wód: klasa jakościowa II, Niezagrożona niesięgnięciem celów środowiskowych.
PLGW600042	Powiaty:	Stan wód: klasa jakościowa III,

Województwo kujawsko-pomorskie: mogileński, nakielski), żniński; Województwo wielkopolskie: Chodzieski, czarnkowsko-trzcianecki, gnieźnieński, obornicki, pilski, poznański, wągrowiecki.	Niezagrożona niesięgnięciem celów środowiskowych.

ŹRÓDŁO: [HTTPS://WWW.PGI.GOV.PL/](https://www.pgi.gov.pl/), STAN WÓD NA PODSTAWIE: GIOŚ ([HTTPS://MJWP.GIOS.GOV.PL/WYNIKI-BADAN/WYNIKI-BADAN-2022.HTML](https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html)) KLASYFIKACJA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA PODSTAWIE MONITORINGU DIAGNOSTYCZNEGO WG DANYCH Z 2022 ROKU

Jednym z obszarów problemowych w skali ogólnokrajowej przedstawionych w Przeglądzie istotnych problemów gospodarki wodnej w dorzeczu Odry jest ochrona stanu ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych. Wśród czynników stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla zapewnienia pożądanej ilości wody o odpowiedniej jakości w danym miejscu i czasie jest susza, wynikająca ze zmian klimatu. W Polsce zidentyfikowano występowanie suszy rolniczej oraz ryzyka suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej. Susza jest zjawiskiem o charakterze naturalnym, spowodowanym tymczasowym spadkiem dostępności wody związanym m.in. z brakiem opadów. Mówimy o suszy atmosferycznej w przypadku deficytu opadów. Susza rolnicza to deficyt wody dla roślin. Susza hydrologiczna, występuje kiedy mamy niski przepływ wody w rzece, a susza hydrogeologiczna, kiedy spada poziom wód podziemnych.

Szczególnym wymiarem polityk rozwoju lokalnego oraz ponadlokalnego będzie przeciwdziałanie suszy. Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) na lata 2021-2027 – przyjęty został na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U.2021 poz. 1615).

Wg danych Planu przeciwdziałania skutkom suszy⁴, obszar powiatu pilskiego należy do obszarów w przeważającej powierzchni do ekstremalnie zagrożonych suszą na terach rolnych i leśnych, do obszaru umiarkowanie zagrożonych suszą hydrologiczną, słabo zagrożonych suszą hydrologiczną w odniesieniu do wód podziemnych. Łączna ocena zagrożenia wskazuje na to, że większa część powiatu pilskiego jest silnie zagrożona suszą.

Prawidłowe zagospodarowanie i użytkowanie zlewni rzecznej jest ważnym elementem ochrony zasobów wodnych. Idea konieczności zwiększania zasobów dyspozycyjnych przez powiększanie, w tym przywracanie zdolności retencyjnych poszczególnych zlewni, zarówno jest wpisana w cele planowania w gospodarowaniu wodami, jak i jest stałym elementem zarządzania ryzykiem powodziowym. Stanowi także instrument planowania przestrzennego oraz ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych. Rozwiązania służące zwiększaniu zasobów wodnych na drodze retencji opierają się na odbudowie utraconych zdolności retencyjnych dorzecza oraz na zachowaniu istniejących jeszcze, naturalnych możliwości zatrzymywania wody na danym obszarze. Na retencję

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

powierzchniową składają się: retencja jeziorna, zbiornikowa, koryt i dolin rzecznych, śnieżna oraz retencja lasu, glebowo-gruntowa i krajobrazowa.⁵

We wrześniu 2019 r. Rząd RP przyjął założenia do Programu rozwoju retencji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 (PRR).

Jednym z działań ujętych w aPGW jest opracowanie krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych. Pod pojęciem renaturyzacji należy rozumieć działania dla cieków i zbiorników wodnych, w mniejszym lub większym stopniu przekształconych przez człowieka, przyczyniające się do przywrócenia stanu zbliżonego do naturalnego. Przedmiotem pracy jest sporządzenie krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych, stanowiącego działanie ukierunkowane na rozpoznanie zagrożeń i przyczyn zmian hydromorfologicznych cieków i zbiorników wodnych oraz zaplanowanie działań naprawczych, które pozwolą na osiągnięcie celów środowiskowych dla tych części wód. Głównym celem programu jest zaproponowanie obszarów wraz z przypisanymi dla nich działaniami, które powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności, biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe i ekonomiczne.⁶

Na terenie powiatu piłskiego występują obszary zagrożenia powodziowego. Zlokalizowane są one wzdłuż Notecie oraz Gwdy.

Aktualna ocena ryzyka powodziowego została przedstawiona na mapach zagrożenia powodziowego (MZP) i mapach ryzyka powodziowego (MRP). Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie), o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Na terenach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2021 ro. Poz. 624, z późn. zm.), obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenie przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowanie oraz lokalizowanie nowych cmentarzy.

W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m. in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

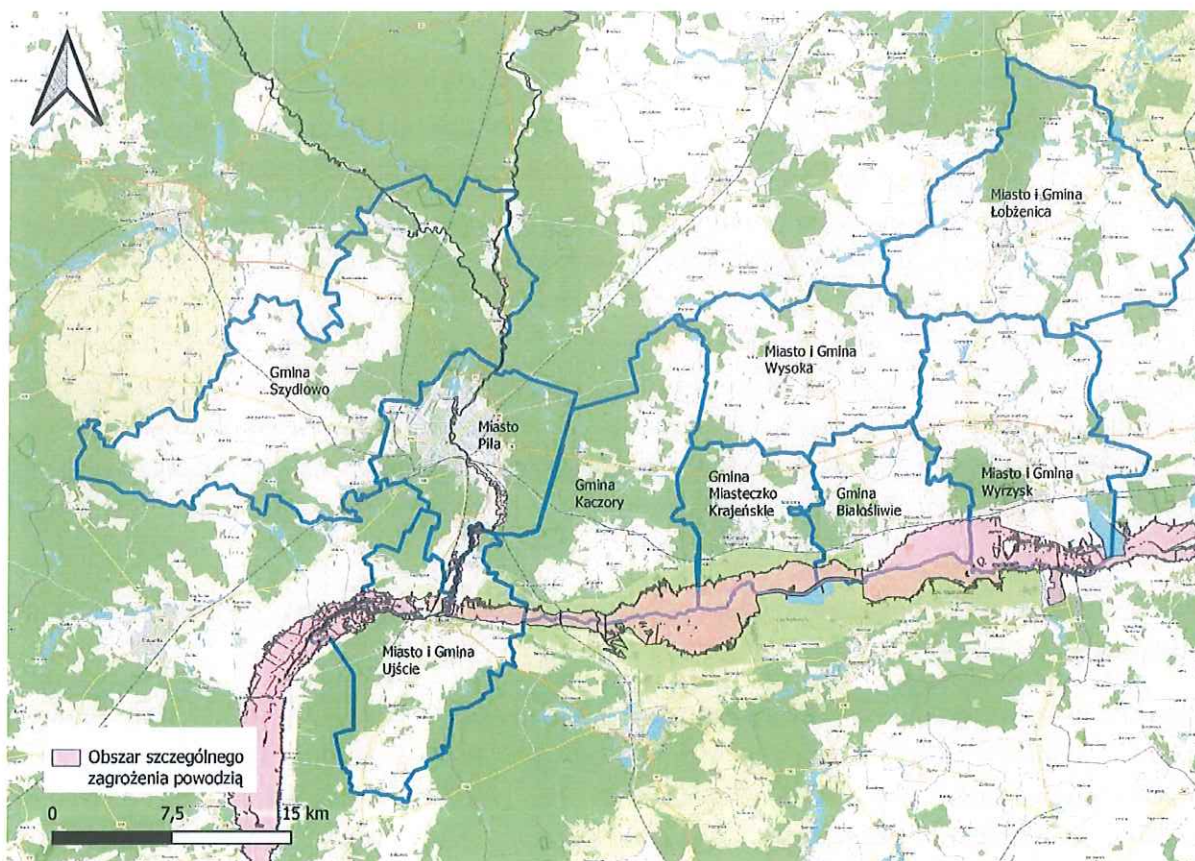
Tereny znajdujące się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określönemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne, planowane zagospodarowanie nie może naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.⁷

⁵ Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Dz.U. Poz. 1615

⁶ Za: Stan środowiska w województwie opolski, Raport 2020

⁷ Za: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne

MAPA 2. OBSZAR SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ NA TERENIE POWIATU PILSKIEGO

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

5.1.5. Powietrze atmosferyczne

Na obszarze województwa wielkopolskiego, ze względu na charakter gospodarki, duże znaczenie w ogólnej emisji posiadają zarówno emisja powierzchniowa, punktowa jak i liniowa. Jakość powietrza w województwie wielkopolskim zależy również od napływów zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz Europy. Emisję do powietrza powoduje eksploatacja zasobów naturalnych węgla brunatnego, gazu ziemnego i soli kamiennej, a także złóż piasków, żwirów i surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wielkopolska jest województwem o dużym udziale rolnictwa w gospodarce, więc i ten sektor gospodarki wpływa znacząco na emisję z obszaru województwa.

Z danych KOBiZE wynika, że największy udział źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza należy przypisać emisji komunalno-bytowej w zakresie benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀. Znaczący udział w emisji tlenków siarki ma emisja punktowa, a tlenków azotu transport drogowy. Na terenie województwa wielkopolskiego, jak wcześniej wspomniano, znajdują się wyrobiska i hałdy, które są źródłem emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}.

W emisji punktowej znaczący udział mają instalacje do spalania paliw o mocy nominalnej ponad 50 MW, są to m.in.: elektrownie: Pątnów I, Pątnów II, Konin i Elektrociepłownia II Karolin w Poznaniu.

Źródłem emisji liniowej są szlaki komunikacyjnych: autostrada A2, drogi ekspresowe S5 i S11, drogi krajowe oraz wojewódzkie.⁸

Ocenę jakości powietrza za 2022 rok na terenie województwa wielkopolskiego wykonano przede wszystkim w oparciu o wyniki pomiarów intensywnych, prowadzonych w ramach rutynowych badań w sieci monitoringu jakości powietrza objętej system kontroli i zapewnienia jakości. Powiat pilski zaliczony został do tzw. strefy wielkopolskiej.⁹

TABELA 7. WYNIKI JAKOŚCI POWIETRZA DLA STREFY WIELKOPOLSKIEJ

Substancja/ składnik zanieczyszczeń	Klasa strefy ¹⁰	Kasa strefy dla O3 wg poziomu celu długoterminowego	Główne źródło zanieczyszczeń/ dodatkowe informacje
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej SO ₂ - ochrona zdrowia ludzi	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej NO ₂ - ochrona zdrowia ludzi	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej CO - ochrona zdrowia ludzi	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej C ₆ H ₆ (benzen) - ochrona zdrowia ludzi	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej O ₃ (ozon) - ochrona zdrowia ludzi	A	D2	Jako główne przyczyny przekroczenia poziomu celu długoterminowego wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (duże nasłonecznienie i wysoka temperatura), emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego oraz napływ powietrza zanieczyszczonego ozonem spoza obszaru województwa i spoza granic kraju.
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej	A	Nie dotyczy	-

⁸ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2022

⁹ Za: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2022

¹⁰ Wyjaśnienie:

Klasa A - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego

Klasa C - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy

Klasa D1 - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu)

Klasa D2 - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu)

dotyczącej PM10 - ochrona zdrowia ludzi			
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej pyłu PM2,5, z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego II fazy - ochrona zdrowia ludzi	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej pyłu PM2,5, z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego I fazy	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej ołowiu w pyłe PM10	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej arsenu w pyłe PM10	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej niklu w pyłe PM10 - ochrona zdrowia ludzi	A	Nie dotyczy	-
Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej benzo(a)pirenu w pyłe PM10 - ochrona zdrowia ludzi	C	Nie dotyczy	Występowanie przekroczeń poziomu docelowego wiąże się przede wszystkim z wysokim poziomem stężeń benzo(a)pirenu w okresie zimowym. Stężenia benzo(a)pirenu, który pochodzi głównie ze spalania paliw stałych do celów grzewczych ze źródeł komunalno-bytowych, cechuje wyraźna zmienność sezonowa. Na wszystkich stanowiskach stężenia wzrastały wielokrotnie w sezonie grzewczym i były znacząco wyższe od stężeń notowanych w miesiącach ciepłych.

ŹRÓDŁO: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM, RAPORT WOJEWÓDZKI ZA ROK 2022

Analiza danych przedstawionych w raporcie Ocena jakości powietrza za 2022 rok na terenie województwa wielkopolskiego pozwala wnioskować, że jakość powietrza w strefie wielkopolskim, obejmującej powiat pilski jest na ogół dobra. Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego ozonu, kadmu, arsenu, niklu wszystkie strefy zaliczono do klasy A. Jedynie w przypadku poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM 10 wszystkie strefy zaliczono do klasy C.

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia ludzi, jest określenie klas dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. W efekcie oceny przeprowadzonej dla roku 2022 roku, w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W klasyfikacji dodatkowej w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefie przypisano klasę D2.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa wielkopolskiego za rok 2022, stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla wszystkich trzech stref województwa. Strefę wielkopolską – do klasy C zakwalifikowano ze względu na przekroczenia poziomu docelowych benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. We wszystkich strefach został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

Na przeważającym obszarze województwa wielkopolskiego w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych / docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

Największym problemem w skali województwa wielkopolskiego są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowały w 2022 r. wszystkie stacje pomiarowe w województwie. Szacuje się, że problem ten dotyczy zdecydowanej większości gmin województwa wielkopolskiego. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem. Jednakże wysokie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM10 rejestrowane w sezonie grzewczym roku pozostają istotnym problemem. Nadal na tle województwa wyróżniają się miejscowości, w których przeważa indywidualne ogrzewanie budynków paliwem stałym. W nich rejestruje się największą liczbę dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych.

W sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi. W 2022 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego we wszystkich stacjach pomiarowych w województwie,

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2022 r. pomiary jakości powietrza, wyniki modelowania i obiektywnego szacowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenia w strefie wielkopolskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP). Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny

wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza w województwie.¹¹

Warto również dodać, iż w okresie 2018-2029 planowana jest realizacja programu priorytetowego „Czyste powietrze”.

Program ten ma na celu poprawę efektywności energetycznej zmniejszenie/uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzących z jednorodzinnych budynków mieszkalnych, należących do osób fizycznych. Program ten skierowany jest do właścicieli istniejących oraz nowopowstających już domów jednorodzinnych. Dotacje i pożyczki udzielane będą za pośrednictwem Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Program przewiduje udzielanie dotacji i pożyczek m.in. na:

- wymianę starych źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwa stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła, spełniających wymagania programu,
- docieplenie przegród budynku,
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- montaż lub modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,
- instalację odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej),
- montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

5.1.6. Klimat akustyczny

Na obszarze powiatu pilskiego największe i podstawowe zagrożenie hałasem występuje ze strony komunikacji, głównie wzdłuż największych szlaków drogowych (szczególnie na odcinkach dróg krajowych). Zmienność hałasu wynika z natężenia ruchu oraz ustawionych barier ochronnych i ukształtowania terenu. Przyjmuje się, że przy natężeniu ruchu około 1 000 samochodów na dobę, strefa uciążliwości mieści się w granicach pasa drogowego.

Przez teren powiatu pilskiego przebiegają istotne ciągi komunikacyjne, z czego najważniejsze to drogi krajowe nr 10 (Szczecin – Stargard – Piła – Bydgoszcz – Toruń – Warszawa) oraz nr 11 (Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów Wielkopolski – Lubliniec – Bytom). W planach jest budowa dróg ekspresowych: S10 (Szczecin – Piła – Płońsk) i S11 (Kołobrzeg – Piła – Pyrzowice).

Poza drogami wojewódzkimi biegną przez obszar powiatu pilskiego również drogi wojewódzkie: 179, 180, 188, 190 i 242. Przez powiat przebiegają również następujące czynne linie kolejowe: nr 18 (Kutno – Piła Główna), nr 203 (Tczew – Kostrzyn), nr 354 (Poznań Główny – Piła Główna), nr 374 (Miroslaw Ujski – Piła Główna), nr 403 (Piła Północ – Ulikowo), nr 405 (Piła Główna – Ustka) i nr 999 (Piła Główna – Piła Północ).

Piła leży przy trasie nr 10 Szczecin – Warszawa oraz trasie nr 11 Kołobrzeg – Bytom. Obwodnica Piły umożliwi omińnięcie centrum miasta. Miasto posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę kolejową oraz sieć połączeń kolejowych z ważniejszymi miastami Polski.

¹¹ Za: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2022

Łączna długość dróg powiatowych wynosi 418,629 km. Zarządzaniem drogami powiatowymi zajmuje się Powiatowy Zarząd Dróg w Pile.

Przez obszar powiatu pilskiego przebiega 7 linii kolejowych normalnotorowych¹²:

- Linia kolejowa nr 18 Piła Główna – Wyrzysk Osiek – Nakło nad Notecią – Bydgoszcz – Toruń – Aleksandrów Kujawski – Włocławek – Kutno. Jest to linia znaczenia pierwszorzędowego, dwutorowa, zelektryfikowana na całej długości. Linia od stacji Piła Główna do stacji Wyrzysk Osiek znajduje się w granicach powiatu pilskiego,
- Linia kolejowa nr 203 Tczew – Chojnice – Piła Główna – Gorzów Wielkopolski – Kostrzyn nad Odrą. Jest to linia znaczenia pierwszorzędowego, na odcinkach Tczew – Gutowiec oraz Piła Główna – Kostrzyn dwutorowa, na odcinku Gutowiec – Piła Główna jednotorowa, niezelektryfikowana na całej długości. Linia od przystanku Piła Podlasie do przystanku Stobno znajduje się w granicach powiatu pilskiego,
- Linia kolejowa nr 354 Poznań Główny – Oborniki Wielkopolskie – Rogoźno – Chodzież – Piła Główna. Jest to linia znaczenia pierwszorzędowego, na odcinkach Poznań Główny – Oborniki Wielkopolskie oraz Dziembówko – Piła Główna dwutorowa, na odcinku Oborniki Wielkopolskie – Dziembówko jednotorowa, zelektryfikowana na całej długości. Linia od stacji Dziembówko do stacji Piła Główna znajduje się w granicach powiatu pilskiego,
- Linia kolejowa nr 374 Mirosław Ujski – Piła Główna. Jest to linia znaczenia miejscowego, jednotorowa, niezelektryfikowana na całej długości. Obsługiwana tylko przez ruch towarowy dla Wytwórni Podkładów Strunobetonowych w Mirosławiu,
- Linia kolejowa nr 403 Piła Północ – Ulikowo. Jest to linia znaczenia drugorzędowego, jednotorowa, niezelektryfikowana na całej długości. Linia od posterunku odgałęźnego Piła Północ do przystanku Skrzatusz znajduje się w granicach powiatu pilskiego,
- Linia kolejowa nr 405 Piła Główna – Ustka,
- Linia kolejowa nr 999 Piła Główna – Piła Północ. Jest to linia znaczenia pierwszorzędowego, jednotorowa, zelektryfikowana na całej długości.

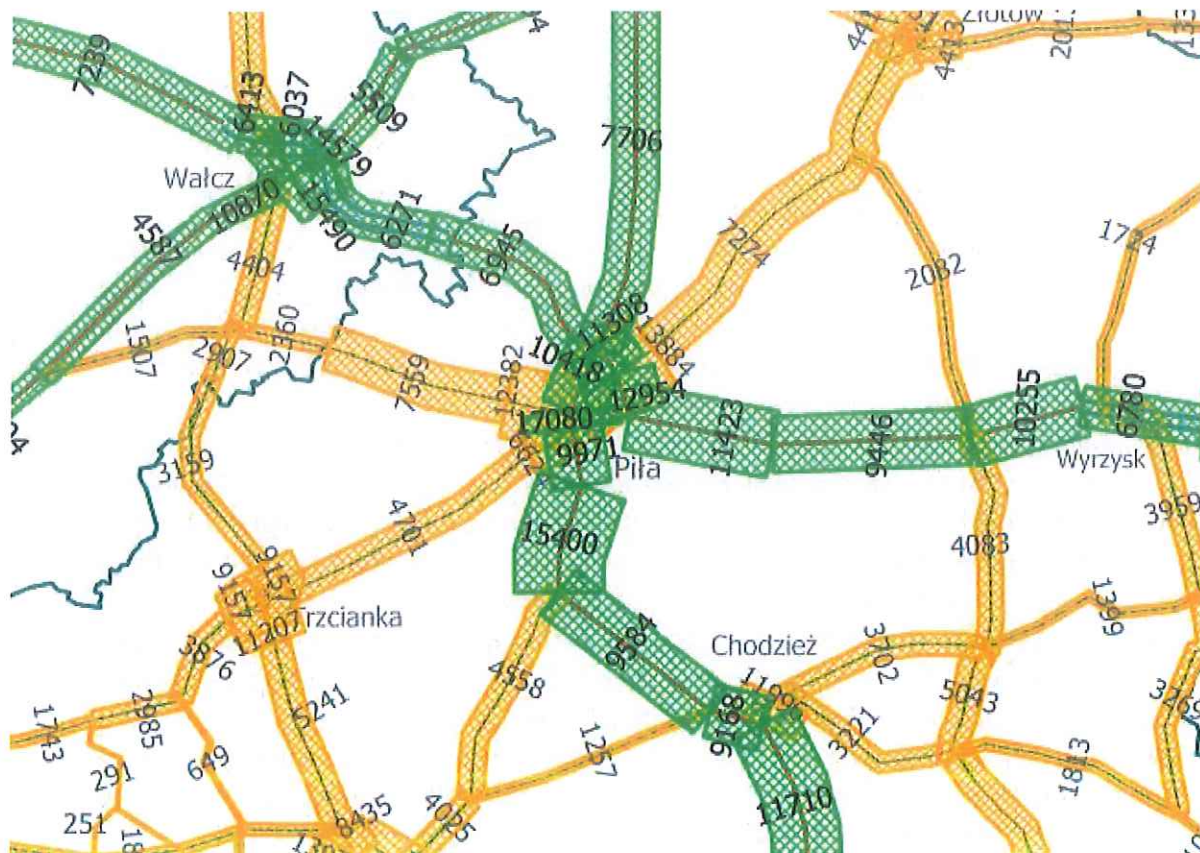
Na liniach 18, 203, 354, 403 i 405 prowadzony jest ruch regionalnych pociągów pasażerskich. Na liniach 18, 354, 405 prowadzony jest dodatkowo ruch dalekobieżny.

Wyniki Generalnego Pomiar Ruchu 2020/21 wskazują, że dobowo przez obszar powiatu pilskiego w ciągach dróg krajowych przejeżdżało od około 10 tys. do 17 tys. pojazdów, w tym ponad 3 tys. pojazdów ciężarowych.

W celu ograniczenia uciążliwości związanej z hałasem można podejmować działania związane z ograniczeniem prędkości ruchu pojazdów oraz poprzez zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego dróg. Rozwiązaniem ograniczającym wpływ hałasu na osoby zamieszkujące wzdłuż dróg oraz poprawiającym komfort zamieszkania jest zastosowanie zieleni izolacyjnej (żywoplotów wysokich). Warto jednak dodać, iż o ile zieleni izolacyjna stanowi skuteczny środek ograniczający niekorzystny wpływ szlaków komunikacyjnych w zakresie emisji substancji do powietrza, to jej skuteczność w zakresie ochrony przed hałasem jest ograniczona i zależy od szerokości pasa zieleni, jej wysokości, gęstości i doboru gatunków.

¹² Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Pilskiego na lata 2021-2025

MAPA 3. MAPA PRZEDSTAWIAJĄCA ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY POJAZDÓW SILNIKOWYCH NA DROGACH KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH W GPR 2020/21 – WYCINEK MAPY

ŹRÓDŁO: [HTTPS://WWW.GOV.PL/WEB/GDDKIA/GENERALNY-POMIAR-RUCHU-2020-2021](https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-uchu-2020-2021)

Źródłem hałasu na terenie powiatu pilskiego mogą być także linie kolejowe. Badania prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska w latach 2017-2018 nie wykazały przekroczeń hałasu kolejowego.

W kontekście działań samorządów lokalnych Program ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych i odcinka autostrady A2 wskazuje na wybrane działania, które mogą być podejmowane z poziomu lokalnego, w celu zmniejszania zasięgu hałasu:

- W związku z przekraczaniem dopuszczalnych ograniczeń prędkości przez kierowców, należy konsekwentnie dążyć do obniżenia faktycznej prędkości ruchu poprzez egzekwowanie istniejących ograniczeń. Ważne jest również włączanie społeczeństwa w proces poprawy stanu akustycznego środowiska poprzez akcje edukacyjne, które oprócz działań promujących przepisową jazdę powinny promować proekologiczne trendy (przede wszystkim współdzielenie pojazdu, unikanie indywidualnych podróży) oraz stosowanie cichych opon.
- Zwraca się dużą uwagę na konieczność odpowiedniego planowania przestrzennego m.in. poprzez odpowiednio dalekie sytuowanie zabudowy chronionej akustycznie od źródeł hałasu. Błędy planistyczne są częstym powodem występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych, dlatego konieczne jest tworzenie Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego uwzględniających podział terenów na

odpowiednie strefy pod kątem ochrony przed hałasem oraz opiniowanie Studiów Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego w zakresie ochrony środowiska.¹³

- Warto dodać, iż zapewnienie ochrony przed hałasem terenów podlegających ochronie akustycznej polega na ich sytuowaniu w takiej odległości od źródeł hałasu, która gwarantuje zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu lub w odległości mniejszej przy zastosowaniu skutecznych środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych ograniczających emisję hałasu co najmniej do poziomów dopuszczalnych na tych terenach.

Źródłem hałasu na terenie powiatu pilskiego może być także hałas przemysłowy. Największym ośrodkiem gospodarczym na terenie powiatu jest Piła. Dominują tu branże: elektroniczna, elektryczna i poligraficzna. Najwięcej przedsiębiorstw zajmuje się handlem i naprawami, obsługą nieruchomości i firm oraz transportem i łącznością. W mieście działa prawie 60 spółek z kapitałem zagranicznym. Dużą dynamikę wzrostu gospodarczego w ostatnich latach odnotowują wszystkie miasta i gminy powiatu pilskiego, a Kaczory (wcześniej gmina wiejska), gdzie ulokowały się liczne firmy ze swoim potencjałem gospodarczym należą do czołówki gmin wiejskich w Polsce, pod względem liczby miejsc pracy. Do największych firm na terenie powiatu należą: Philips Lighting Poland S.A., Philips Lighting Electronics, Exalo Drilling (wcześniej Poszukiwania Nafty i Gazu NAFTA), Zakład Rolniczo-Przemysłowy „Farmutil HS”.

Badania prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska w latach 2017-2018 nie wykazały istotnego zagrożenia tym źródłem hałasu w województwie wielkopolskim.

5.1.7. Promieniowanie elektromagnetyczne

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są:

- linie elektroenergetyczne,
- obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych,
- obiekty radiolokacyjne.

Podstawowe znaczenie dla ochrony przed polami elektromagnetycznymi ma właściwa lokalizacja instalacji emitujących te pola, z tego powodu konieczne jest uwzględnianie instalacji emitujących pola elektromagnetyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.¹⁴

Pola elektromagnetyczne (PEM) w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach z zakresu od 0 Hz do 300 GHz.

¹³ Źródło: UCHWAŁA NR XII/232/19 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 28 października 2019 r. w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych i odcinka autostrady A2 (Konin – granica województwa)

¹⁴ Na podstawie: Raport o stanie środowiska w województwie wielkopolskim w 2020 roku

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku.

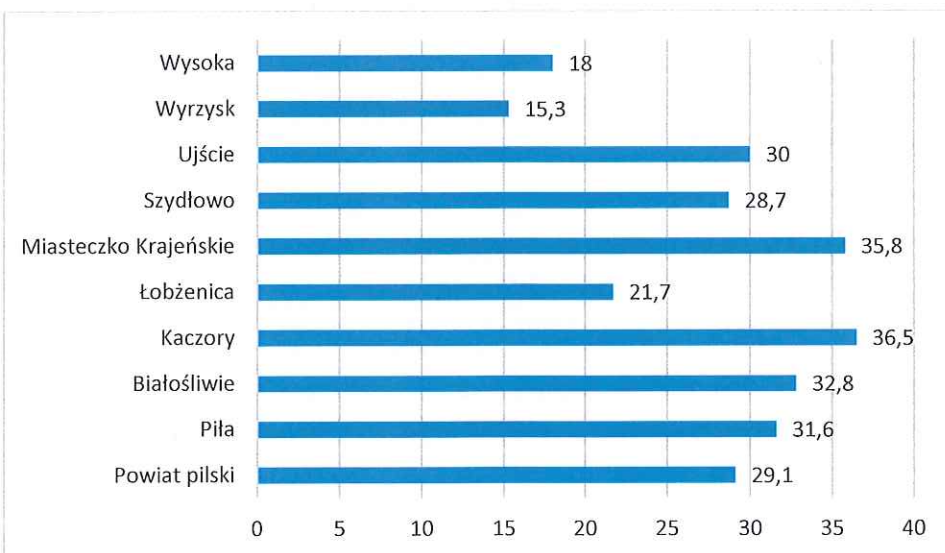
W latach 2017–2018 pomiary pól elektromagnetycznych wykonano łącznie w 90 punktach pomiarowych na terenie województwa wielkopolskiego. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono na terenie województwa wielkopolskiego istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dla punktów pomiarowych na terenie powiatu pilskiego wartości promieniowania elektromagnetycznego od kilku lat utrzymują się na podobnym, niskim poziomie (z wyjątkiem punktu pomiarowego Piła, ul. Okólna 16, gdzie zaobserwowano wzrost promieniowania elektromagnetycznego).

W związku z powyższym na terenie powiatu pilskim brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.¹⁵

5.1.8. Gospodarka odpadami

W poszczególnych gminach powiatu pilskiego notowano bardzo różnorodny udział odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów. Poziom w całym powiecie (29,1%) był niższy od średniej krajowej (37,9%) i średniej dla województwa wielkopolskiego (34,9%). Wg danych GUS dla 2020 roku najwyższy poziom udziału odpadów zbieranych selektywnie odnotowano w gminie Kaczory (36,5%). Najniższy poziom uczestnictwa w segregacji odpadów dotyczył gminy Wyrzysk (15,3%).

WYKRES 1. ODPADY ZEBRANE SELEKTYWNIE W RELACJI DO OGÓŁU ODPADÓW W 2020 ROKU

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS

¹⁵ Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie wielkopolskim w 2020 roku

Powiat Pilski posiada, przyjęty Uchwałą Nr XIV.100.2015 Rady Powiatu w Pile z dnia 26 listopada 2015 roku, dokument: „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest wraz z inwentaryzacją dla Powiatu Pilskiego na lata 2016 - 2032". Wszystkie gminy na terenie powiatu pilskiego posiadają terenową inwentaryzację azbestu oraz Program usuwania wyrobów zawierających azbest.

UCHWAŁĄ NR XXII/405/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 28 września 2020 r. przyjęty został Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym.

W gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) przyjęto następujące cele:

1) zmniejszenie ilości powstających odpadów:

a) ograniczenie marnotrawienia żywności,

b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia;

2) zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji;

3) doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. W celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie odpady komunalne odebrane i zebrane (również odpady BiR pochodzące z gospodarstw domowych):

a) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia dla całego strumienia odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do końca 2020 roku;

b) do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 55% odpadów komunalnych,

c) do 2030 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych, d) redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.

4) zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):

a) objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych,

b) wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych do 1 stycznia 2020 r. (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu zbierania wybranych frakcji odpadów),

c) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi,

d) wprowadzenie we wszystkich gminach województwa systemów selektywnego odbierania bioodpadów u źródła – do 30 czerwca 2021 r.;

5) zaprzestanie nielegalnego składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz zbieranych nieselektywnie, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r., poz. 1277).

6) likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,

7) wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych,

8) monitorowanie i kontrola zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12) zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych.¹⁶

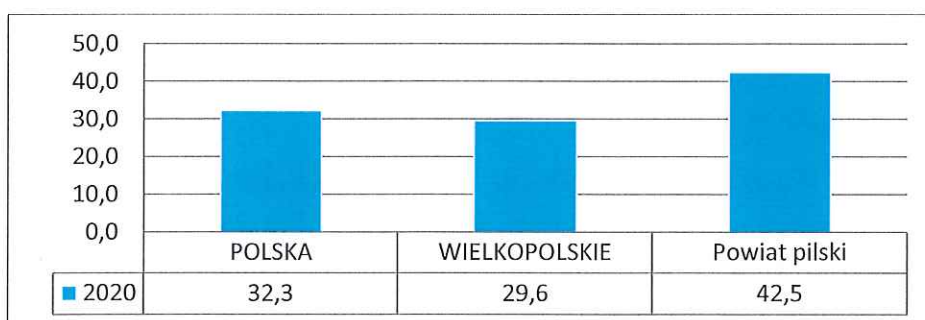
5.1.9. Obszarowa ochrona przyrody, szata roślin, świat zwierzęcy

Powiat pilski charakteryzuje się wysokim na tle kraju udziałem powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem. 42,5% powierzchni powiatu stanowią obszary chronione.

Na terenie powiatu pilskiego występują następujące formy ochrony przyrody¹⁷:

- Obszary Natura 2000,
- Rezerваты przyrody,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- Pomniki przyrody,
- Użytki ekologiczne.

WYKRES 2. UDZIAŁ OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH W POWIERZCHNI OGÓŁEM (%) W POWIECIE PILSKIM

ŹRÓDŁO: OPRAWOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS

¹⁶ Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym

¹⁷ Program ochrony środowiska dla Powiatu Pilskiego na lata 2021-2025

W granicach powiatu objęto ochroną prawną 126 pomników przyrody żywej. Wśród nich znajdują się pojedyncze drzewa (74 szt.), grupy drzew (52 grupy). W obrębie chronionych drzew przeważają dęby szypułkowe i lipy drobnolistne. Większość tych drzew znajduje się na terenach zabytkowych parków dworskich i pałacowych.

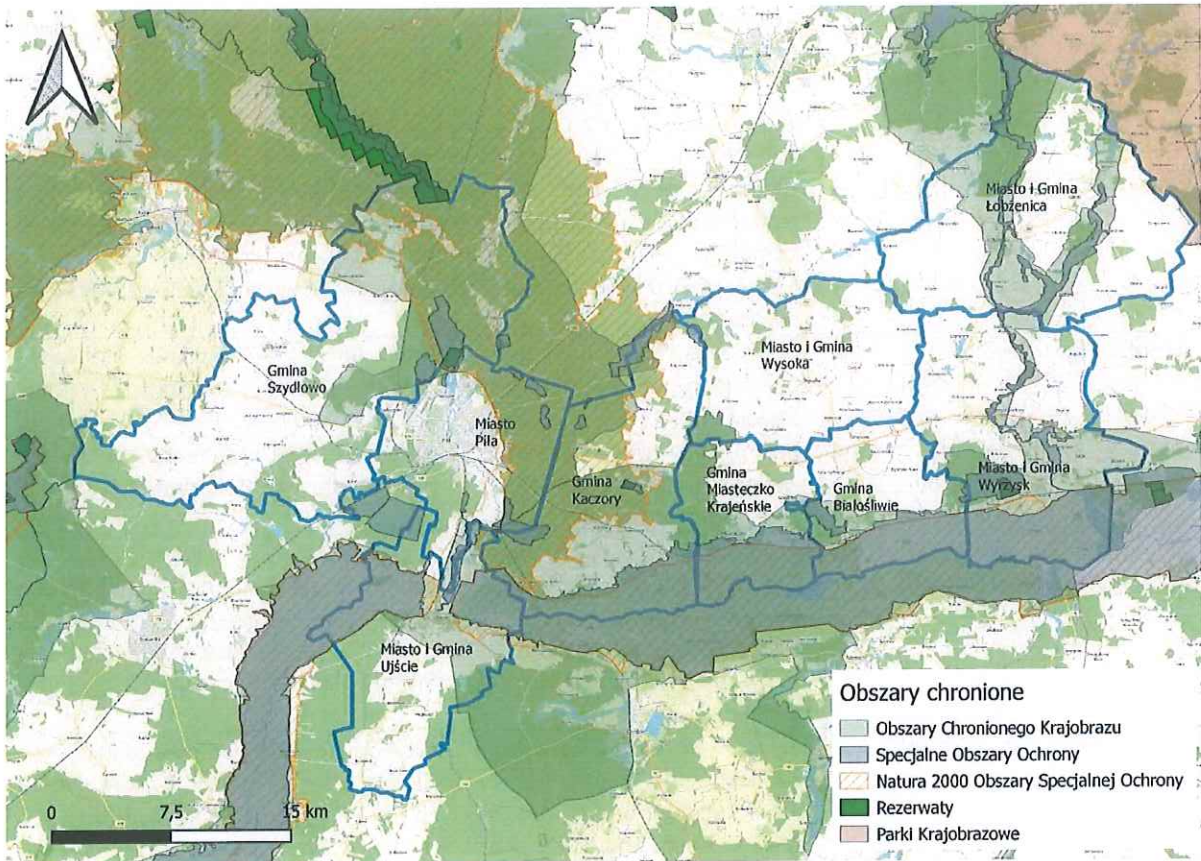
TABELA 8. OBSZARY CHRONIONE W POWIECIE PILSKIM

Obszar chroniony	Opis
Obszary Natura 2000	
Dolina Noteci PLH300004	Obszar przyrodniczy o powierzchni 47 658,0 ha, leżący na wysokości od 37 do 50 m n.p.m. Obejmuje znaczną część doliny Noteci między miejscowościami Wieleń a Bydgoszczą. Obszar jest w większości zajęty przez torfowiska niskie, pokryte zalewowymi łąkami i trzcinowiskami, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Teren przecinają liczne kanały i rowy odwadniające. Częste są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane. Obszar częściowo pokrywa się z ważną ostoją ptasią o randze europejskiej. Występuje tu 22 gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar obejmuje bogatą mozaikę siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (11 typów), z priorytetowymi lasami łągowymi i dobrze zachowanymi kompleksami łąkowymi. Notowano tu 8 gatunków załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Ostoja jest też ważnym korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej.
Dolina Rurzyca PLH300017	Obszar obejmuje 25 kilometrową dolinę rzeki Rurzyca, która wypływa z jeziora Krąpsko Małe i płynie malowniczą głęboko wcięta doliną wśród Lasów Wałeckich. Teren ten stanowi malownicza rynna odpływowa dawnych wód lodowcowych wypełniona torfami oraz mułami i piaskami jeziornymi, w której znajduje się sześć jezior polodowcowych połączonych rzeką Rurzycą, wpadającą do rzeki Gwdy. Obszar w większości jest porośnięty przez lasy iglaste (67%). Obszar wyróżnia się kompleksem unikalnych, doskonale zachowanych źródlisk i torfowisk niskich, wyróżniających się w skali ponadregionalnej bogactwem flory i rzadkich fitocenozy torfotwórczych. Jedno z najważniejszych miejsc występowania skupisk ekosystemów źródlisk i torfowisk niskich w północnej Polsce.
Struga Białośliwka PLH300054	Obszar obejmuje dolinę Białośliwki: krótkiego lecz bystrego dopływu Noteci, zasilanego wodami źródliskowymi. Obszar wyznaczono ze względu na doskonale zachowane grądy i dąbrowy. Na zboczach doliny są źródłiska (zespoły źródeł), w których przed wojną obficie wytrącały się trawertyny (skała osadowa powstająca wskutek ubytku dwutlenku węgla z roztworu), na przykład na skutek wypływu wód podziemnych na powierzchnię. Dno rzeczki jest miejscami pokryte takimi skałami.
Dębowa Góra PLH300055	Ostoja obejmuje wzniesienia morenowe, zbiorniki wodne i torfowisko przejściowe na północnym skraju doliny Noteci, pokryte lasami grądowymi i dąbrowami o doskonałym stanie zachowania. Dębowa Góra to najwyższe morenowe wzniesienie w Dolinie Noteci (192m. n.p.m.). Występuje tu dwanaście typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, z czego największą powierzchnię zajmuje grąd środkowoeuropejski (o bardzo wysokiej reprezentatywności dla tego typu siedliska i doskonałym stanie zachowania, zajmujący ponad 80% obszaru) oraz dobrze zachowana świetlista dąbrowa subkontynentalna (5% pokrycia). W obrębie rolniczego krajobrazu Pojezierza Krajeńskiego

	jest to jeden z większych, w dużym stopniu naturalnych kompleksów lasów liściastych.
Ostoja Piłska PLH300045	Ostoja Piłska jest obszarem położonym w północnej Wielkopolsce, niedaleko Piły. W większości usytuowana jest w obrębie południowej części Doliny Gwdy, fragmentami wkracza na Równinę Wałecką, Pojezierze Krajeńskie i Dolinę Środkowej Noteci. Cechą ostoi Piłskiej jest występowanie cennych siedlisk hydrogenicznnych i leśnych, niedostatecznie reprezentowane w pozostałej części regionu Wielkopolski. Obszar stanowi jeden z bogatszych obszarów Zachodniej Polski pod względem liczby typów siedlisk Natura 2000. Licznie występują tu rzadkie i zagrożone w skali regionu i kraju gatunki, w tym wiele podlegających ochronie prawnej.
Dolina Łobżonki PLH300040	Obszar obejmuje dolinę Łobżonki od jej źródeł do Wyrzyska oraz jej lewy dopływ - Lubczę. Na znacznej długości Łobżonka płynie wartko w dolinie o stromych zboczach, co nadaje jej miejscami cechy potoków górskich. W dnie doliny występują często torfowiska niskie i łęgi, a w górę stoków – grądy i buczyny. Na stokach o ekspozycji południowej występują murawy sucholubne. Obszar obejmuje kilkanaście przepływowych, żyznych jezior.
Puszcza nad Gwdą PLB300012	Ostoja znajduje się w południowej części Pojezierza Południowopomorskiego. Położona jest w czterech mezoregionach w większości na pojezierzu Wałeckim, Równinie Wałeckiej i Dolinie Gwdy. Tylko jej południowy fragment znajduje się w Dolinie środkowej Noteci. Obszar ostoi to rozległy kompleks leśny (bory sosnowe, a na dnie i zboczach dolin - lasy liściaste i mieszane). Rzeźba terenu jest pogłaczalna, silnie urozmaicona. Wokół jezior (głównie eutroficznych, ale również dystroficznych z cennymi gatunkami i zbiorowiskami roślinnymi) o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu ha, utrzymują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Swoje źródła ma tu również kilka rzek.
Nadnoteckie Łęgi PLB300003	Ostoja obejmuje odcinek doliny Noteci w dolnym jej biegu położony pomiędzy miejscowością Wieleń a ujściem Gwdy. Dolina Noteci jest jedną z najlepiej zachowanych bagiennych dolin rzecznych w zachodniej Polsce. Większa część terenu jest obecnie porośnięta krzewami (siedliska łąkowe i zaroślowe - 87%). Wcześniej dominowały tu siedliska leśne, przekształcone jednak przez rozwijające się rolnictwo. Występują tu także torfowiska niskie porożcinane rowami odwadniającymi, z dołami potorfowowymi i starorzeczami. Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej, jest miejscem o dużym znaczeniu dla ptaków wodno-błotnych. Występują tu co najmniej 23 gatunki chronionych ptaków. Szczególne znaczenie mają populacje gatunków takich jak: podróżniczek, kulik wielki (ponad 40% polskiej populacji łęgowej), bąk, bocian biały, dziwonia i zagrożony wyginięciem derkacz.
Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001	Obszar o powierzchni 32 408,6 ha, leżący na wysokości od 52 do 54 m npm. Obejmuje równoleżnikowy odcinek pradoliny o szerokości od 2 do 8 km. Od północy obszar graniczy z wysoczyzną Pojezierza Krajeńskiego. Deniwelacje pomiędzy dnem doliny a skrajem wysoczyzny dochodzą tu do 140 m. Od południa pradolina jest ograniczona piaszczystym, zalesionym Tarasem Szamocińskim sięgającym krawędzi Pojezierza Chodzieskiego. W zachodniej części pradoliny płynie Noteć. Część wschodnia jest odwadniana żeglownym Kanałem Bydgoskim, wybudowanym w końcu XVIII w., łączącym dorzecza Odry i Wisły. W obrębie obszaru znajdują się 2 ostoje ptaków o randze europejskiej: "Stawy Ostrówek i Smogulec" i "Stawy Ślesin i Występ". Występują tu co

	najmniej 18 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej.
Rezerваты	
Kuźnik (gm. Piła, Szydłowo)	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu zróżnicowanego pod względem siedliskowym wraz z otaczającą roślinnością i rzadkimi gatunkami zwierząt. Szczególnie wyróżnia się tu kompleks ekosystemów tworzący typowy krajobraz pojezierny, z jeziorami o zróżnicowanej trofii, lasami różnych typów, źródłiskami i torfowiskami.
Smolary (gm. Szydłowo)	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie naturalnej roślinności torfowiskowej mechowisk, obfitującej w rzadkie gatunki mszaków.
Torfowisko Kaczory (gm. Kaczory)	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest utrzymanie procesów ekologicznych zapewniających zachowanie dynamicznej równowagi ekosystemów torfowisk przejściowych.
Wielkopolska Dolina Rurzyca (gm. Jastrowie, Szydłowo)	Celem ochrony jest zachowanie cennych zbiorowisk roślinnych, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz unikatowych krajobrazów przyrody wraz z urozmaiconą rzeźbą terenu, tj. naturalnych lasów rosnących na stromych zboczach, czystych jezior tworzących długie ciągi rynien oraz pagórkowatego terenu z meandrującą rzeką w głębokiej dolinie.
Zielona Góra (gm. Wyrzysk)	Celem ochrony jest zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, kompleksu lasów liściastych o charakterze zbliżonym do naturalnego wraz z typową dla nich florą i fauną, unikalnym typem gleb oraz stanowiskami dóbr kultury.
Nietoperze w Starym Browarze (gm. Piła)	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie miejsca zimowania nietoperzy.
Obszary chronionego krajobrazu	
Pojezierze Wateckie i Dolina Gwdy	Bogactwo walorów krajobrazowych stanowią: urozmaiconą rzeźbą terenu z rozległymi kompleksami leśnymi, malownicze głęboko wcięte doliny licznych rzek, moreny czołowe i doliny rynnowe z licznymi jeziorami, miejsca lęgowe i ostoje rzadkich i ginących zwierząt, m.in. trzcza nurogęsi, orła bielika, orlika krzykliwego, żubra i bobra, oraz miejsca zlotów i przelotów żurawi, gęsi i kaczek. Obszar wyróżnia się znaczną ilością obiektów objętych różnymi formami ochrony. Często spotykane są pomniki przyrody, wśród których wyróżniają się buki nad jez. Wielki Bytyń, stanowiące osobliwość natury.
Dolina Noteci	Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.
Dolina Łobzonki i Bory Kujawskie	Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

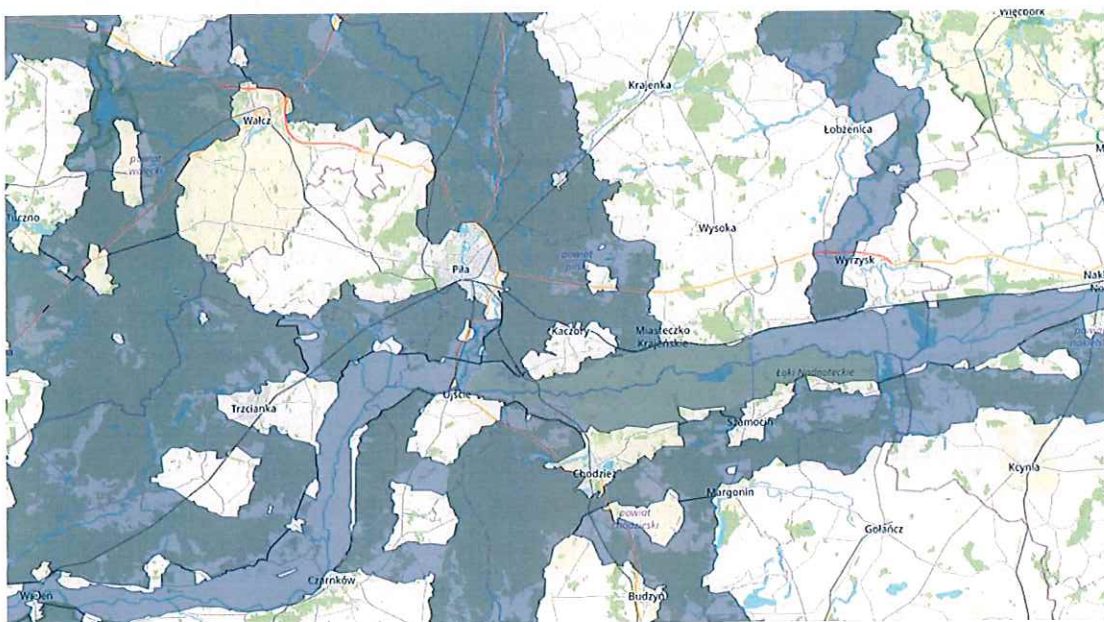
ŹRÓDŁO: [HTTP://CRFOP.GDOS.GOV.PL/](http://CRFOP.GDOS.GOV.PL/) ORAZ [HTTP://INE.EKO.ORG.PL/](http://INE.EKO.ORG.PL/)

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Korytarz ekologiczny na terenie powiatu pilskiego tworzą przede wszystkim obszary leśne oraz doliny rzeczne.

MAPA 5. KORYTARZE EKOLOGICZNE W REJONIE POWIATU PILSKIEGO

ŹRÓDŁO: [HTTPS://MAPA.KORYTARZE.PL/](https://mapa.korytarze.pl/)

5.1.10. Dziedzictwo kulturowe i ochrona krajobrazu

Dziedzictwo kulturowe oraz krajobraz powiatu pilskiego w dużym stopniu kształtowany był przez wydarzenia historyczne związane z osadnictwem. Tysiąc lat temu dolina Noteci była naturalną granicą dzielącą terytoria słowiańskich plemion – Polan i Pomorzan. Pierwsze wzmianki o początkach kolonizacji tych ziem pochodzą z XIII wieku. W tym też wieku utrwalił się w Wielkopolsce podział na dwie dzielnice książęce: poznańską i kaliską. Granica pomiędzy nimi biegła po Gwdzie.

W początkowym okresie najważniejszym grodem ziemi pilskiej było Ujście, które w XIII wieku stało się nawet stolicą księstwa. Okolice Piły do XVI wieku były mało zaludnione.

Nowy podział administracyjny zaprowadził Kazimierz Wielki (król Polski w latach 1333-1370). W miejsce kasztelani powstały województwa i powiaty. Tereny na zachód od Gwdy znalazły się w województwie poznańskim i powiatach poznańskim oraz wałeckim (powstał później). Obszar na wschód od Gwdy zaliczono do województwa kaliskiego i powiatu nakielskiego. Na dobrach królewskich powstały starostwa. Siedzibą dużego starostwa stało się Ujście (później utworzono starostwo ujsko-pilskie).

Pod koniec XVI wieku rozpoczęła się kolonizacja tego obszaru. Przybrała ona na sile w następnych stuleciach. Wzdłuż doliny Noteci powstało szereg wsi olęderskich.

W końcu 1772 r. Ziemia Pilska została zajęta przez Prusy. W okresie zaboru nastąpił poważny napływ ludności niemieckiej i stopniowa germanizacja tego obszaru. Wyzwolenie znacznej części przyniosło dopiero Powstanie Wielkopolskie, które wybuchło 27 grudnia 1918 r. Traktat wersalski z 28 czerwca 1919 r. poprowadził granicę polsko-niemiecką na Noteci i Gwdzie. Po polskiej stronie znalazły się: Ujście, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Białośliwie, Wysoka i Wyrzysk. Piła i teren dzisiejszej gminy Szydłowo - wbrew pierwotnym projektom – przyznane zostały Niemcom. Na obszarze tym zaborca utworzył Marchię Graniczną Poznań – Prusy Zachodnie ze stolicą w Pile.

Po II wojnie światowej Piła była w gruzach i wyludniona. Od połowy 1945 r. zaczęli napływać do niej i okolicznych wsi osadnicy z Polski centralnej i z Kresów Wschodnich.

Na terenie powiatu znajdują się miasta i wsie, które szczycą się bogatą historią. Na terenie powiatu znajduje się wiele zabytkowych budowli, w tym m. innymi Sanktuaria Maryjne w Górcie Klasztornej i Skrzatuszu oraz Muzeum Kultury Ludowej w Osieku nad Notecią.

Powiat pilski w całości pokrywa się z obszarem dorzecza Noteci. Wyraźnie zaznaczają się tu rozległe pola sandrowe, porozcinane dolinami rzecznyymi Gwdy i Łobzonki oraz obniżenie pradoliny Noteci. Znaczną część powierzchni obejmują lasy. Jedynym w swoim rodzaju jest krajobraz Doliny Noteci. Ze wzgórz morenowych, które ciągną się wzdłuż doliny, jak na dłoni widać jej prawie płaskie dno, poprzerywane ciekami i zbiornikami wodnymi, różnej wielkości wydrami, a przede wszystkim niekończące się łąki oraz pastwiska.

Malowniczą rzeką jest również Gwda, która przecina zachodnią część powiatu (m.in. przepływa przez środek Piły) i wpada do Noteci w Ujściu. Gwda płynie przez rozległy kompleks leśny (obszar Puszcza nad Gwdą o powierzchni 72,7 tys. ha na terenie dwóch województw: wielkopolskiego i zachodniopomorskiego), obejmujący w większości bory sosnowe, a na dnie i zboczach dolin – lasy liściaste i mieszane. Rzeźba terenu jest silnie urozmaicona, co nadaje mu walory krajobrazowe.

Stolica powiatu, miasto Piła posiada bardzo czytelny układ elementów przyrodniczych, z wyróżnieniem doliny rzeki Gwdy oraz znacznych obszarów pokrytych lasami, tworzącymi naturalne granice przestrzeni zurbanizowanej. Historyczne kształtowanie zabudowy miasta podporządkowane było istniejącym elementom układu hydrograficznego oraz formom rzeźby terenu. Wymogiem ochrony krajobrazu kulturowego jest zachowanie i ochrona struktury przyrodniczej miasta.

W wyniku działań wojennych miasto utraciło historyczne centrum, tracąc w ten sposób swój odrębny obraz kulturowy. Fragmenty pozostałej zabudowy średniejskiej nie tworzą zwartej struktury. Wyjątkiem w tym względzie jest zachowana zabudowa i kształt urbanistyczny Placu Staszica. Działania władz lokalnych po II wojnie światowej spowodowały przekształcenie istotnych elementów układu urbanistycznego Piły. Nowa, rozluźniona zabudowa centrum miasta stanowi typową formę architektury lat 60-tych i 70-tych XX w., wyrosłej z tradycji modernizmu i epoki uprzemysłowienia „Fabryk Domów”, jednak z dużą powierzchnią terenów zieleni osiedlowej. Brakuje urbanistycznego serca, które zwykle stanowi rynek starego miasta.

Powiat pilski charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazu. Potwierdza to Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego, który został przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego. Występują to różne typy krajobrazu. Na obszarze powiatu występują trzy obszary chronionego krajobrazu: Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy, Dolina Noteci, Dolina Łobzonki i Bory Kujańskie.

5.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W Prognozie oddziaływania na środowisko należy przewidzieć skutki zmian środowiska także w przypadku zaniechania realizacji Strategii.

Realizacja założeń Strategii oznacza faktycznie wykorzystanie szans na przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego, także w odniesieniu do wymiaru środowiskowego. Strategia porządkuje bowiem sposób prowadzenia działań rozwojowych i otwiera dodatkowe możliwości i ścieżki finansowania polityki rozwoju lokalnego. Pozwala przede wszystkim uporządkować logikę interwencji rozwojowych. Jest narzędziem koniecznym do tego, aby samorząd Powiatu Pilskiego mógł sięgać po fundusze zewnętrzne, co związane jest m. in. z założeniami polityki rozwoju regionalnego, zdefiniowanymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

Brak realizacji założeń Strategii rozwoju powiatu skutkować będzie przede wszystkim brakiem możliwości realizacji interwencji na rzecz wzmocnienia potencjału gospodarczego i społecznego, częściowo również środowiskowego. W kontekście oddziaływania na środowisko działania związane z komunikacyjnym wydają się być tymi, które generować będą największy wpływ na środowisko. Brak realizacji Strategii oznacza w takim przypadku brak negatywnego oddziaływania skutków prowadzonych inwestycji drogowych.

Analizując całość działań, jakie przewidziano do realizacji w Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku należy podkreślić, iż brak ich realizacji w znacznym stopniu utrudni realizację założeń ochrony środowiska. Niewątpliwie wybrane działania charakteryzować się będą znaczącym oddziaływaniem na środowisko, jednak te działania są niejako konieczne do realizacji w kontekście zrównoważonego rozwoju powiatu pilskiego. Kluczowe jest jednak takie moderowanie rozwoju gospodarczego i społecznego, aby zachować i wzmocnić potencjał ekologiczny i przyrodniczy oraz chronić środowisko na terenie powiatu.

Zakładając, że brak realizacji Strategii oznacza faktycznie zaniechanie realizacji szeregu inwestycji i projektów należy przewidzieć następujące skutki dla środowiska:

- Ograniczenie zdolności Powiatu Pilskiego do realizacji działań na rzecz ochrony przed zmianami klimatu;
- Ograniczeniem lub zaniechaniem wdrażania rozwiązań opartych na OZE;
- Ograniczeniem zdolności do kształtowania świadomości i postaw ekologicznych mieszkańców;
- Ograniczeniem zdolności do prowadzenia polityki przestrzennej, która uwzględniać będzie cele zrównoważonego rozwoju;
- Ograniczeniem zdolności do utrzymania ładu przestrzennego, dbałości o walory kulturowe, historyczne, obiekty zabytkowe;
- Ograniczeniem zdolności do inwestowania w niskoemisyjne rozwiązania komunikacyjne.

5.3 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

5.3.1 Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu

Przyjęto, że przewidywane znaczące oddziaływanie dotyczyć może obszarów szczególnie wrażliwych na zanieczyszczenie lub negatywne zmiany w środowisku. Do tych obszarów należy zaliczyć w pierwszej kolejności:

- wody powierzchniowe,
- obszary zamieszkałe,
- obszary o funkcji przyrodniczej, w tym wielkopowierzchniowe obszary chronione, obszary leśne, pomniki przyrody,
- obszary o znaczeniu dla ochrony dziedzictwa kulturowego.

Należy stwierdzić, iż stan środowiska na poszczególnych obszarach powiatu pilskiego może się różnić, a istotną determinantą stanu środowiska jest oddalenie od terenów przemysłowych (hałas, zanieczyszczenie powietrza) oraz głównych ciągów komunikacyjnych (hałas, zanieczyszczenia powietrza). W przypadku terenów zamieszkałych problemem może być ponadto niska emisja.

Jako pokazują dane GIOŚ stan wód powierzchniowych badanych JCWP był zły. Wody płynące najczęściej narażone były na zrzut niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych (w tym migracja zanieczyszczeń). Do pogorszenia stanu wód przyczyniają się spływy powierzchniowe, zwłaszcza z terenów rolniczych poddawanych nawożeniu i chemizacji.

Obszary leśne charakteryzowały się prawdopodobnie lepszym stanem środowiska w porównaniu do obszarów zurbanizowanych lub terenów przemysłowych. Związane jest to m. in. z większą odległością od źródeł zanieczyszczeń, zarówno powietrza, jak również wód powierzchniowych. Lasy rekompensują negatywne skutki oddziaływania na środowisko, m.in. zanieczyszczenia powietrza, wód (proces samooczyszczania), susz (zatrzymywanie wody). Zagrożeniem dla tych obszarów mogą być wybrane działania inwestycyjne i ich skutki, niekoniecznie realizowane na tych obszarach, ale przede wszystkim w sąsiedztwie (np. drogi, infrastruktura liniowa, rozwój funkcji przemysłowej). Jednocześnie główne zagrożenia dla obszarów leśnych związane są przede wszystkim ze zmianami klimatu, w tym między innymi suszą (obszar powiatu pilskiego należy do przestrzeni szczególnie zagrożonych suszą na terenach rolnych i leśnych). Te zjawiska są zasadniczo niezależne od działań ujętych w Strategii rozwoju powiatu.

Osobno należy rozważać kwestie spójności przestrzennej obszarów cennych przyrodniczo, m. in. poprzez korytarze ekologiczne. W tym przypadku największe zagrożenia związane są z budową nowych ciągów komunikacyjnych.

Obszary o znaczeniu dla ochrony dziedzictwa kulturowego stanowiły głównie zabytki lub obszary zabudowy. Część tych obiektów zlokalizowana była głównie w centrach miejscowości miasta, lub na jego obrzeżach (np. cmentarze). Na obszarach prawdopodobnie stan wybranych komponentów środowiskach, m. in. jakości powietrza, klimatu akustycznego, zasadniczo nie odbiegał od normy dla całego powiatu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż największy wpływ na środowisko dotyczyć będzie przestrzeni zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie terenów inwestycyjnych i przemysłowych oraz komunikacyjnych.

Należy również przewidzieć, iż rosnać może presja na środowisko związana z rozwojem funkcji mieszkaniowej.

5.3.2 Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Na terenie powiatu pilskiego występują cenne pod względem przyrodniczym obszary. **Stan środowiska na tych obszarach zasadniczo nie odbiega od stanu dla całego obszaru powiatu.** Jak już opisano w poprzednim rozdziale stan środowiska m.in. na terenie **obszarów leśnych** charakteryzował się prawdopodobnie lepszym stanem środowiska w porównaniu do obszarów zurbanizowanych lub terenów przemysłowych.

W nieco innej sytuacji mogą być chronione obiekty przyrody żywej lub nieożywionej zlokalizowane w sąsiedztwie terenów przemysłowych lub w strefie zurbanizowanej i w pobliżu dróg. Obiekty przyrody ożywionej położone na obszarach zurbanizowanych lub w sąsiedztwie ruchliwych tras komunikacyjnych mogą być narażone na zanieczyszczenia powietrza lub skutki prowadzonych inwestycji (np. odwodnienie terenu).

5.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

5.4.1 Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

W Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego można zauważyć następujące kluczowe problemy rozwoju związane z aspektem środowiskowym:

- Deficyty w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej,
- Niski udział odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów,
- Niski udział powierzchni powiatu objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju.
- Wzrost zapotrzebowania na lokalne zasoby środowiska, w tym zasoby mineralne i wodę, co związane jest z intensywnym rozwojem inwestycyjnym kraju.

Jednocześnie powiat pilski posiada atuty, które pozwalają na kompensację negatywnych oddziaływań, jak też wpływają pozytywnie na stan środowiska:

- Wysoki odsetek powierzchni powiatu objęty ochroną przyrody, wysoka lesistość, kształtujące jakość funkcji osadniczej, wpływający na wysoką bioróżnorodność obszaru,
- Opracowane i wdrażane programy i działania w zakresie w powiecie ochrony środowiska,
- Zorganizowany system gospodarki odpadami,
- Wsparcie z zakresu działań ekologicznych i środowiskowych, w szczególności dla rolnictwa, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu,
- Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, które wpłynąć będzie na obniżenie ilości wytwarzanych odpadów,
- Wsparcie i rozwój odnawialnych źródeł energii oraz dla działań na rzecz jakości powietrza atmosferycznego, których skutkiem będzie poprawa jakości powietrza na terenie powiatu,
- Transformacja energetyczna kraju, której przejawem będą m. in. inwestycje w odnawialne źródła energii.

Powyższa lista problemów i potencjałów, które związane są z wymiarem środowiskowym, wskazują, że kluczowe zagadnienia rozwoju powiatu pilskiego dotyczą kwestii wynikających ze zmian klimatycznych (m. in. susza, problemy retencji wód, występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych).

W Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego w misji zawarto odniesienie do zrównoważonego rozwoju, co podkreśla nadrzędność w stosunku do celów i działań ujętych w dokumencie. Misja brzmi:

„Wzmocnienie potencjału gospodarczego, przyrodniczego i społecznego powiatu na rzecz zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia jego mieszkańców.”

Powyższa logika przekłada się również na cele, priorytety i działania Strategii. Wymiar środowiskowy ujęty został w Strategii w priorytecie 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu. W tym priorytecie założono realizację następujących działań:

- Tworzenie parków kieszonkowych oraz małych form zagospodarowania przestrzeni.
- Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE.
- Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach.
- Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów).

Pośrednio wymiar środowiskowy związany jest także z komunikacją (zrównoważoną mobilnością), czyli ujęty jest w priorytecie 2.2. Funkcjonalny system komunikacji oraz w priorytecie 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa. W tym ostatnim priorytecie ujęto między innymi działanie pod nazwą „Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej.”

5.4.2 Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Strategia Rozwoju Powiatu Piłskiego do 2030 roku zwraca uwagę na zagadnienia problemowe związane ze środowiskiem, m. in. kwestie związane z dążeniem do ochrony przed zmianami klimatu, rozwój OZE, edukację ekologiczną, częściowo również na zachowanie ładu przestrzennego.

W Strategii przewidziano realizację działań, które przyczyniać się będą do poprawy stanu środowiska. Wynika to przede wszystkim z ujęcia działań o charakterze inwestycyjnym, które mogą bezpośrednio i częściowo pośrednio oddziaływać na środowisko.

Poziom szczegółowości działań na rzecz środowiska określony został w działaniach, które stanowią bezpośrednie rozwinięcie priorytetów.

Oznacza to, że realizacja wybranych zamierzeń rozwojowych określonych w Strategii charakteryzować się będzie oddziaływaniem na środowisko. W dalszej części opracowania przedstawiono przegląd ujętych w dokumencie działań pod kątem ich wpływu na zagadnienia środowiskowe.

5.5 Charakterystyka planowanych przedsięwzięć

5.5.1. Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć. Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Próbując dokonać analizy oddziaływania postanowień dokumentu na środowisko przeanalizowano jego zapisy w odniesieniu do Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

W pierwszym kroku podzielono planowane działania na te, które mogą powodować negatywne oddziaływania na środowisko (nawet niewielkie) oraz te, które nie wykazują oddziaływania na środowisko (główne działania o charakterze nieinwestycyjnym, edukacyjnym, szkoleniowym, promocyjnym, etc.). **Do dalszych, pogłębionych analiz wybrano te, które wykazują się wpływem na środowisko (korzystnym lub niekorzystnym) i w kolejnym kroku oceniono ich wpływ na środowisko w kontekście usytuowania/ lokalizacji działania oraz rodzaju i skali przedsięwzięć.**

TABELA 9. OCENA WPŁYWU NA ŚRODOWISKO KIERUNKÓW DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU POWIATU PILSKIEGO DO 2030 ROKU

Działanie	Lokalizacja	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
Priorytet 1.1. Nowoczesny system edukacji				
1.1. Współpraca z partnerami zagranicznymi w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie kształcenia.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.3. Podnoszenie wiedzy i kompetencji nauczycieli i kadr kształcenia zawodowego, m. in. poprzez seminaria z elementami warsztatowymi.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.4. Wsparcie praktyk dla nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego, w tym w formie płatnej, w celu podnoszenia kompetencji zawodowych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.5. Stworzenie zachęt do podjęcia pracy szkole przez praktyków z biznesu i przemysłu.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.6. Dostosowanie oferty edukacyjnej (formy prowadzenia zajęć, materiały, zajęcia dodatkowe) do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.7. Intensyfikacja współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami w zakresie kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, w szczególności w zakresie kształcenia przyszłych kadr dla gospodarki, tworzenia przyszłościowych kierunków kształcenia z uwzględnieniem zagadnień ekologicznych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.8. Tworzenie zachęt w zakresie współpracy nauczycieli oraz przedsiębiorców w kwestii możliwości odbywania przez uczniów praktyk zawodowych, a także oferty zatrudnienia po ukończeniu szkoły.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.9. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego poprzez zakup pomocy dydaktycznych oraz doposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, sal lekcyjnych w sprzęt komputerowy i audiowizualny.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.10. Systematyczne kształcenie i doskonalenie kadry pedagogicznej.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.11. Zwiększanie nakładów na kształcenie zawodowe, w tym na finansowanie kursów doskonalących dla nauczycieli kształcenia praktycznego oraz dla uczniów, podnoszących kwalifikacje na rynku pracy.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.12. Rozwój szkolnictwa poprzez wprowadzanie nowych kierunków kształcenia oraz poszerzanie oferty edukacyjnej.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.13. Pozyskiwanie środków zewnętrznych z przeznaczeniem na rozwój bazy dydaktycznej, w tym na zwiększenie jej dostępności dla uczniów o specjalnych potrzebach.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.14. Promocja kształcenia zawodowego, w tym poprzez cykliczne targi edukacyjne oraz drzwi otwarte w szkołach, organizowanie spotkań przedsiębiorców z uczniami.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2. Wysoka aktywność na rynku pracy				
1.2.1. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców poprzez udzielanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy ze środków krajowych i zagranicznych.	Tereny zurbanizowane	Nie		

Działanie	Lokalizacja	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
1.2.2. Podnoszenie kompetencji zawodowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, szczególnie bezrobotnych po 50. roku życia, długotrwale bezrobotnych o niskich kwalifikacjach.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2.3. Pozyskiwanie wsparcia finansowego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2.4. Pozyskiwanie wsparcia z Unii Europejskiej na realizację projektów dotyczących aktywizacji zawodowej.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2.5. Kompleksowa aktywizacja zawodową osób bezrobotnych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2.6. Wspieranie dłuższych staży zawodowych, w tym gwarantujących stałe zatrudnienie.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2.7. Dokształcanie kierunkowe osób bezrobotnych w najbardziej potrzebnych na lokalnym rynku pracy zawodach.	Tereny zurbanizowane	Nie		
1.2.8. Wspieranie aktywności zawodowej osób starszych, np. w formie szkoleń, kursów, wsparcia nabywania nowych umiejętności.	Tereny zurbanizowane	Nie		
Priorytet 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego				
2.1.1. Zintegrowana promocja turystyczna w ujęciu funkcjonalnym całego powiatu piłskiego, w tym regionu turystycznego „Krajny”, uwzględniająca potencjał przyrodniczy powiatu piłskiego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
2.1.2. Organizacja targów gospodarczych i turystycznych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
2.1.3. Wspieranie rozwoju turystyki senioralnej.	Tereny zurbanizowane	Nie		
2.1.4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty wspierające zintegrowany rozwój gospodarzy i turystyczny.	Tereny zurbanizowane	Nie		
2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyskiej.	Tereny pomiędzy miejscowościami Wyrzysk i Białośliwie	Tak		
2.1.6. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności platformy promocji gospodarczej biznes.powiat.pila.pl.	Tereny zurbanizowane	Nie		
2.1.7. Prowadzenie promocji gospodarczej powiatu i przedsiębiorstw za granicą, np. poprzez misje gospodarcze.	Tereny zurbanizowane	Nie		
Priorytet 2.2. Funkcjonalny system komunikacji				
2.2.1. Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu piłskiego.	Rejon Piły	Tak		
2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników.	Tereny zurbanizowane, tereny leśne i rolne	Tak		
2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych.	Tereny zurbanizowane	Tak		

Działanie	Lokalizacja	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
2.2.4. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile.	Tereny zurbanizowane	Tak		
2.2.5. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych.	Teren powiatu	Tak		
Priorytet 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa				
2.3.1. Wspieranie Policji, PSP oraz OSP w zakupach wyposażenia, sprzętu specjalistycznego, pojazdów, zapewniających bezpieczeństwo publiczne.	Teren powiatu	Tak		
2.3.2. Wspieranie i rozbudowa systemu monitoringu.	Tereny zurbanizowane	Nie		
2.3.3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym, w tym poprzez doświetlanie przejść dla pieszych.	Tereny zurbanizowane	Tak		
2.3.4. Wspieranie kształcenia w klasach maturalnych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej.	Teren powiatu	Tak		
2.3.6. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych.	Teren powiatu	Tak		
2.3.7. Prowadzenie działań informacyjnych i wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie rozwoju alternatywnych źródeł energii i przedsięwzięć zmiernających do ochrony powietrza.	Teren powiatu	Tak		
Priorytet 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej.				
3.1.1. Organizacja zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych, w tym opieki wychnieniowej (dzienna/nocna stacjonarna w miejscu zamieszkania osoby wymagającej takiego wsparcia), usług asystenckich, usług opiekuńczych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.1.2. Wsparcia opiekunów osób niesamodzielnych poprzez organizowanie szkoleń i poradnictwa.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.1.3. Organizacja Centrum Usług Społecznych z wykorzystaniem już istniejącej infrastruktury.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.1.4. Tworzenie mieszkań chronionych – wspieranych i treningowych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.1.5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora.	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.1.6. Tworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.1.7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty aktywizacji seniorów.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.1.8. Zatrudnianie asystentów osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych w odpowiedzi na rosnące potrzeby w tym zakresie.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.1.9. Intensyfikacja działań na rzecz pozyskiwania nowych rodzin zastępczych.	Tereny zurbanizowane	Nie		

Działanie	Lokalizacja	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
3.1.10. Poszerzenie asortymentu wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
Priorytet 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna				
3.2.1. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych, w tym zwiększenie dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych oraz rehabilitacyjnych, w tym dedykowanych osobom starszym, usprawnienie obsługi pacjentów SOR pilskiego szpitala.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.3.2. Zwiększenie dostępności do usług Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w tym usług logopedycznych, zajęć dodatkowych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.3. Wsparcie działalności Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.4. Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.5. Rozwój wsparcia psychologicznego dla młodzieży poprzez zatrudnienie psychologa w każdej szkole.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.6. Kompleksowa analiza sytuacji personelu pomocniczego placówek medycznych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na zakup sprzętu oraz modernizację budynków.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.8. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych.	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.2.9. Pozyskiwanie doświadczonych specjalistów, lekarzy.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.10. Poszerzenie oferty specjalistów dla dzieci i młodzieży w ramach NFZ.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.11. Profesjonalne zarządzanie szpitalami i placówkami medycznymi w oparciu o kadry menadżerskie.	Tereny zurbanizowane	Nie		
Priorytet 3.3. Aktywna wspólnota lokalna				
3.3.1. Wsparcie organizacji pozarządowych, drużyn sportowych i grup nieformalnych, w tym prowadzenie cyklicznych konsultacji z organizacjami społecznymi z terenu powiatu pilskiego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.3.2. Zwiększenie dostępności i wsparcie działalność klubów seniora.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.3.3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na tworzenie i rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.3.4. Promocja zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie edukacyjne.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.3.5. Wspieranie organizacji koncertów, inscenizacji teatralnych, organizowanych m.in. przez Młodzieżowy Dom Kultury, w tym tworzenie możliwości rozwoju talentów wśród dzieci i młodzieży.	Tereny zurbanizowane	Nie		

Działanie	Lokalizacja	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
3.3.6. Rozwój oferty konkursów, rozgrywek sportowych, turniejów dla dzieci i młodzieży.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.7. Wspieranie rozwoju sportu zawodowego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.3.8. Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia aktywności sportowej wśród osób starszych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.2.9. Zwiększenie dostępności do zajęć dodatkowych dla dzieci, w tym z niepełnosprawnościami.	Tereny zurbanizowane	Nie		
Priorytet 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne				
3.4.1. Wspieranie rozwoju kadr samorządu powiatowego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.4.2. Rozwój bazy i wyposażenia obiektów Powiatu Piłskiego.	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.4.3. Rozwój e-usług Powiatu Piłskiego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.4.4. Wprowadzenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów obejmujących maksymalnie dużą liczbę instytucji powiatowych.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.4.5. Prowadzenie dalszej modernizacji oddziałów szpitalnych pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.4.6. Prowadzenie dalszej modernizacji obiektów użyteczności publicznej pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	Tereny zurbanizowane	Nie		
3.4.7. Poprawa jakości obsługi mieszkańców w ramach usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne na terenie powiatu piłskiego.	Tereny zurbanizowane	Nie		
Priorytet 3.4. Dostępne i nowoczesne instytucje publiczne				
3.4.1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz łąk kwietnych.	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.4.2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu piłskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej.	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.4.3. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE.	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.4.4. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach.	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.4.5. Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (at.. do ładowania telefonów, laptopów).	Tereny zurbanizowane	Tak		
3.4.6. Prowadzenie edukacji i działań pilotażowych na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami opartej na zasadach 5R.	Tereny zurbanizowane	Tak		

Legenda:

	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko – przedsięwzięcie ujęte na liście mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko – pozostałe przedsięwzięcia
	Możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko

Analiza przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali wykazała, że:

- Wybrane działania charakteryzować się będą różnym rodzajem oddziaływań oraz różną skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dotyczą infrastruktury komunikacyjnej, w tym modernizacji i budowy dróg, w tym dróg rowerowych. Są to przedsięwzięcia, które ujęte są na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- W odniesieniu do inwestycji drogowych należy podkreślić, iż w okresie do 2030 roku zrealizowanych zostanie szereg prac modernizacyjnych, polegających na rozbudowie, przebudowie i modernizacji nawierzchni istniejących już dróg. Inwestycje takie charakteryzować się będą umiarkowaną skalą i nie powinny naruszać lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. Realizowane będą w ciągu istniejących korytarzy komunikacyjnych lub w obrębie wytyczonych terenów inwestycyjnych.
- Jednocześnie Powiat Pilski wspierać będzie rozwój zrównoważonego transportu i systemu komunikacji. Ważną inwestycją dla układu ponadlokalnego będzie utworzenie obwodnicy północna powiatu pilskiego. Obwodnica skróci dojazd z Łobżenicy i Wysokiej do Piły, z pominięciem ruchliwej drogi krajowej nr 10. Obwodnica przebiegać będzie na terenie gmin: Piła, Kaczory, Krajenka (powiat złotowski), Wysoka, Łobżenica, Wyrzysk. Całkowita długość to blisko 50 km. Wzdłuż obwodnicy przewidywana jest budowa ścieżek rowerowych. Inwestycja ta realizowana będzie etapami i polegać będzie na budowie nowych odcinków drogowych i przebudowy istniejących. Część inwestycji została już zrealizowana.
- Powiat Pilski wspierać będzie rozwój zintegrowanego transportu publicznego. Inwestycje w wymiar komunikacji wspierać będą atrakcyjność inwestycyjną, dostęp do rynku pracy oraz usług publicznych.
- W Strategii przewiduje się wspieranie rozwoju OZE w odniesieniu do obiektów publicznych zarządzanych przez powiat. Będą to przedsięwzięcia małej skali, pozwalające na wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej.
- W Strategii przewidziano do realizacji działania związane z poprawą jakości terenów zieleni w ujęciu lokalnym (parki kieszonkowe), co sprzyjać będzie zachowaniu bioróżnorodności.
- W Strategii przewidziano do realizacji działania o charakterze społecznym, edukacyjnym i organizacyjnym. Dotyczą onat.np. rozwoju usług cyfrowych w administracji publicznej, wsparcia rozwoju gospodarczego, poprawy jakości kształcenia ogólnego i zawodowego na obszarze powiatu pilskiego, poprawy jakości życia mieszkańców poprzez działania włączające społecznie, rozwijania współpracy. Ze względu na swój charakter nie będą one generować oddziaływań na środowisko.
- W Strategii ujęte są również działania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny jak również negatywny na środowisko. Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań związany jest głównie z procesem inwestycyjnym (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć.
- Część działań będzie mieć pośrednio pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii, modernizacje systemów grzewczych).

- Analizując ww. działania w odniesieniu do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że większość działań, które mogą wpływać na środowisko realizowane będą w przestrzeni zurbanizowanej lub pozbawionej większych walorów przyrodniczych.
- Założono przy tym utworzenie tzw. północnej obwodnicy powiatu pilskiego. Nie będzie to jednocześnie nowy ciąg komunikacyjny a jedynie zmodernizowany i przebudowany odcinek istniejących już dróg. Część inwestycji jest już realizowana. Docelowo droga ma być alternatywnym szlakiem komunikacyjnym dla powstających dróg ekspresowych, odciążą ruchliwą drogę krajową nr 10 i ma za zadanie połączyć tereny wschodniej części powiatu pilskiego z Piłą. Zakłada się zatem, iż realizowane będą sukcesywnie inwestycje drogowe na wybranych odcinkach. Docelowo powstanie szlak komunikacyjny, którym poruszać się będzie więcej pojazdów niż obecnie. Należy założyć, iż rozwinięcie nowego atrakcyjnego dla odbiorców układu komunikacyjnego może mieć wpływ na lokalne uwarunkowania przyrodnicze. Obwodnica przebiegać będzie m. in. przez tereny leśne zlokalizowane na wschód od Piły, w tym przez Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy. We wschodniej części powiatu pilskiego przebiegać będzie przez Obszar chronionego krajobrazu Dolina Łobzonki i Bory Kujańskie. W odniesieniu do obszarów Natura 2000 obwodnica przebiegać będzie przez następujące: Puszcza nad Gwdą PLB300012, Ostoja Pilska PLH300045 (w bliskim sąsiedztwie), Dolina Łobzonki PLH300040. Obwodnica przebiegać będzie w bliskim sąsiedztwie użytku ekologicznego Uroczyska Głomi.
- Nie przewiduje się dużego wpływu działań ujętych w Strategii na system obszarów przyrodniczych, które tworzą m. in. lasy, łąki oraz wody powierzchniowe. Należy bowiem założyć, iż pomimo tego, że kilka działań jest na liście mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, ich skala oraz lokalizacja nie spowodują znaczących negatywnych skutków dla systemu przyrodniczego. Niemniej jednak wybrane działania mogą wpływać na wybrane komponenty środowiska przyrodniczego, w tym bioróżnorodność. Związane są z inwestycjami, które prowadzone są obrębie występowania wybranych gatunków roślin i zwierząt, np. dotyczą termomodernizacji, zajęcia powierzchni gruntu pod inwestycje drogowe i budowlane (także na czas trwania inwestycji), generowania hałasu, przedostawania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.
- Warto również zauważyć, iż realizacja poszczególnych działań, co do których w Strategii nie określono konkretnej lokalizacji, musi przejść stosowne procedury środowiskowe. W ten sposób wyeliminuje się zagrożenia dla środowiska.

Poniżej przedstawiono szczegółową analizę oddziaływań na środowisko działań ujętych w Strategii ze względu na lokalizację, rodzaj oddziaływania oraz skalę.

TABELA 10. ANALIZA ZADAŃ MOGĄCYCH ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO W ODNIESIENIU DO USYTUOWANIA, RODZAJU I SKALI

Kierunek działania	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyskiej.	Teren pomiędzy miejscowościami Wyrzysk i Białośliwie	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją istniejącej infrastruktury kolei wąskotorowej (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Nie przewiduje się znaczących oddziaływań na środowisko, mając na uwadze skalę określoną dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
2.2.1. Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pińskiego.	Obwodnica przebiegać będzie na terenie gmin: Pila, Kaczory, Krajanka (powiat złotowski), Wysoka, Łobżenica, Wyrzysk. Całkowita długość to około 50 km.	Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją i przebudową dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruch komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływanie przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczzeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa).	Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników.	Tereny zurbanizowane, tereny leśne i rolne, łącznie Powiat Piński pod swoim zarządem ma 419 km dróg powiatowych.	Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją i przebudową dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruch komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływanie przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność).	Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o

Kierunek działania	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych.	Tereny zurbanizowane	Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa). Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją istniejących rozwiązań komunikacyjnych związanych z obsługą transportu pat.miejskiego, np. modernizacją przystanków, przejść dla pieszych (oddziaływanie przede wszystkim na powierzchnię ziemi oraz hałas). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	ktoibnt. mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile.	Pila, ul. 11 Listopada	Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruch komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływanie przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa).	Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i lokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody. ort.owych mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
2.3.1. Wspieranie Policji, PSP oraz OSP w zakupach wyposażenia, sprzętu specjalistycznego, pojazdów, zapewniających bezpieczeństwo publiczne.	Teren powiatu	Pozytywny wpływ na środowisko. Rozbudowa systemu szybkiego reagowania w stanach klęsk i katastrof oraz wspieranie działań służb ratowniczych i porządkowych podnoszących bezpieczeństwo mieszkańców powiatu pilskiego	Brak negatywnego oddziaływania.

Kierunek działania	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
		minimalizować będą zagrożenia dla środowiska, w tym również dla ludzi.	
2.3.3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym, w tym poprzez doświetlenie przejść dla pieszych.	Tereny zurbanizowane	Pozytywny wpływ na środowisko. Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	Brak negatywnego oddziaływania
2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej.	Teren powiatu	Pozytywny wpływ na środowisko.	Brak negatywnego oddziaływania.
2.3.6. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych.	Teren powiatu	Prowadzenie edukacji zwiększy akceptację i świadomość społeczeństwa dla działań na rzecz ochrony środowiska. Pozytywny wpływ na środowisko.	Brak negatywnego oddziaływania.
2.3.7. Prowadzenie działań informacyjnych i wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie rozwoju alternatywnych źródeł energii i przedsięwzięć zmierzających do ochrony powietrza.	Teren powiatu	Prowadzenie edukacji zwiększy akceptację i świadomość społeczeństwa dla działań na rzecz ochrony środowiska. Pozytywny wpływ na środowisko.	Brak negatywnego oddziaływania.
3.1.5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora.	Tereny zurbanizowane	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury społecznej (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Nie przewiduje się znaczących oddziaływań na środowisko, mając na uwadze skalę określoną dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
3.2.6. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych.	Tereny zurbanizowane	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury placówek medycznych (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
3.4.1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz łąk kwietnych.	Tereny zurbanizowane	Pozytywny wpływ na środowisko. Pośredni pozytywny wpływ na środowisko.	Brak negatywnego wpływu na środowisko.

Kierunek działania	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
3.4.2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pilskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej.	Tereny zurbanizowane	Zwiększenie bioróżnorodności poprzez stworzenie siedlisk, które zapewnią ochronę dla rodzimych gatunków owadów, ptaków i małych ssaków. Pozytywny wpływ na środowisko. Pośredni pozytywny wpływ na środowisko. Zakłada się poprawę warunków wodnych, co sprzyjać będzie zachowaniu bioróżnorodności oraz zachowaniu zasobów wodnych.	Brak negatywnego wpływu na środowisko.
3.4.3. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE.	Tereny zurbanizowane	Pozytywny wpływ na środowisko. Pośredni pozytywny wpływ na środowisko. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii pochodzącej ze źródeł kopalnych.	Brak negatywnego wpływu na środowisko.
3.4.5. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach.	Tereny zurbanizowane	Negatywny i pozytywny wpływ na środowisko. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wpłynie pozytywnie na środowisko (oddziaływanie pośrednie). Modernizacja energetyczna wpłynie będzie na oszczędność energii, a tym samym na zmniejszenie emisji do atmosfery gazów i pyłów powstających w wyniku spalania. Prowadzenie prac modernizacyjnych będzie powodować negatywne oddziaływanie na środowisko. Wiąże się to z przygotowaniem zaplecza takich prac (np. zajęcie powierzchni ziemi, właściwe zarządzanie odpadami), użytkowaniem maszyn i sprzętu, który generować będzie hałas, zanieczyszczenie powietrza i być może wód. Należy przy tym zwrócić na wpływ na gatunki zwierząt wykorzystujących obiekty budowlane jako miejsce gniazdowania (np. jerzyki, wróble).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Nie przewiduje się znaczących oddziaływań na środowisko, mając na uwadze skalę określoną dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
3.4.5. Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów).	Tereny zurbanizowane	Pozytywny wpływ na środowisko.	Brak negatywnego wpływu na środowisko.
3.4.6. Prowadzenie edukacji i działań pilotażowych na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami opartej na zasadach 5R.	Tereny zurbanizowane	Pośredni pozytywny wpływ na środowisko. Rozwój urządzeń solarnych przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii pochodzącej ze źródeł kopalnych. Pozytywny wpływ na środowisko. Pośredni pozytywny wpływ na środowisko.	Brak negatywnego wpływu na środowisko.

Kierunek działania	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
		Realizacja przyczyni się do ograniczenia ilości i masy wytwarzanych odpadów z jednostkach powiatowych.	

5.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Zrównoważony rozwój jest przedmiotem szczególnego zaangażowania Unii Europejskiej oraz zasadą leżącą u podstaw wszelkich polityk i działań Unii. Celem Unii Europejskiej jest stworzenie społeczeństwa opartego na wolności, demokracji i poszanowaniu podstawowych praw oraz wspierającego równość szans i solidarność w ramach pokoleń i pomiędzy nimi.

Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju (The World Commission on Environment and Development) zdefiniowała zrównoważony rozwój jako rozwój zaspokajający obecne potrzeby bez uszczerbku dla możliwości przyszłych pokoleń zaspokajania swych własnych potrzeb¹⁸.

Celem zrównoważonego rozwoju jest ciągła poprawa jakości życia zarówno obecnych, jak i przyszłych pokoleń, a także zapewnienie możliwości utrzymania pełnej różnorodności form życia na Ziemi.

W Strategii Powiatu Pilskiego do 2030 roku przyjęto jako nadrzędną zasadę zrównoważonego rozwoju. Misja brzmi: „Wzmocnienie potencjału gospodarczego, przyrodniczego i społecznego powiatu na rzecz zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia jego mieszkańców.”

Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r. pod nazwą „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” definiuje cele zrównoważonego rozwoju:

- Cel 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie
- Cel 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo
- Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt
- Cel 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie
- Cel 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt
- Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi
- Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie
- Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi
- Cel 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność
- Cel 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami

¹⁸ Źródło: Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju

- Cel 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
- Cel 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji
- Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom
- Cel 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony
- Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej
- Cel 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
- Cel 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.¹⁹

Kolejnym dokumentem o charakterze międzynarodowym jest **Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek**, która powstała w wyniku dyskusji na gremiach ONZ, którą prowadzono nad podstawowymi wyzwaniami współczesnego świata. Najistotniejszą częścią dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska jest część II pt. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, w której to części jest 14 rozdziałów dotyczących potrzeby badań środowiska, zapobieganiu zagrożeniom, zwalczaniu negatywnych zjawisk w środowisku, ochronie zasobów środowiska, bezpiecznym gospodarkom itd.

Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna²⁰.

Wśród ww. założeń, w kontekście Strategii, szczególne znaczenie posiadają następujące działania:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich,

¹⁹ Źródło: „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”

²⁰ Źródło: Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek

- ochrona atmosfery,
- gospodarka odpadami,
- ochrona wód,
- zachowanie bioróżnorodności,
- przeciwdziałanie suszy,
- edukacja ekologiczna.

Ma to swój wyraz w następujących priorytetach Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku:

- 2.2. Funkcjonalny system komunikacji,
- 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa.
- 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej,
- 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna,
- 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu.

Wyrazem dążenia do przeciwdziałania zmianom klimatu oraz degradacji środowiska jest tzw. Zielony Ład, czyli jedna z kluczowych polityk Unii Europejskiej. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

Zakłada się, że do 2050 r. UE stanie się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska,
- wspieranie innowacji przemysłowych,
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego,
- obniżenie emisyjności sektora energii,
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków,
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Ma to swój wyraz w następujących priorytetach Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku:

- 1.1. Nowoczesny system edukacji,
- 2.1. Rozpoznawalne produkty, usługi, przedsiębiorcy i oferta czasu wolnego,
- 2.2. Funkcjonalny system komunikacji,
- 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa.
- 3.1. Dostosowany do wyzwań system pomocy społecznej,
- 3.2. Wysokiej jakości opieka zdrowotna,
- 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu.

UE zapewni wsparcie finansowe i pomoc techniczną dla ludzi, przedsiębiorstw i regionów najbardziej odczuwających skutki przejścia na gospodarkę ekologiczną. Służyć temu będzie mechanizm

sprawiedliwej transformacji, w ramach którego najbardziej dotknięte regiony mają otrzymać 100 mld euro w latach 2021–2027.²¹

Nadrzędnym prawem w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 r. **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5) ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).²²

16 lipca 2019 roku Rada Ministrów przyjęła "Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" – PEP2030. PEP2030 staje się najważniejszym dokumentem strategicznym w tym obszarze.

PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje "Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)".

PEP2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

Cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost z SOR.

Cele szczegółowe PEP 2030 stanowią odpowiedź na zdiagnozowane najważniejsze trendy w obszarze środowiska.

TABELA 11. CELE PEP 2030

Lp.	Trendy	Cele
1.	Przybierający na znaczeniu negatywny wpływ środowiska na zdrowie ludzi	Cel szczegółowy I. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
2.	Zwiększająca się konkurencja o zasoby	Cel szczegółowy II. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.
3.	Rosnąca presja na ekosystemy	Cel szczegółowy III. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
4.	Nasilające się skutki zmian klimatu	Cele horyzontalne: Środowisko i edukacja.

²¹ Za: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl, dostęp 04.05.2020

²² Źródło: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

5.	Wyczerpywanie dotychczasowych finansowania środowiska	się źródeł ochrony	Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

W PEP 2030 określono następujące kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
- Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ma to swój wyraz w następujących priorytetach Strategii Rozwoju Powiatu Piłskiego do 2030 roku:

- 2.2. Funkcjonalny system komunikacji,
- 2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa.
- 3.5. Przygotowane na wyzwania środowiskowe instytucje powiatu.

Mając na uwadze ww. cele nadrzędne, trendy związane ze środowiskiem oraz specyfikę przestrzeni powiatu piłskiego za najważniejsze wyzwania w zakresie środowiskowym należy uznać kwestie związane z ochroną i aktywną adaptacją do zmian klimatycznych, ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem walorów przyrodniczych oraz wspieraniem zrównoważonej mobilności i komunikacji. Warto zwrócić na poruszane w Strategii zagadnienia dot. zachowania ochrony klimatu (rozwój OZE), ochrony powietrza (m. in. rozwój zrównoważonej mobilności) oraz zachowania i wzmocnienia bioróżnorodności. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż Strategia Rozwoju Powiatu Piłskiego nie jest dokumentem ukierunkowanym tylko i wyłącznie na wymiar środowiskowy. Kompetencje instytucji powiatowych związane są przede wszystkim z edukacją i pomocą społeczną. Tym samym Strategia zwraca uwagę na kwestie społeczne, które są równie istotne w zrównoważonym rozwoju.

5.7 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W tej części opracowania dokonano oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Wyniki analiz ujęto w poniżej. Analizie poddano charakter oddziaływań, do których przypisano czynności powodujące oddziaływania na środowisko. Do poszczególnych sfer oddziaływania przypisano poszczególne kierunki działań. Przeanalizowano ponadto prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań. Oceniono prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych oraz prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

5.7.1 Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko w odniesieniu do poszczególnych zadań

- Charakter oddziaływania - bezpośrednie, pośrednie oddziaływanie na środowisko (w tym oddziaływanie pozytywne, negatywne),
- Prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność,
- Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T),
- Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

TABELA 12. OPIS ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, pośrednie (zajęcie powierzchni ziemi)	Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego. Powstanie wielkopowierzchniowych obiektów powoduje trwałe zajęcie powierzchni ziemi. Do tych obiektów należy zaliczyć także parkingi i drogi dojazdowe, jak też inne przedsięwzięcia, które trwałe zajmują powierzchnię ziemi, np. budowy i waty ziemne. W.w. działania mogą spowodować pośrednie oddziaływania mechaniczne na powierzchnię ziemi, w tym jej przemieszczanie,	Negatywne oddziaływanie: 2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyckiej. 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu piłskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 3.1.5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora. 3.2.6. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych.	A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe, zabudowa mieszkaniowa) C: lokalizacja inwestycji D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: umiarkowane T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (zagęszczenie powierzchni ziemi, degradacja wierzchniej warstwy gleby, zajęcie wybranych ekosystemów, w tym związanych ze środowiskiem glebowym)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
2.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływanie pozytywne	zagęszczenia i ostatecznie zajęcie przez powstałą infrastrukturę. Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego. W ten sposób generuje się również negatywne oddziaływanie na środowisko wodne, poprzez spływ powierzchniowy wód opadowych z terenu prowadzonej inwestycji, naruszenie układu wodnego środowiska głębowego, dostawanie się do wód powierzchniowych i gruntowych szkodliwych substancji, np. ropopochodnych, farb, lakierów, etc. Ww. działania mogą powodować dostarczenie zanieczyszczeń, w pierwszej kolejności do wód powierzchniowych, a następnie w wyniku przenika do głębszych warstw ziemi – wód podziemnych. Dotyczy to m. in. materiałów eksploatacyjnych maszyn i urządzeń, środków z placu budowy, jak też spływu	Negatywne oddziaływanie: 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pińskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. Pozytywne oddziaływanie: 2.3.1. Wspieranie Policji, PSP oraz OSP w zakupach wyposażenia, sprzętu specjalistycznego, pojazdów, zapewniających bezpieczeństwo publiczne. 2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 2.3.6. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych. 3.4.1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz łąk kwietnych. 3.4.2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pińskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej.	A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji C: lokalizacja inwestycji i jego bliższa oraz dalsze otoczenie (spływ do wód i dalsza migracja zanieczyszczeń) D: jednorazowa E: częściowa	S: umiarkowane T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (zanieczyszczenie wód i migracja zanieczyszczeń)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynniki spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Pily	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
3.	Oddziaływanie na powietrze	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednio, pośrednio (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływanie pozytywne	powierzchniowego z terenu budowy. • Pozytywne oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne związane będzie z działaniami z zakresu edukacji ekologicznej oraz poprzez bezpośrednie działania infrastrukturalne chroniące i oszczędzające zasoby wodne. • Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu. • Funkcjonowanie infrastruktury drogowej (ruch pojazdów). • Oddziaływanie na powietrze dotyczą przede wszystkim emisji spalin z urządzeń i maszyn wykorzystywanych w inwestycjach, jak również pyłów, np. z terenu budowy. Za emisję zanieczyszczeń może odpowiadać rozwój funkcji przemysłowej oraz komunikacja, w szczególności oparta o indywidualne rozwiązania oraz zwiększony ruch pojazdów wysokotonażowych. • Oddziaływanie pozytywne związane będą z rozwojem systemów komunikacji, poprawą standardów mieszkaniowych, budowaniem świadomości	Negatywne oddziaływanie: 2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyckiej. 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 3.1.5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora. 3.2.6. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych. Pozytywne oddziaływanie: 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych.	A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe) C: lokalizacja inwestycji D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: umiarkowane T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (zanieczyszczenie powietrza przez spaliny i pyły)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo wystąpienia, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo wystąpienia w oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
4.	Hałas	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływanie pozytywne	ekologicznej, jak też rozwojem niskoemisyjnej gospodarki.	połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiejstowych. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 2.3.7. Prowadzenie działań informacyjnych i wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie rozwoju alternatywnych źródeł energii i przedsięwzięć zmierzających do ochrony powietrza. 3.4.3. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE. 3.4.4. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. 3.4.5. Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów).	A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe) C: lokalizacja inwestycji, przebieg trasy komunikacyjnej D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: umiarkowane T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (hałas generowany przez maszyny i urządzenia)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
			tym odciążeniem ruchu w strefach mieszkaniowych.	źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. Pozytywne oddziaływanie: 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pińskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiejstowych.			
5.	Oddziaływanie na bioróżnorodność, w tym podlegające ochronie gatunki roślin, grzybów i zwierząt	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływanie pozytywne	Wszelkie prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, np. inwestycje drogowe, budowa obiektów mieszkalnych, usługowych, parkingów, etc., które powodują zajęcie powierzchni ziemi (fizyczna likwidacja wybranych ekosystemów) oraz oddziałują na otoczenie, Oddziaływanie pozytywne związane jest z rozwojem świadomości ekologicznej oraz poprawą stanu ekologicznego (parki kieszonkowe).	Negatywne oddziaływanie: 2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyckiej. 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pińskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiejstowych. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 3.4.3. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. Pozytywne oddziaływanie: 2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 3.4.1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków	A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe, ciągi komunikacyjne) C: lokalizacja inwestycji, przebieg trasy komunikacyjnej D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: Umiarkowane T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (fizyczna degradacja wybranych środowisk)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
6.	Przestrzeń i walory krajobrazowe	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednio (proces inwestycyjny), pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływanie pozytywne	Planowane inwestycje mogą mieć wpływ na jakość przestrzeni oraz walory krajobrazowe. Potencjalny wpływ związany mógłby być z nowymi obiektami budowlanymi oraz procesem ich tworzenia (np. place budowy). Oddziaływanie pozytywne na przestrzeń i walory krajobrazowe związana będzie przede wszystkim ze świadomością mieszkańców.	kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz tak kwiatnych. 3.4.2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pilskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej. Negatywne oddziaływanie: 2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyckiej. 2.2.1. Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. Pozytywne oddziaływanie: 2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 3.4.1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz tak kwiatnych. 3.4.2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pilskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej.	A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego, np. utworzenie placu budowy) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe, obiekty mieszkalne) C: lokalizacja inwestycji, D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: Małe T: brak	Brak
7.	Obszary chronione	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednio (proces inwestycyjny) oraz oddziaływanie pozytywne	Przewidziane do realizacji działania mogą powodować negatywne oddziaływanie na obszary chronione. Zaliczyć do nich należy wielkopowierzchniowe inwestycje drogowe związane z budową, przebudową i modernizacją dróg powiatowych. Oddziaływanie pozytywne generowane będą poprzez	Negatywne oddziaływanie: 2.2.1. Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. Pozytywne oddziaływanie: 2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej.	A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (ciągi komunikacyjne) C: lokalizacja inwestycji, przebieg trasy komunikacyjnej D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: Umiarkowane T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (fizyczna degradacja wybranych środowisk), jak też w postaci bariery ekologicznej dla powstałej inwestycji drogowej

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
8.	W zakresie utrzymania dobrej jakości gleb, zagospodarowani a odpadów	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, pośrednie, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływania pozytywne	wzrost świadomości ekologicznej. Realizacja prac inwestycyjnych może powodować zwiększone powstawanie odpadów oraz degradację mechaniczną i chemiczną zasobów glebowych. Oddziaływanie pozytywne na aspekty związane z gospodarką odpadami związane będzie ze świadomością mieszkańców oraz dążeniem do rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym.	Negatywne oddziaływanie: 2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyckiej. 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu piłskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Piłe. 3.1.5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora. 3.2.6. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych. 3.4.3. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. Pozytywne oddziaływanie: 2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 3.4.6. Prowadzenie edukacji i działań pilotażowych na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami opartej na zasadach 5R.	A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego, np. utworzenie placu budowy) lub czasu ulokowania obiektu (np. obiekty przemysłowe) C: lokalizacja inwestycji oraz miejsce składowania odpadów D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: Małe T: brak	Małe: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych oraz w momencie gospodarowania odpadami
9.	Promieniowanie elektromagnetyczne	Negatywne, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przesyłu energii elektrycznej)	Przewidziane do realizacji działania mogą generować powstawanie pól elektromagnetycznych, co związane jest przede wszystkim z podłączeniem do zasilania energetycznego tworzonych obiektów	3.4.4. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach.	A: umiarkowane B: długotrwałe, ograniczone do czasu ulokowania obiektu OZE C: lokalny, lokalizacja sieci przesyłowych D: stała E: częściowa	S: Małe T: brak	Małe: mając na uwadze prognozowaną skalę i lokalizację w odniesieniu do obszarów zurbanizowanych

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
10.	Klimat	Negatywne, stałe, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych) oraz oddziaływania pozytywne	infrastruktury produkującej energię elektryczną na bazie OZE. Nie przewiduje się zauważalnego wpływu na zmiany klimatu. Realizowane inwestycje mogą przyczynić się do emisji CO₂, jednak skala tej emisji nie powinna być istotna. Oddziaływanie pozytywne związane będzie ze wspomnianym dążeniem do rozwoju niskoemisyjnych rozwiązań w sferze publicznej, a także komunikacji niskoemisyjnej. Nie bez znaczenia będą działania związane z poprawą retencyjności oraz budową świadomości ekologicznej.	Negatywne oddziaływanie: 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. Pozytywne oddziaływanie: 2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego. 2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników. 2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych. 2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile. 2.3.1. Wspieranie Policji, PSP oraz OSP w zakupach wyposażenia, sprzętu specjalistycznego, pojazdów, zapewniających bezpieczeństwo publiczne. 2.3.5. Prowadzenie na szeroką skalę edukacji ekologicznej. 2.3.6. Prowadzenie edukacji i wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania skutkom suszy, zwiększania retencyjności, oszczędzania zasobów wodnych. 2.3.7. Prowadzenie działań informacyjnych i wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie rozwoju alternatywnych źródeł energii i przedsięwzięć zmierzających do ochrony powietrza. 3.4.1. Prowadzenie działań w kierunku zachowania bioróżnorodności, w tym tworzenie parków kieszonkowych, małych form zagospodarowania przestrzeni, ekoskwerów oraz tąk kwietnych.	A: umiarkowane B: ograniczone czasu ulokowania obiektu (obiekty przemysłowe) C: bez ograniczeń (wpływ na bilans światowy i krajowy emisji CO₂) D: stała E: częściowa	S: Małe T: brak	Małe: mając na uwadze prognozowaną skalę

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii rozwoju miasta Piły	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
				3.4.2. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury na obszarze powiatu pińskiego, w tym systemów zagospodarowania wody deszczowej. 3.4.3. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej o lampy zasilane z OZE. 3.4.4. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach. 3.4.5. Rozwój urządzeń solarnych w szkołach (np. do ładowania telefonów, laptopów). 3.4.6. Prowadzenie edukacji i działań pilotażowych na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami opartej na zasadach 5R.	-		
11.	Zasoby naturalne	Pozytywne, pośrednie i pośrednie	Przewidziane do realizacji działania nie będą wpływać negatywnie na zasoby naturalne.	-	-	-	-
12.	Zabytki	Pozytywne, pośrednie i pośrednie	Przewidziane do realizacji działania nie będą wpływać negatywnie na stan zabytków.	-	-	-	-
13.	Dobra materialne	Brak oddziaływania	Przewidziane do realizacji działania nie będą wpływać negatywnie na stan dóbr materialnych.	-	-	-	-

5.7.2 Podsumowanie oddziaływania na środowisko

Prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność

Należy stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć ujętych w Strategii, z dużym lub umiarkowanym prawdopodobieństwem spowoduje oddziaływania na środowisko (zarówno pozytywne jak też negatywne). Bilans tych oddziaływań jest przechylony na korzyść oddziaływań pozytywnych.

Dużego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać przede wszystkim w odniesieniu do powietrza atmosferycznego, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych oraz hałasu. Umiarkowanego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać w odniesieniu do oddziaływania na bioróżnorodność, w tym podlegających ochronie gatunki roślin, grzybów i zwierząt, utrzymania dobrej jakości gleb, zagospodarowania odpadów, przestrzeni i walorów krajobrazowych oraz klimatu. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań wynika z faktu, że powiązane jest ono w dużym stopniu z procesami inwestycyjnymi, w tym dot. inwestycji liniowych (drogi powiatowe). W przypadku realizacji inwestycji niemal pewne jest, że wystąpią chwilowe negatywne oddziaływania na środowisko, niepewna jest natomiast skala tych oddziaływań. Mniej pewne jest natomiast prawdopodobieństwo oddziaływań pośrednich, wywołanych przez powstałe w wyniku realizacji inwestycji zmiany (zwiększona przepustowość dróg i szlaków komunikacyjnych, zwiększony ruch turystyczny, etc.).

Jako małe prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko należy przewidzieć w stosunku do obszarów chronionych. Wynika to z faktu, że na tych obszarach nie będą realizowane bezpośrednio duże inwestycje mogące istotnie wpływać na środowisko, poza inwestycjami związanymi z przebudową i modernizacją istniejącego układu drogowego (drogi powiatowe).

Większość oddziaływań na środowisko, które prognozuje się w związku z realizacją Strategii, będzie miało charakter czasowy, ograniczony do trwania inwestycji. Z reguły procesy inwestycyjne trwają do 2-3 lat. Po zakończeniu inwestycji oddziaływania znikną, czyli takie oddziaływanie będzie miało charakter jednorazowy. Realizacja kilku działań przyczyni się jednak do „trwałych” zmian w przestrzeni i funkcjonalności obszaru. Należy tutaj wymienić inwestycje, które mogą wpłynąć na wzrost natężenia ruchu na wybranych szlakach komunikacyjnych. Związane to może być nie tylko z samą inwestycją komunikacyjną, ale także rozwojem aktywności gospodarczej w wybranym miejscu (np. dojazdy do pracy). W tym przypadku należy mówić o stałym, powtarzalnym oddziaływaniu na środowisko.

Zasięg oddziaływań na środowisko będzie miał w większości lokalny charakter. Związany będzie z realizowanymi inwestycjami. Prowadzone prace budowlane powodować będą chwilowe lub stałe zajęcie powierzchni ziemi, w tym degradację środowiska glebowego. Skutki prowadzonych prac mogą być odczuwane w najbliższym sąsiedztwie poprzez emisję pyłów i zanieczyszczeń gazowych oraz hałas. Do środowiska wodnego dostawać się mogą zanieczyszczenia wskutek spływu powierzchniowego. W ten sposób zanieczyszczenia mogą migrować także na inne obszary. Powstałe uciążliwe dla środowiska obiekty generować będą również negatywne oddziaływania głównie w najbliższym sąsiedztwie. Mogą dodatkowo wpływać na bilans CO², choć zasadniczo niedużej skali. Większość

negatywnych oddziaływań ze względu na koncentrację działań w przestrzeniach zurbanizowanych, dotyczyć będzie miast i miejscowości wiejskich oraz ciągów komunikacyjnych.

Większość skutków negatywnych oddziaływań charakteryzować się będzie pełną lub częściową odwracalnością. Po zakończeniu inwestycji oddziaływania znikną, więc zniknie większość negatywnych skutków. Związane to będzie także z procesami samooczyszczania, w tym powietrza atmosferycznego, środowiska glebowego i wodnego. W przypadku trwałej zmiany sposobu zagospodarowania lub funkcjonowania terenu, np. w przypadku stref gospodarczych, zabudowy komunikacyjnej, dojdzie do nieodwracalnych w dłuższej perspektywie czasu zmian w środowisku. Dotyczyć to będzie przede wszystkim przedsięwzięć, które powodować będą zajęcie powierzchni ziemi.

Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Ryzyko skumulowanych oddziaływań na środowisko związane może być z prowadzonymi procesami inwestycyjnymi. Potencjalnie największe ryzyko oddziaływań skumulowanych należy postrzegać w realizacji osobnych przedsięwzięć infrastrukturalnych/inwestycyjnych w tym samym czasie i/lub miejscu, co może spowodować przekroczenie norm środowiskowych, w tym czasie i miejscu. Przykładem takich przedsięwzięć może być prowadzenie prac inwestycyjnych.

Ze względu na prognozowany lokalny charakter oddziaływań, koncentrację działań w przestrzeni zurbanizowanej nie przewiduje oddziaływań transgranicznych na środowisko, także ze względu na znaczne oddalenie od granic kraju.

Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

W Strategii zdiagnozowano prawdopodobieństwa występowania ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska, określonych minimum jako umiarkowane w odniesieniu do oddziaływania na powierzchnię ziemi, na wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, bioróżnorodność oraz w przypadku hałasu. Oddziaływania te związane są z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycji wielkopowierzchniowych, wymagających użycia ciężkich maszyn i sprzętu, np. w przypadku inwestycji drogowych, budowy obiektów mieszkalnych, tworzenia terenów inwestycyjnych. Prace takie stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi, w szczególności biorąc pod uwagę kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy. Inwestycje wymagają użycia ciężkiego sprzętu, które generuje hałas, emitują spaliny i pyły. Prace budowlane wywierają szczególnie negatywny wpływ na środowisko glebowe, docelowo także środowisko wodne.

5.8 Analiza oddziaływania na środowisko realizacji strategii

5.8.1 Czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko

Aby dokonać ostatecznej odpowiedzi na pytanie: „czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?“, dokonano analizy zapisów zadań, w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

W przypadku następujących zadań możliwe jest wystąpienie okoliczności zakwalifikowania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:

W Strategii zdiagnozowano działania, które można w pewnych okolicznościach zakwalifikować do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Te okoliczności to przede wszystkim ostateczna lokalizacja, w szczególności w odniesieniu do obszarów chronionych, terenów zurbanizowanych, objęcie planami zagospodarowania przestrzennego oraz powierzchnia lub skala inwestycji. Do tych przedsięwzięć zaliczyć można następujące działania:

2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego.

2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników.

2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile.

Analizując ww. działania w odniesieniu do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że tylko część z nich może być realizowana na obszarach chronionych lub w ich sąsiedztwie. Dotyczy to przede wszystkim działań związanych z przebudową i modernizacją dróg powiatowych.

W Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku przewidziano do realizacji zadania, które mogą generować negatywne oddziaływania na obszary chronione, co zasadniczo związane jest inwestycjami przebudowy i modernizacji dróg powiatowych.

Założono przy tym utworzenie tzw. północnej obwodnicy powiatu pilskiego. Nie będzie to jednocześnie nowy ciąg komunikacyjny a jedynie zmodernizowany i przebudowy odcinek istniejących już dróg. Część inwestycji jest już realizowana. Docelowo droga ma być alternatywnym szlakiem komunikacyjnym dla powstających dróg ekspresowych, odciążą ruchliwą drogę krajową nr 10 i ma za zadanie połączyć tereny wschodniej części powiatu pilskiego z Piłą.

Zakłada się zatem, iż realizowane będą sukcesywnie inwestycje drogowe na wybranych odcinkach. Docelowo powstanie szlak komunikacyjny, którym poruszać się będzie więcej pojazdów niż obecnie.

Należy założyć, iż rozwinięcie nowego atrakcyjnego dla odbiorców układu komunikacyjnego wpłynie na lokalne uwarunkowania przyrodnicze. Obwodnica przebiegać będzie m. in. przez tereny leśne

zlokalizowane na wschód od Piły, w tym przez Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy. We wschodniej części powiatu pilskiego przebiegać będzie przez Obszar chronionego krajobrazu Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie. W odniesieniu do obszarów Natura 2000 obwodnica przebiegać będzie przez następujące: Puszcza nad Gwdą PLB300012, Ostoja Pilska PLH300045 (w bliskim sąsiedztwie), Dolina Łobżonki PLH300040. Obwodnica przebiega w bliskim sąsiedztwie użytku ekologicznego Uroczyńska Głomi.

- Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy charakteryzuje się bogactwem walorów krajobrazowych, które stanowią: urozmaiconą rzeźbę terenu z rozległymi kompleksami leśnymi, malowniczo głęboko wcięte doliny licznych rzek, moreny czołowe i doliny rynnowe z licznymi jeziorami, miejsca lęgowe i ostoje rzadkich i ginących zwierząt, m.in. trzcina nurogęsi, orla bielika, orlika krzykliwego, żubra i bobra, oraz miejsca złotów i przelotów żurawi, gęsi i kaczek. Obszar wyróżnia się znaczną ilością obiektów objętych różnymi formami ochrony.
- Obszar chronionego krajobrazu Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.
- Obszar Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012 to rozległy kompleks leśny (bory sosnowe, a na dnie i zboczach dolin - lasy liściaste i mieszane). Rzeźba terenu jest pogłaczalna, silnie urozmaiconą. Wokół jezior (głównie eutroficznych, ale również dystroficznych z cennymi gatunkami i zbiorowiskami roślinnymi) o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu ha, utrzymują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Swoje źródła ma tu również kilka rzek.
- Obszar Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045 charakteryzuje występowanie cennych siedlisk hydrogenicznych i leśnych, niedostatecznie reprezentowanych w pozostałej części regionu Wielkopolski. Obszar stanowi jeden z bogatszych obszarów Zachodniej Polski pod względem liczby typów siedlisk Natura 2000. Licznie występują tu rzadkie i zagrożone w skali regionu i kraju gatunki, w tym wiele podlegających ochronie prawnej.
- Obszar Natura 2000 Dolina Łobżonki PLH300040 obejmuje dolinę Łobżonki od jej źródeł do Wyrzyska oraz jej lewy dopływ - Lubczę. Na znacznej długości Łobżonka płynie wartko w dolinie o stromych zboczach, co nadaje jej miejscami cechy potoków górskich. W dnie doliny występują często torfowiska niskie i łągi, a w górę stoków – grądy i buczyny. Na stokach o ekspozycji południowej występują murawy sucholubne. Obszar obejmuje kilkanaście przepływowych, żyznych jezior.
- Użytek ekologiczny Uroczyńska Głomi położony na terenie gminy Krajenka (powiat złotowski). Ma duże znaczenie dla różnorodności biologicznej na terenie obszaru Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, w szczególności ze względu na występujące tam chronione gatunki ptaków, płazów.

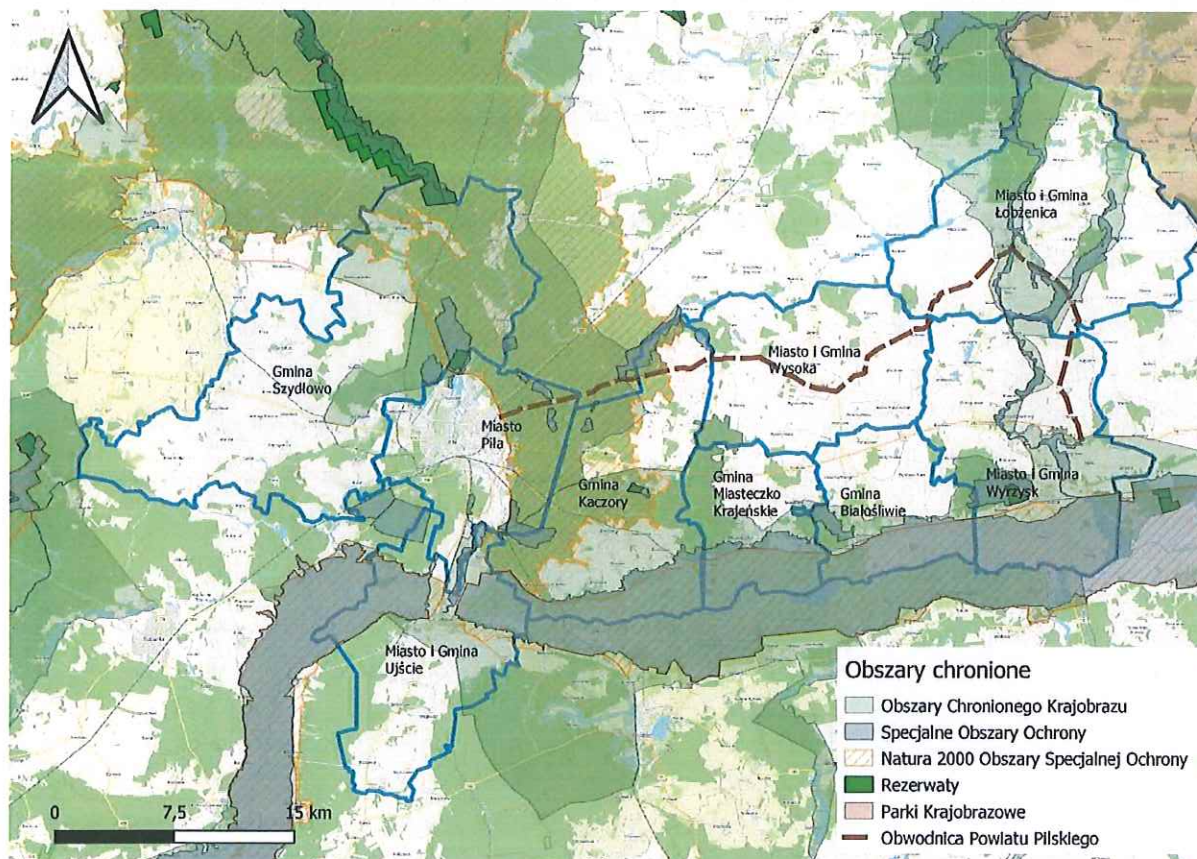
Realizacja inwestycji drogowych związanych z przebudową i modernizacją dróg oraz późniejsze funkcjonowanie dróg o zwiększonym ruchu negatywnie wpływa na zwierzęta. Głównym czynnikiem negatywnego oddziaływania dróg na zwierzęta jest hałas generowany przez poruszające się samochody. Hałas jest tym większy, im większe natężenie ruchu pojazdów i im szybciej się one poruszają. Oddziaływania takie dotyczyć będą zarówno środowiska przyrodniczego (m. in. leśnego), jak też ludzi. Obwodnica nie będzie znaczącą barierą ekologiczną, utrudniającą migrację zwierząt. Niemniej jednak droga ta może być zagrożeniem dla zwierząt, w tym ssaków, płazów i gadów.

W ślad za rozwojem sieci drogowej postępuje skokowy wzrost obecności ludzi na terenach przylegających do drogi. Tereny położone w pobliżu dróg są częściej odwiedzane przez ludzi poruszających się pieszo niż tereny odległe od dróg. Będzie to wpływać na płoszenie zwierząt.

Drogi są ogromnym źródłem zanieczyszczeń dla zbiorników wodnych i cieków położonych w ich pobliżu. Wszystkie płynne i stałe zanieczyszczenia chemiczne, generowane przez przejeżdżające pojazdy (np. smary, oleje, paliwo, płyny hamulcowe, ścierające się drobiny opon, okładzin hamulcowych itd.) są splukiwane z powierzchni drogi do otoczenia. Warto tu zwrócić uwagę, że w odległości do 2 km od przebiegu drogi znajdują się zbiorniki wodne: jezioro Płotki i jezioro Jeleniowe w okolicy Piły oraz rzeki Łobżonka, Lubsza, jeziora Trzebońskie Duże, Luchowskie, Liskowskie w rejonie miejscowości Łobżenica.

Drogi są również bardzo silnym motorem, często nieodwracalnych przekształceń krajobrazu w skali wykraczającej daleko poza pas drogowy. Podstawowym negatywnym skutkiem budowy nowych dróg jest bardzo szybko postępująca zabudowa terenów przylegających do dróg. W tym przypadku trudno ocenić w jakiej skali i w jakim zakresie wpłynie to na zainwestowanie terenów mieszkaniowych. Zakłada się jednak, iż budowa drogi wpłynie na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej istniejących terenów aktywności gospodarczej oraz terenów mieszkaniowych na terenie powiatu pilskiego.

MAPA 6. LOKALIZACJA INWESTYCJI OBWODNICY POWIATU PILSKIEGO NA TLE FORM OCHRONY PRZYRODY

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

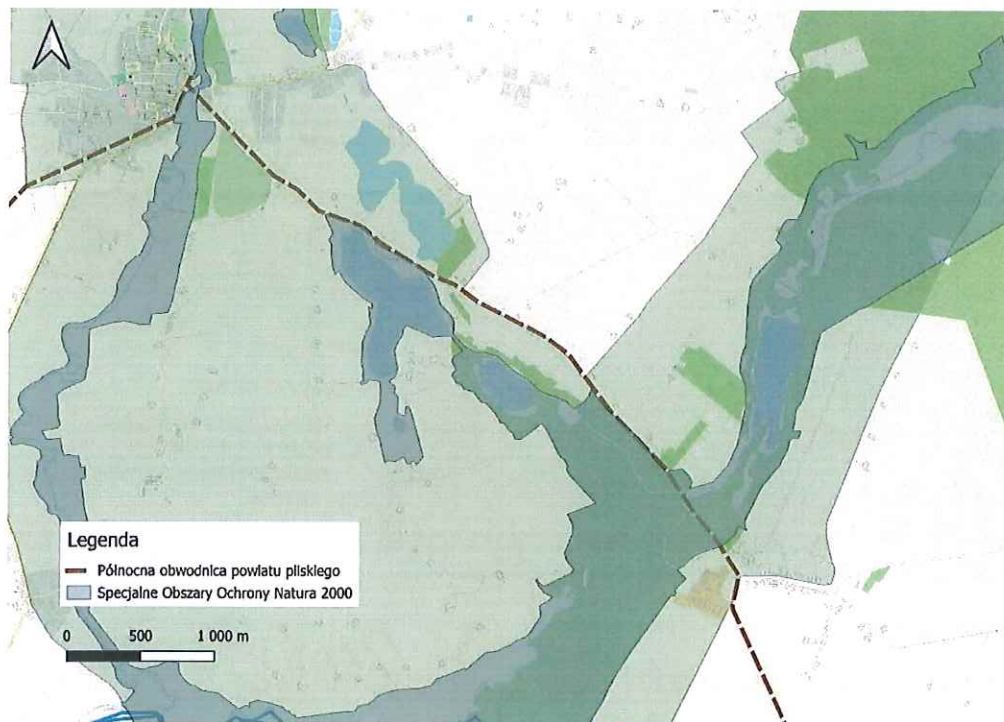
Analizując ww. działania w odniesieniu do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że tylko niewielka część z nich może być realizowana na obszarach chronionych lub w ich sąsiedztwie. Dotyczy to przede wszystkim działań związanych z modernizacją dróg. Uwzględniając charakter tych działań należy

założyć, iż nie spowoduje to znacznego wpływu na obszary Natura 2000 oraz obszary chronionego krajobrazu. Dotyczy bowiem inwestycji realizowanych w obszarze istniejącego pasa drogowego. Nie można przy tym wykluczyć powstania negatywnych oddziaływań. Inwestycja ta nie będzie realizowana również w sąsiedztwie rezerwatów przyrody.

Analizując lokalizację przebiegu planowej obwodnicy warto zwrócić uwagę przy tym na miejsca szczególnie wrażliwe ze względu na ochronę przyrody.

Planowana obwodnica północna powiatu pilskiego przebiegać będzie w sąsiedztwie obszaru występowania wydry oraz czerwończyka nieparka, a także jezior Trzebońskiego i Trzebońskiego Dużego, które stanowią siedlisko przyrodnicze 3150. Przedmiotowe siedlisko przyrodnicze oraz gatunki stanowią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Łobżonki PLH300040. W kontekście ekologii ww. gatunków zwierząt, realizacja inwestycji może powodować negatywny wpływ. Należy przy tym założyć, iż wpływ w okresie trwania inwestycji na tym odcinku drogowym ograniczy się do względnie niedługiego okresu jej prowadzenia. Może to być okres do kilku miesięcy prowadzenia prac modernizacyjnych istniejącego odcinka drogi. Kolejnym aspektem oddziaływania jest funkcjonowanie zmodernizowanego odcinka drogi. Prognozując ruch drogowy na tym odcinku należy zauważyć, iż odcinek ten służy głównie do przemieszczeń lokalnych. Tym samym nie prognozuje się zwiększenia ruchu pojazdów w tym miejscu. Poprawi się przy tym komfort i bezpieczeństwo przejazdu. Nie można przy tym jednak wykluczyć tego, iż ruch pojazdów może negatywnie wpływać na gatunki zwierząt, m.in. poprzez płoszenie (hałas), czy też potrącenia lub zderzenia z pojazdem. Realizacja inwestycji w tym miejscu nie wpłynie negatywnie na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Łobżonki PLH300040, a także na jego integralność i spójność sieci Natura 2000, gdyż nie zakłada się zasadniczych zmian funkcjonalności odcinka drogowego przebiegającego przez ten obszar.

MAPA 7. LOKALIZACJA INWESTYCJI OBWODNICY POWIATU PILSKIEGO W SĄSIEDZTWIE JEZIOR TRZEBOŃSKIEGO I TRZEBOŃSKIEGO DUŻEGO

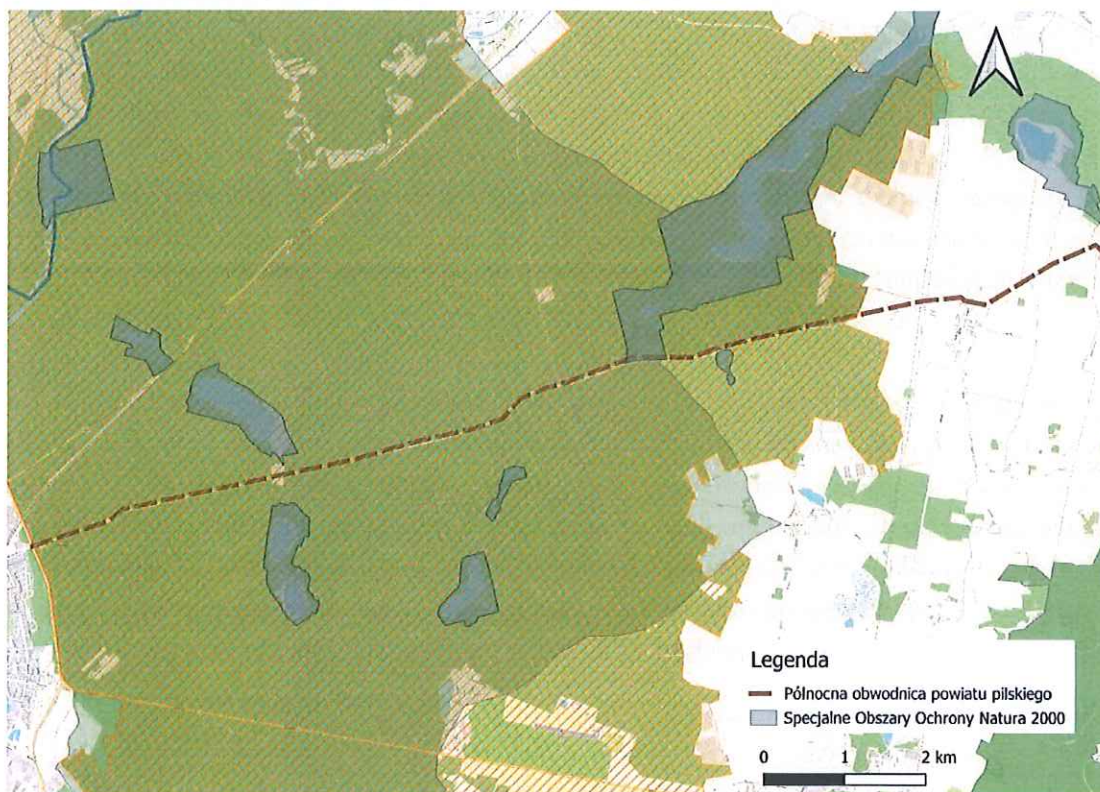
ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Planowana obwodnica północna powiatu pilskiego przebiegać będzie w sąsiedztwie obszaru występowania bobra europejskiego, który jest przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045. Realizowana inwestycja nie powinna wpłynąć negatywnie na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska, a także jego integralność i spójność sieci Natura 2000. Nie powinna przy tym stanowić bariery ekologicznej dla bobra europejskiego. Związane jest to z tym, że nie przewiduje się zmiany zasadniczych parametrów już istniejącego ciągu drogowego a jedynie poprawę warunków technicznych i bezpieczeństwa. Możliwe jest przy tym docelowo zwiększenie ruchu komunikacyjnego, mając na uwadze między innymi względną bliskość Piły. Niemniej jednak w tym samym czasie powstanie w okolicy droga ekspresowa, która odciąży ten odcinek drogowy z ruchu pojazdów wysokotonażowych i części ruchu ponadlokalnego.

W kontekście przyjętego zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045 i zakresu planowanej inwestycji drogowej warto zwrócić na następujące zagrożenia, które mogą być generowane w wyniku realizacji zadania:

- Spływ powierzchniowy (z drogi) może negatywnie wpłynąć na jakość wód – w tym przypadku ryzyko wystąpienia tego zagrożenia jest nieduże ze względu na oddalenie zbiorników wodnych od pasa drogowego,
- W sąsiedztwie pasa drogowego może pojawić się zaśmiecenie – problem ten już występuje w tym rejonie, co związane jest z dużą atrakcyjnością terenów leśnych i zbiorników wodnych pod kątem rekreacji i wypoczynku (wędkarstwo, zbieranie grzybów) – ryzyko wystąpienia tego problemu jest znaczne.

MAPA 8. LOKALIZACJA INWESTYCJI OBWODNICY POWIATU PILSKIEGO W REJONIE OSTOI PILSKIEJ

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Wzdłuż planowanej obwodnicy północnej powiatu pilskiego, na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012 znajdują się obszary występowania gatunków będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000, tj. dzięcioł czarny, lelek, lerka, włośchatka, żuraw. Realizacja inwestycji nie wpłynie na obszar Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012, a także jego integralność i spójność sieci Natura 2000. Przede wszystkim należy zauważyć, iż inwestycja realizowana będzie w już istniejącym pasie drogowym, a wszelkie oddziaływania będą związane z modernizacją tego odcinka drogowego i jego funkcjonowaniem. Tym samym nie prognozuje się niezgodności inwestycji z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012. W załącznik do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 września 2023 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB30001 wymieniono między innymi cele działań ochronnych odnoszących się do występujących na tym obszarze gatunków zwierząt. Zakłada się przede wszystkim utrzymanie ich siedlisk w celu utrzymania stanu populacji zwierząt. Inwestycja drogowa w istniejącym pasie nie integrować będzie w układ przyrodniczy, nie spowoduje utraty i zubożenia siedlisk.

Działania inwestycyjne związane z rozwojem infrastruktury technicznej, w tym dotyczące budowy dróg, mostu, rewitalizacji kolei, mogą być potencjalną przyczyną konfliktów przestrzenno-społecznych wynikających z planowanej lokalizacji ww. zadań na obszarach zarówno zurbanizowanych jak i niezagospodarowanych, uwzględniając politykę przestrzenną poszczególnych gmin powiatu. W tym miejscu warto dodać, iż skala inwestycji, które realizować będzie Powiat Pilski jest stosunkowo nieduża w porównaniu do skali inwestycji realizowanych z innych poziomów, w tym krajowego, wojewódzkiego i gminnego. Niemniej jednak analiza zapisów planów rozwoju gmin z powiatu pilskiego wskazuje, iż planowane inwestycje wpisują się w cele i kierunki rozwoju lokalnego, jak też województwa wielkopolskiego. Na ten moment nie można wykluczyć, iż inwestycja może być negatywnie oceniana przez lokalne grupy społeczne. Niemniej warto zauważyć, iż w Strategii Rozwoju Powiatu nie przewiduje się zasadniczych zmian w układzie funkcjonalno-przestrzennym. Strategia Rozwoju Powiatu tworzona jest w sposób partycypacyjny, opiniowana jest w ramach otwartych konsultacji społecznych.

Analizując ww. działania w odniesieniu do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że tylko niewielka część z nich może być realizowana na obszarach chronionych lub w ich sąsiedztwie. Dotyczy to przede wszystkim działań związanych z modernizacją dróg. Uwzględniając charakter tych działań należy założyć, iż nie spowoduje to znacznego wpływu na obszary Natura 2000 oraz obszary chronionego krajobrazu. Dotyczy bowiem inwestycji realizowanych w obszarze istniejącego pasa drogowego. Nie można przy tym wykluczyć powstania negatywnych oddziaływań. Inwestycja ta nie będzie realizowana również w sąsiedztwie rezerwatów przyrody.

Mając na uwadze powyższe można stwierdzić:

- Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku może potencjalnie spowodować wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, głównie o charakterze lokalnym.

- Dokument definiuje kierunki działań, więc należy uznać, że wyznacza ramy dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Nie określa natomiast szczegółowych rozwiązań dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z tym realizowane przedsięwzięcia wynikające bezpośrednio ze Strategii wymagać powinny przeprowadzenia osobnych procedur związanych z oceną oddziaływania na środowisko.

5.8.2 Wpływ realizacji zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na jego wybrane komponenty oraz proponowane działania kompensacyjne

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, utrzymania dobrej jakości gleb, zagospodarowanie odpadów

Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego należy zaliczyć do przedsięwzięć, które w szczególny sposób wpływać mogą na powierzchnię ziemi oraz degradację gleb. Docelowo wpływ na powierzchnię ziemi związany będzie z powstaniem wielkopowierzchniowych obiektów powodujących trwałe zajęcie powierzchni ziemi. Do tych obiektów należy zaliczyć można np. parkingi i drogi dojazdowe. Ww. działania mogą spowodować bezpośrednie oddziaływania mechaniczne na powierzchnię ziemi, w tym jej przemieszczanie, zagęszczania i ostatecznie zajęcie przez powstałą infrastrukturę.

Mając na uwadze, że wpływ na środowisko wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury, wśród rozwiązań mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wskazać przede wszystkim na właściwą lokalizację działań np. na obszarach pozbawione szczególnych walorów przyrodniczych, unikanie lokalizacji wymagających znacznych zmian ukształtowania terenu oraz wywołujących konflikty przestrzenne, w tym degradację krajobrazu lub utratę produktywności gleb wyższych klas bonitacyjnych, zachowanie śródpolnych ekosystemów jako lokalnych centrów różnorodności biologicznej. Istotne jest również odpowiednie zorganizowanie procesu inwestycyjnego, w tym również odpowiedniego zagospodarowania powstałych odpadów.

Wody podziemne i powierzchniowe

Ocena wpływu na stan wód powierzchniowych wiąże się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych. Zidentyfikowane JCWP, w przypadku których ryzyko nieosiągnięcia celów

środowiskowych jest wysokie, wymagają wprowadzenia działań uzupełniających zorientowanych na ograniczenie lub całkowitą redukcję występujących w nich presji.

Wg danych GIOŚ sieć wód rzecznych charakteryzowała się złym stanem wód.

Plan gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- Dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym – utrzymanie tego stanu/potencjału.
- Dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
- Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Wpływ realizacji Strategii na osiąganie celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód (JCW) jest bardzo trudny do zdiagnozowania. W Strategii nie ujęto działań mających na celu poprawę stanu wód powierzchniowych, m. in. rozwój systemów retencji, rozwój sieci kanalizacyjnej, co wynika z roli Powiatu Pilskiego (takie działania są poza jego kompetencją). Kwestia zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie powiatu pilskiego związana jest również z ich migracją. Wpływ na jakość wód może mieć spływ powierzchniowy, w tym z terenów rolnych spoza terenów zurbanizowanych. Stąd ważna jest współpraca ponadlokalna w rozwiązywaniu problemu złej jakości wód powierzchniowych.

Mając na uwadze przewidywaną skalę oraz zakres inwestycji, które mogą wpłynąć na stan wód nie prognozuje się wystąpienia sytuacji, w której realizacja ustaleń projektu strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Mając na uwadze charakterystykę działań przewidzianych do realizacji w Strategii zaleca się zwracanie szczególnej uwagi i zachowanie ostrożności podczas prowadzenia inwestycji. Należy odpowiednio zabezpieczyć teren budowy, unikać przedostawania się do środowiska glebowego płynów eksploatacyjnych, paliw i innych szkodliwych substancji. Należy zabezpieczyć teren przed możliwością niekontrolowanego spływu powierzchniowego i erozji powierzchni ziemi.

Istotnym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych jest zmniejszenie naturalnej zdolności samooczyszczania się wód, spowodowane suszą. Należy wdrożyć kolejne działania, aby zapewnić dobry stan ilościowy wód, tj. zapewnić odpowiednią wielkość przepływu i retencji wody. Służyć mają temu m. in. działania związane z małą retencją wód. Jednocześnie realizując inwestycje z zakresu małej retencji wód należy zwrócić uwagę na wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze, w szczególności bioróżnorodność (wskutek lokalnych zmian hydrologicznych, np. poprzez podniesienie lustra wody), jak też na zagrożenia związane z dostawaniem się do wód stojących zanieczyszczeń (np. stawów, oczek wodnych, małych zbiorników).

Konieczne jest stałe monitorowanie wód powierzchniowych przez uwzględnienie wszystkich istotnych elementów jakości we wszystkich kategoriach wód zgodnie z ramową dyrektywą wodną.

Powietrze atmosferyczne

Realizacja strategii może powodować negatywny wpływ na standardy powietrza w ujęciu lokalnym (wpływ chwilowy i lokalny). Dotyczy to przede wszystkim zadań o charakterze inwestycyjnym, których realizacja może powodować emisję gazów i pyłów do atmosfery.

Realizacja Strategii w szczególności zadań, które mogą powodować potencjalnie znaczące oddziaływania na środowisko wpływać może w następujących sposób na emisję pyłów i gazów do powietrza:

- Prace budowlane mogą niekorzystnie wpływać na jakość powietrza, zarówno w skutek zanieczyszczeń gazowych (spaliny), jak też pyłowych – mając na uwadze znaczną liczbę planowanych w ramach strategii zadań inwestycyjnych, prognozuje się, że punktowo emisja pyłów i zanieczyszczeń gazowych może być znaczna i może wpływać negatywnie na najbliższe otoczenia, w tym ludzi wykonujących prace budowlane. Nie przewiduje się natomiast zauważalnej zmiany parametrów powietrza w wyniku realizacji tych zadań. Należy przestrzegać zasad BHP oraz minimalizować ryzyko zanieczyszczeń powietrza, m. in. poprzez zabezpieczanie placów budowy, np. poprzez przykrycie materiałów, polewanie dróg dojazdowych wodą w celu zapobiegania pyleniu, utrzymywania w dobrym stanie maszyn i urządzeń (emisja spalin).
- Funkcjonowanie układów komunikacyjnych – w tym emisja gazów cieplarnianych oraz pyłów związanych z tzw. niską emisją. Istotne przy realizacji inwestycji stosowanie rozwiązań, które wpływać będą pozytywnie na powietrze atmosferyczne, w tym przede wszystkim kreowanie rozwiązań sprzyjających rozwojowi mobilności opartej na transporcie zbiorowym.

Hałas

Trwały wpływ na pogorszenie się warunków akustycznych w analizowanym obszarze może mieć realizacja przedsięwzięć mających na celu poprawę atrakcyjności wybranych szlaków komunikacyjnych. Wpływ na chwilowe pogorszenie się warunków akustycznych może mieć realizacja większości przedsięwzięć inwestycyjnych, w których wykorzystywany jest ciężki i specjalistyczny sprzęt generujący hałas.

Do przedsięwzięć, które mogą pozytywnie wpływać na klimat akustyczny można wymienić następujące:

- Planowanie przestrzenne i zarządzanie zagospodarowaniem terenu z uwzględnieniem problemów akustycznych, np. poprzez ustalanie obszarów ograniczonego użytkowania, ustalanie stref przemysłowych,
- Rozwój systemów transportowych, w tym: budowa dróg alternatywnych, wyznaczenie stref ruchu uspokojonego, wprowadzenie stref ograniczonego hałasu, poprawa płynności potoku ruchu pojazdów poprzez wprowadzenie systemu inteligentnej sygnalizacji świetlnej, planowanie ruchu, w tym: ograniczenie ruchu, ograniczenie prędkości, wprowadzenie ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężkich, zakazy lub ograniczenia ruchu w porze nocnej, wspieranie przyjaznej środowisku komunikacji miejskiej, budowę ścieżek rowerowych

i wspieranie komunikacji pieszej, wprowadzenie systemu stref płatnego parkowania, wspieranie cichego transportu.

Przedsięwzięcia techniczne, pozwalające na redukcję emisji i imisji hałasu to:

- Rozwiązania ograniczające hałas pochodzący od infrastruktury komunikacyjnej, w tym: Zastosowanie cichych nawierzchni drogowych, zastosowanie podtorowych rozwiązań tłumiących, szlifowanie szyn oraz kół pojazdów kolejowych, spawanie łącz szynowych, rozwiązania zmniejszające hałas infrastruktury szynowej na mostach i wiaduktach,
- Rozwiązania ograniczania hałasu samochodowego (jako głównego źródła hałasu), w tym: redukcja hałasu przez zastosowanie cichych opon, zapewnienie kontroli warunków homologacji pojazdów (w zakresie emisji dźwięku), wyciszanie samochodów,
- Ograniczanie propagacji dźwięku, w tym: zastosowanie ekranów akustycznych, zastosowanie półtuneli akustycznych, zastosowanie przykryć źródeł dźwięku, odpowiednie ukształtowanie zabudowy oraz terenu w pobliżu źródeł hałasu, zastosowanie absorbujących powierzchni w pobliżu torowisk,
- Rozwiązania ograniczania hałasu w punkcie odbioru, w tym: zastosowanie okien o odpowiedniej izolacyjności, podwyższenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych, zastosowanie rozwiązań z dziedziny kształtowania architektonicznego budynku.

Do pozostałych przedsięwzięć wpływających pozytywnie na ograniczenie hałasu należą:

- Rozwiązania legislacyjne, w tym: limity emisji dźwięku przez źródła, pozwolenia i decyzje, zmiany funkcji budynków, ekonomiczne środki ograniczania hałasu.

Obszarowa ochrona przyrody, bioróżnorodność, rośliny, grzyby, zwierzęta

Zagrożenie dla obszarów chronionych wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury. Dotyczy to w przypadku powiatu pilskiego inwestycji drogowych.

Wśród ewentualnych zagrożeń dla bioróżnorodności należy wymienić następujące rodzaje działań:

- Powstanie nowej infrastruktury oraz zabudowy może powodować powstawanie nowych/dodatkowych oddziaływań na środowisko, w tym na zasoby przyrody ożywionej. Wpływ na zasoby przyrody ożywionej zależy od charakteru, wielkości/skali danego przedsięwzięcia oraz jego lokalizacji względem zasobów przyrody. Nowa zabudowa/infrastruktura powodować będzie zajęcie i ubytek terenu. Nowopowstała infrastruktura stanowić może barierę ekologiczną dla wybranych gatunków zwierząt.
- Mając na uwadze budowę i przebudowę dróg, należy zwrócić uwagę, że drzewa oraz krzewy wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na

budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa).

- Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001, tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.
- W związku z ujętymi w Strategii Powiatu Piłskiego do 2030 roku zadaniami związanymi z remontami/modernizacjami i termomodernizacją budynków użyteczności publicznej należy uwzględnić ich potencjalny wpływ na siedliska chronionych gatunków ptaków, w tym m. in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. Należy w przypadku tych działań wdrażać działania minimalizujące i kompensujące negatywny wpływ na zwierzęta. Zaleca się przed podjęciem prac przeprowadzenie inwentaryzacji budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

W przy realizacji działań ujętych w Strategii Rozwoju Powiatu Piłskiego do 2030 roku należy uwzględnić ogólne zasady realizacji inwestycji mając na uwadze ochronę gatunkową roślin, zwierząt, grzybów.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową zakazuje się:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;

- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (2) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (3) w załączniku nr 1 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.

W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą zakazuje się²³:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;
- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną częściową zakazuje się:

²³ Za: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów Dz.U. 2014 poz. 1408

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;
- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 6) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w załączniku nr 1 oraz w lp. 1–300 załącznika nr 2 do rozporządzenia²⁴, zakazuje się:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;
- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, z tym, że zakaz transportu dotyczy gatunków oznaczonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia symbolem (2);
- 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Mając na uwadze specyfikę działań ujętych w Strategii rozwoju miasta Piły należy zwrócić szczególną uwagę na następujące zakazy:

- Niszczenia siedlisk roślin należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową,
- Niszczenia siedlisk grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą i częściową,
- Niszczenia siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania zwierząt – dotyczy również drzew, zadrzewień i krzewów,
- Niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień.

²⁴ Za: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin Dz.U. 2014 poz. 1409

Przestrzeń i walory krajobrazowe

Krajobraz pełni ważną rolę w publicznych w publicznych zainteresowaniach dziedzinami kultury i ekologii i sprawami społecznymi – wpływa bezpośrednio na jakość życia. Stanowi zasób sprzyjający działalności gospodarczej, może przyczyniać się do tworzenia zatrudnienia. Jakość krajobrazu wpływa zasadniczo na dobrobyt ludzi i tożsamość.

Ochrona krajobrazu oznacza prowadzenie działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. W powyższym aspekcie realizacja działań rozwojowych powinna uwzględniać jakość i potencjał krajobrazu.

Mając na uwadze charakter przewidzianych do realizacji zadań oraz obecny sposób zagospodarowania przestrzeni, należy podkreślić, iż realizacja Strategii może powodować tylko miejscowo lub chwilowo wpływ na krajobraz. Wpływ taki wiązać się może z rozbudową powstaniem nowych ciągów komunikacyjnych lub zmian w przestrzeni spowodowanych realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych, np. poprzez powstanie placów budowy. Realizacja ww. zadań musi być jednak spójna z planami zagospodarowania przestrzennego.

W realizacji Strategii należy założyć konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

Klimat

Realizacja Strategii nie wpływać będzie w zauważalny sposób negatywnie na zmiany klimatu. Do zadań, które mogą pogłębiać pojawiające się zagrożenia, będące pochodnymi zmian klimatu, takie jak ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.) należą te związane z budową infrastruktury technicznej (drogowej).

Realizacja Strategii nie będzie wpływać na zmianę warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych, w tym nie będzie wpływać na mikroklimat.

Działania przeciwdziałające zmianom klimatu, w kontekście zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:

- Należy minimalizować podatność na ryzyko związane z zmianami klimatu, m.in. uwzględniając ten aspekt na etapie planowania inwestycji.
- Ważne jest, aby działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności wykorzystywały najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania, w szczególności nietechniczne metody ochrony przeciwpowodziowej.
- Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe.

Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu.

- Wsparciem może być stosowanie skutecznych systemów planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Pileckiego zakłada przy tym realizację działań na rzecz klimatu, w tym poprzez działania edukacyjne. Wpisuje się to w ramy „Strategicznego plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020). Dokument ten wśród działań o charakterze horyzontalnym, które powinny być realizowane we wszystkich województwach należy wymienia następujące:

- edukacja w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków,
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz (w dalszej perspektywie) postępu we wdrażaniu regionalnych i lokalnych strategii / planów adaptacyjnych,
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji,
- adaptacja do zmian klimatu w miastach, w tym przygotowanie i wdrażanie zintegrowanych strategii / planów adaptacyjnych,
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów,
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych gatunków i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień,
- promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych,
- uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej (climate proofing).²⁵

Promieniowanie elektromagnetyczne

Przewidziane do realizacji działania mogą generować powstawanie pól elektromagnetycznych, co związane jest przede wszystkim z podłączeniem do zasilania energetycznego tworzonych obiektów infrastruktury produkującej energię elektryczną na bazie OZE.

Skala tych oddziaływań będzie zasadniczo niewielka. Potwierdzają to dostępne wyniki badań wykonanych w przypadku instalacji związanych z OZE. Wykazano, że narażenie pracowników jest w granicach wymagań prawa pracy.

²⁵ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Zasoby naturalne

W Strategii nie przewidziano realizacji działań, które bezpośrednio dotyczą gospodarowania lub zużywania zasobów naturalnych. W Strategii przewidziana co prawda realizację działań inwestycyjnych, np. modernizacji i przebudowy dróg. Te działania spowodują zużycie zasobów naturalnych, takich jak kruszywa drogowe, paliwo do pojazdów. Niemniej jednak skala inwestycji prowadzonych bezpośrednio przez Powiat Pilski nie spowoduje znaczącego wpływu na stan tych zasobów.

Zabytki

Mając na względzie niedużą skalę działań, które mają charakter inwestycyjny oraz fakt, że przedsięwzięcia realizowane przez Powiat Pilski ograniczają się do infrastruktury zarządzanej przez nią, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obiekty zabytkowe.

Dobra materialne

Realizacja Strategii nie będzie miała wpływu na zasoby dóbr materialnych. Inwestycje realizowane przez Powiat Pilski związane będą z już istniejącym układem funkcjonalnym. Nie zakłada się zajmowania terenów, przestrzeni, które powodować będą ubytki lub straty w dobrach materialnych. Także skutki prowadzonych działań inwestycyjnych nie spowodują szkód w dobrach materialnych.

Ludzie

Realizacja założeń Strategii co do zasady pozytywnie wpłynie na mieszkańców powiatu pilskiego. Poprawi się przede wszystkim jakość i dostępność usług publicznych, w tym związanych z opieką zdrowotną i pomocą społeczną. Zakłada się ponadto realizację działań na rzecz ochrony środowiska, w tym przeciwdziałania zmianom klimatu. Negatywny wpływ na ludzi związany będzie z procesami inwestycyjnymi, powodujący chwilowe negatywne oddziaływania. Należy również założyć, iż zwiększy się presja układów komunikacyjnych. Wpłynie to m. in. na klimat akustyczny.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na prognozowany lokalny charakter oddziaływań, znaczne oddalenie od granic kraju, nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych.

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Ze względu na ramowy charakter opisanych w Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku działań trudno wskazać jakie będzie ich ostatecznie oddziaływanie na środowisko. Część z przedstawionych działań i ujętych w ich ramach inwestycji może wymagać osobnej ekspertyzy oddziaływania na środowisko, prowadzonej już w ramach procesu inwestycyjnego. Poszczególne zadania powinny uwzględniać aspekty środowiskowe, w szczególności zasady kompensacji przyrodniczej, czyli uwzględniać podjęcie działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej. Inwestycje powinny kierować się zasadami wyboru najlepszych dostępnych technik, czyli wyboru najbardziej efektywnych i zaawansowanych poziomów rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności. Aspekt środowiskowy poszczególnych działań powinien uwzględniać zasady ochrony środowiska polegające na racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom oraz przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Mając na uwadze to, że wpływ na środowisko wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury, wśród rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wskazać można na:

- Właściwą lokalizację działań np. na obszarach pozbawionych szczególnych walorów przyrodniczych, unikanie lokalizacji wymagających znacznych zmian ukształtowania terenu oraz wywołujących konflikty przestrzenne, w tym degradację krajobrazu lub utratę produktywności gleb wyższych klas bonitacyjnych, zachowanie śródpolnych ekosystemów jako lokalnych centrów różnorodności biologicznej.
- Właściwą lokalizację i konstrukcję infrastruktury komunikacyjnej/dojazdowej (przy uwzględnieniu aspektów środowiskowych).
- Stosowanie innych metod ograniczania negatywnych wpływów powstałej infrastruktury na różnorodność biologiczną (tworzenie stanowisk i siedlisk zastępczych, ogrodzenia ochronne, nasadzenia zieleni, ograniczenia prędkości, odstraszenie zwierząt).
- W przypadku prac modernizacyjnych i remontowych przeprowadzenie inwentaryzacji pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów.
- Dostosowanie terminów prowadzenia prac budowlanych do terminów migracji, rozrodu i wychowu młodych poszczególnych grup zwierząt.
- Stosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych.
- Odpowiednią organizację zaplecza budowy na etapie realizacji inwestycji, w celu zapobiegania przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.
- W stosunku do działań związanych z ochroną wód i atmosfery stosowanie nowoczesnych rozwiązań, najlepszych dostępnych technik, które ograniczać będą negatywne oddziaływania działalności gospodarczej.
- Rozpoznanie archeologiczne obszaru inwestycji.

- Dostosowanie intensywności i sposobów wykorzystania obiektów do charakteru obiektu i jego przepustowości.

TABELA 13. PROPONOWANE ROZWIĄZANIA, KTÓRE ZOSTANĄ PODJĘTE, MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Działanie	Proponowane rozwiązania, które zostaną podjęte, mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.
2.1.5. Wspieranie rewitalizacji Kolejki Wyrzyskiej.	Odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, przestrzeganie zasad BHP, unikanie dewastacji i degradacji gleby, zabezpieczenie przed przedostawaniem się płynów do środowiska wodnego. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.
2.2.1 Kontynuacja przebudowy dróg powiatowych stanowiących ciąg obwodnicy północnej powiatu pilskiego.	Odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, przestrzeganie zasad BHP, unikanie dewastacji i degradacji gleby, zabezpieczenie przed przedostawaniem się płynów do środowiska wodnego, użycie tzw. cichych nawierzchni, zabezpieczenie miejsc, w których migrują zwierzęta, np. odpowiednie przepusty, ogrodzenia. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.
2.2.2. Poprawa stanu dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z budową nowych ścieżek rowerowych i chodników.	Odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, przestrzeganie zasad BHP, unikanie dewastacji i degradacji gleby, zabezpieczenie przed przedostawaniem się płynów do środowiska wodnego. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.
2.2.3. Wspieranie rozwoju zintegrowanego transportu podmiejskiego, w tym zwiększenie ilości połączeń lokalnych oraz poprawa skoordynowania połączeń międzymiastowych.	Dostosowanie przebiegu linii komunikacyjnych do przepustowości dróg, wrażliwego sąsiedztwa przyrodniczego i społecznego. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.
2.2.5. Remont/ budowa mostu na ul. 11 Listopada w Pile.	Odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, przestrzeganie zasad BHP, unikanie dewastacji i degradacji gleby, zabezpieczenie przed przedostawaniem się płynów do środowiska wodnego. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.
3.1.5. Prowadzenie i modernizacja dziennych domów pobytowych, domów pomocy społecznej, klubów seniora.	Odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, przestrzeganie zasad BHP, audyty środowiskowe, w tym pod kątem występowania zwierząt (ptaków i nietoperzy), dostosowanie terminu realizacji inwestycji do terminu rozrodu zwierząt, zapewnienie siedlisk zastępczych. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.
3.2.6. Inwestowanie w sprzęt i modernizację budynków szpitali oraz placówek medycznych.	Odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, przestrzeganie zasad BHP. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.

3.4.5. Pozyskiwanie środków na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na modernizację źródeł ogrzewania oraz na montaż paneli fotowoltaicznych na tych budynkach.	Odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, przestrzeganie zasad BHP, audyty środowiskowe, w tym pod kątem występowanie zwierząt (ptaków i nietoperzy), dostosowanie terminu realizacji inwestycji do terminu rozrodu zwierząt, zapewnienie siedlisk zastępczych. Skuteczność proponowanych rozwiązań: wysoka.

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku jest dokumentem, który wskazuje optymalną ścieżkę działań mającą na celu aktywizację i rozwój społeczno-gospodarczy powiatu, mając na uwadze kompetencje instytucji powiatowych. Jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, tj. nie wskazuje szczegółowych rozwiązań, np. odnoszących się do lokalizacji inwestycji, infrastruktury, dlatego też nie jest możliwe precyzyjne wskazanie rozwiązań alternatywnych. Pewien zakres szczegółowości określają wybrane zapisy Strategii. Pozwala to w wybranych przypadkach na określenie ogólnej lokalizacji działań, natomiast trudno jest wskazać ostateczną skalę wybranych działań.

Podsumowując, należy stwierdzić, że propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

9. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Celem prognozy oddziaływania na środowisko jest ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku (dalej Strategia) nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Strategia jest dokumentem, który wytycza ścieżkę rozwoju Powiatu Pilskiego w perspektywie wieloletniej. Wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030. Wpisuje się również w założenia polityk unijnych, w szczególności związanych z ochroną środowiska.

Strategia obejmuje zestaw celów strategicznych, podporządkowane im priorytety i kierunki działań. Analizując oddziaływania na środowisko dokonano szczegółowego przeglądu kierunków działań, które stanowią najbardziej szczegółowy opis działań. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem ogólnym, gdyż na tym etapie znane są tylko ogólne założenia poszczególnych przedsięwzięć. Strategia definiuje bowiem cele i kierunki działań.

Oceniając wpływ projektowanego dokumentu na środowisko istotne było przedstawienie stanu środowiska na terenie powiatu pilskiego. Informacja ta stanowi bowiem swoisty punkt odniesienia. Ocenic należy bowiem, czy stan ten ulegnie zmianie wskutek realizacji założeń Strategii.

Oceniając stan środowiska na terenie powiatu pilskiego należy zwrócić uwagę na problemy chwilowego złego stanu powietrza, który spowodowany jest przez sektor komunalno-bytowy i częściowo przez transport. Do problemów lokalnych należy zaliczyć także kwestie hałasu generowanego przez transport. Istotnym problemem jest zły stan wód powierzchniowych.

Na terenie powiatu pilskiego występują powierzchniowe formy ochrony przyrody, które są miejscem ważnym dla bioróżnorodności. Zlokalizowane są one między innymi na obszarach leśnych oraz wzdłuż dolin rzecznych. Częściowo pełnią przy tym funkcje społeczne, są ważnym miejscem ze względu na turystykę i rekreację.

Należy stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć ujętych w Strategii z dużym lub umiarkowanym prawdopodobieństwem spowoduje oddziaływania na środowisko, zarówno pozytywne jak też negatywne. Przeważać będą przy tym pozytywne skutki.

Wybrane działania Strategii charakteryzować się będą różnym rodzajem oddziaływań oraz różną skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są również działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dotyczą przebudowy i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej zarządzanej przez Powiat Pilski.

Większość negatywnych oddziaływań na środowisko, które prognozuje się w związku z realizacją Strategii, będzie miało charakter czasowy, ograniczony do trwania inwestycji. Zasięg oddziaływań na środowisko będzie miał w większości lokalny charakter. Należy zwrócić uwagę, że tylko część działań może być realizowana na obszarach chronionych lub w ich sąsiedztwie. Dotyczy to przede wszystkim działań związanych z przebudową i modernizacją dróg biegnących przez Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy. We wschodniej części powiatu pilskiego przebudowane

i modernizowane drogi przebiegać będą przez Obszar chronionego krajobrazu Dolina Łobzonki i Bory Kujańskie. W odniesieniu do obszarów Natura 2000 projektowana obwodnica Powiatu Pilskiego przebiegać będzie przez następujące: Puszcza nad Gwdą PLB300012, Ostoja Pilska PLH300045 (w bliskim sąsiedztwie), Dolina Łobzonki PLH300040. W związku z tym nie można wykluczyć, iż nie dojdzie do negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną. Realizacja inwestycji drogowych związanych z przebudową i modernizacją dróg oraz późniejsze funkcjonowanie dróg o zwiększonym ruchu negatywnie wpływa na zwierzęta. Głównym czynnikiem negatywnego oddziaływania dróg na zwierzęta jest hałas generowany przez poruszające się samochody.

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku generować będzie pozytywny wpływ na środowisko. Za najważniejsze wyzwania w zakresie środowiskowym w powiecie pilskim należy uznać kwestie związane z ochroną i aktywną adaptacją do zmian klimatycznych, ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem walorów przyrodniczych rozwojem zrównoważonej, niskoemisyjnej mobilności.

Działania, realizowane w ramach Strategii, przyczyniać będą się do zachowania bioróżnorodności oraz zmniejszania negatywnej presji na środowisko i przyrodę. Ważnym zagadnieniem dla rozwoju powiatu pilskiego jest rozwój niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu.

Mając na względzie fakt, iż dokument Strategii jest na tym etapie bardzo ogólnym planem trudno przedstawić jakie działania podjąć aby ograniczyć negatywny wpływ na środowisko. Te kwestie muszą być zasadniczo rozstrzygnięte na etapie pozwoleń środowiskowych przed realizacją inwestycji. Niemniej można wskazać pewne ogólne sformułowania odnoszące się do zasad projektowania przedsięwzięć, między innymi takich jak: dobór właściwej lokalizacji, wybór metod ograniczania negatywnych wpływów powstałej infrastruktury na różnorodność biologiczną (np. gniazda ptaków, siedliska nietoperzy, etc.), prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych, odpowiednie zabezpieczenie terenów budowy, stosowanie zasad BHP.

Należy stwierdzić, że propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami, mając na uwadze stopień szczegółowości przedstawiony w Strategii. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

Ogólna ocena zakresu działań przewidzianych do realizacji w Strategii jest pozytywna z perspektywy korzyści dla środowiska. Realizacja założeń Strategii oznacza faktycznie wykorzystanie szans na przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz środowiskowego. Strategia jest narzędziem koniecznym do tego, aby Powiat Pilski mógł sięgać po fundusze zewnętrzne.

W przypadku wpływu ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko proponuje się prowadzenie analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień.

10. Literatura i materiały źródłowe

Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek

Centralny rejestr form ochrony przyrody

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017 Rok

<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

<https://mapy.geoportal.gov.pl>

<http://ine.eko.org.pl/> (Instytut na Rzecz Ekorozwoju)

<http://mapa.korytarze.pl/>

<https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

GUS

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Warszawa, 2019 rok

Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r. pod nazwą „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”

Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2022

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, Dz.U. 2022 poz. 2380

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów Dz.U. 2014 poz. 1408

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin Dz.U. 2014 poz. 1409

Raport o stanie środowiska w województwie wielkopolskim w 2020 roku

Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 poz. 916 z późn. zm.)

UCHWAŁA NR XII/232/19 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 28 października 2019 r. w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych i odcinka autostrady A2 (Konin – granica województwa)

UCHWAŁA NR XXI/391/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954)

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm..)

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz.U. 2023 poz. 1478)

Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98)

11. Spis map, rysunków i tabel

Mapa 1. Podział administracyjny powiatu pilskiego.....	23
Mapa 2. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na terenie powiatu pilskiego	34
Mapa 3. Mapa przedstawiająca Średni Dobowy Ruch Roczny pojazdów silnikowych na drogach krajowych i wojewódzkich w GPR 2020/21 – wycinek mapy	40
Mapa 4. Obszary chronione w powiecie pilskim	47
Mapa 5. Korytarze ekologiczne w rejonie powiatu pilskiego	48
Mapa 6. Lokalizacja inwestycji obwodnicy powiatu pilskiego na tle form ochrony przyrody.....	89
Mapa 7. Lokalizacja inwestycji obwodnicy powiatu pilskiego w sąsiedztwie jezior Trzebońskiego i Trzebońskiego Dużego	90
Mapa 8. Lokalizacja inwestycji obwodnicy powiatu pilskiego w rejonie Ostoi Pilskiej	91
Tabela 1. Priorytety i działania ujęte w Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku.....	13
Tabela 2. Ocena rezultatów realizacji Strategii	20
Tabela 3. Wskaźniki produktu.....	21
Tabela 4. Ocena stanu wód powierzchniowych na terenie powiatu pilskiego.....	25
Tabela 5. Główne zbiorniki wód podziemnych w zasięgu powiatu pilskiego	28
Tabela 6. Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu pilskiego	31
Tabela 7. wyniki jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej	35
Tabela 8. Obszary chronione w powiecie pilskim	45
Tabela 9. Ocena wpływu na środowisko kierunków działań Strategii Rozwoju Powiatu Pilskiego do 2030 roku.....	57
Tabela 10. Analiza zadań mogących oddziaływać na środowisko w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali	65
Tabela 11. Cele PEP 2030.....	73
Tabela 12. Opis oddziaływań na środowisko w odniesieniu do poszczególnych kierunków działań	76
Tabela 13. Proponowane rozwiązania, które zostaną podjęte, mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	105

**OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU
WYMAGAŃ, KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST.2 USTAWY OOŚ**

Oświadczam, iż jako Autor prognozy oddziaływania na środowisko dokumentu pod nazwą „Strategia Rozwoju Powiatu Piłskiego do 2030 roku”, spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.), tj. posiadam ukończone w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym jednolite studia magisterskie o kierunku ochrony środowiska. Ponadto jestem autorem minimum 5 prognoz oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

podpis Autora prognozy

Marek Karłowski

Handwritten signature of Marek Karłowski in black ink, written in a cursive style.